

Commissie voor de Regulering van de Elektriciteit en het Gas
Nijverheidsstraat 26-38
1040 Brussel
Tel.: 02/289.76.11
Fax: 02/289.76.09

COMMISSIE VOOR DE REGULERING VAN DE ELEKTRICITEIT EN HET GAS

STUDIE

(F)101105-CDC-984

over

‘de wijzigingen aan te brengen aan de wet van 12 april 1965 betreffende het vervoer van gasachtige producten en andere door middel van leidingen voor het verbeteren van de werking en de opvolging van de aardgasmarkt en in overeenstemming met de Richtlijn 2009/73/EG van het Europees parlement en de Raad van 13 juli 2009 betreffende gemeenschappelijke regels voor de interne markt voor aardgas en tot intrekking van Richtlijn 2003/55/EG’

uitgevoerd met toepassing van artikel 15/14, §2, tweede lid, 2°, van de wet van 12 april 1965 betreffende het vervoer van gasachtige producten en andere door middel van leidingen

5 november 2010

INLEIDING

De onderhavige studie geeft een gedetailleerd overzicht van de wijzigingen aan te brengen in de wet van 12 april 1965 betreffende het vervoer van gasachtige producten en andere door middel van leidingen (hierna : gaswet) om de werking en opvolging van de aardgasmarkt te verbeteren en rekening houdend met de nieuwe Europese teksten die het “derde energiepakket”, luik aardgas¹ vormen, zijnde:

- richtlijn 2009/73/EG van het Europees Parlement en de Raad van 13 juli 2009 betreffende gemeenschappelijke regels voor de interne markt voor aardgas en tot intrekking van richtlijn 2003/55/EG (hierna: derde gasrichtlijn);
- verordening (EG) nr. 713/2009 van het Europees Parlement en de Raad van 13 juli 2009 tot oprichting van een agentschap voor de samenwerking tussen energieregulators;
- verordening (EG) nr. 715/2009 van het Europees Parlement en de Raad van 13 juli 2009 betreffende de voorwaarden voor de toegang tot aardgastransmissienetten en tot intrekking van Verordening (EG) nr. 1775/2005.

Deze wijzigingen zouden de CREG moeten toelaten om ten volle haar algemene toezichtsoverdracht te vervullen.

De nieuwe Europese regels van het “derde energiepakket” beogen met name:

- de onafhankelijkheid en de bevoegdheden van de nationale energieregulators op elkaar af te stemmen en te versterken om een efficiëntere regulering van de markten te bevorderen;
- een Europees agentschap voor de samenwerking tussen energieregulators op te richten, met als doel hen bij te staan bij het op Gemeenschapsniveau uitoefenen van de in de lidstaten vervulde reguleringstaken, en zo nodig hun optreden te coördineren;
- de in het bijzonder regionale samenwerking tussen de transmissienetbeheerders te bevorderen door twee Europese netwerken op te richten voor transmissienetbeheerders;

---

¹ De andere twee teksten van het derde energiepakket zijn:

- Richtlijn 2009/72/EG van het Europees Parlement en de Raad van 13 juli 2009 betreffende gemeenschappelijke regels voor de interne markt voor elektriciteit en tot intrekking van richtlijn 2003/54/EG (hierna: de nieuwe elektriciteitsrichtlijn);
- Verordening (EG) nr. 714/2009 van het Europees Parlement en de Raad van 13 juli 2009 betreffende de voorwaarden voor toegang tot het net voor grensoverschrijdende handel in elektriciteit en tot intrekking van Verordening (EG) nr. 1228/2003.

- de activiteiten verbonden aan de productie en de levering van energie verder te scheiden van de netactiviteiten (*unbundling*) om voor homogene mededingingsvoorwaarden te zorgen terwijl het risico op belangenconflicten en discriminerende praktijken bij de uitbating van de netten wordt vermeden, en investeringen in de infrastructuur van de netten worden gestimuleerd;
- de transparantie van de markt te verbeteren inzake de net- en leveringsactiviteiten. Dit moet zorgen voor gelijkheid met betrekking tot toegang tot informatie, transparante prijzen, vertrouwen van de consumenten in de markt en het uitsluiten van marktmanipulatie;
- de rechten van de consumenten te verstevigen door aan de lidstaten strenge verplichtingen op te leggen inzake de bescherming van kwetsbare consumenten;
- de solidariteit tussen de lidstaten te bevorderen met betrekking tot bedreigingen voor de onderbreking van de voorziening.

De markt wordt ieder jaar opener voor mededinging, maar er blijven problemen bestaan. In maart 2009 heeft de Europese Commissie haar jaarrapport gepubliceerd over de totstandbrenging van de interne markt voor gas en elektriciteit. Hoewel de Commissie benadrukt dat er inspanningen zijn geleverd om de mededinging op de groothandelsmarkt en in de context van regionale initiatieven te verbeteren, stelt de Commissie een gemengde balans op over de vooruitgang die geboekt is op de interne energiemarkt. Zo stelt ze met name vast dat op een aantal gebieden en in bepaalde lidstaten de van kracht zijnde Europese wetgeving (2^e pakket maatregelen) nog niet naar behoren ten uitvoer is gelegd en dat er aanzienlijke hindernissen voor een efficiënte werking van de gas- en elektriciteitsmarkten blijven bestaan. Wat de marktconcentratie betreft, is de vooruitgang traag. De behoeften inzake investeringen in de infrastructuur zijn aanzienlijk, en enkel door middel van een interne energiemarkt die correct functioneert zullen deze investeringen worden aangemoedigd. In dit rapport stelt de Commissie vast dat België gekenmerkt wordt door sterk geconcentreerde gas- en elektriciteitsmarkten. Op het vlak van de prijs die aangerekend wordt aan particulieren, staat België in 2008 op basis van de gegevens van Eurostat respectievelijk op de 3^e en de 8^e plaats in de ranglijst van lidstaten (in totaal 27) waar de elektriciteits- en gasprijzen het hoogst zijn. Volgens de Commissie is België ook een van de landen waar de gas- en elektriciteitsprijzen het sterkst gestegen zijn, zowel voor huishoudelijke afnemers als voor de industriële afnemers.

Het past overigens eraan te herinneren dat, tegelijkertijd met de procedures die tegen België werden opgestart omwille van de elektriciteits- en gaspraktijken, de Europese Commissie op 25 juni 2009 een procedure is gestart tegen 25 lidstaten, waaronder België, voor een inbreuken te wijten aan de niet-naleving van Europese richtlijnen en verordeningen inzake elektriciteit en gas.

De onderhavige studie past in deze context.

Deze studie werd verwezenlijkt in overeenstemming met toepassing van artikel 15/14, §2, tweede lid, 2°, van de gaswet, volgens dewelke de CREG - op eigen initiatief of op verzoek van de federale minister belast met Energie of van een gewestregering – onderzoeken en studies uitvoert in verband met de aardgasmarkt.

Het Directiecomité van de CREG heeft de onderhavige studie goedgekeurd op 5 november 2010 via schriftelijke procedure.

////

WIJZIGINGEN AAN TE BRENGEN AAN DE GASWET

A. Inleidende opmerking over de noodzaak om de gaswet te herstructureren

De gaswet werd herhaalde malen gewijzigd sinds ze in 1965 werd aangenomen. Deze wijzigingen (vaak het invoegen van artikelen of paragrafen *bis*, *ter*, *quater*, etc.) doen afbreuk aan de leesbaarheid van de tekst. Behalve deze vormelijke gebreken dragen de aangebrachte wijzigingen niet altijd bij tot het respecteren van de structuur van de tekst. Er worden bepalingen opgenomen in hoofdstukken waarmee ze geen enkel verband houden; bepalingen die onderling samenhangen verschijnen op verschillende plaatsen in de tekst, terwijl in andere artikelen dan weer bepalingen bij elkaar staan die niets met elkaar te maken hebben; nog andere bepalingen hebben *ratione temporis* hun belang verloren. De logische structuur van de tekst is op dit moment ondermijnd.

Bij wijze van voorbeeld, de bepalingen inzake de distributienettarieven zijn opgenomen in één artikel midden in bepalingen die – enkele uitzonderingen daargelaten – betrekking hebben op transmissienettarieven, en dit alles in een hoofdstuk dat niet datgene is dat betrekking heeft op tarifiering. De bepalingen met betrekking tot de regulator halen dan weer de regels over de organisatie, de bevoegdheden en de actiemiddelen door elkaar.

De omzetting van het “derde energiepakket” moet leiden tot een aanzienlijk aantal wijzigingen of toevoegingen aan de bestaande bepalingen. Deze omzetting kan niet op een samenhangende manier gebeuren, als de huidige structuur van de tekst behouden moet worden. Zij zou de huidige onsamenhangendheid en het gebrek aan leesbaarheid nog versterken, in die mate zelfs dat ze de rechtszekerheid in het gedrang kan brengen en kan leiden tot interpretatieproblemen.

De Koning beschikt sinds 2005 over de bevoegdheid de tekst te coördineren (art. 41 van de wet van 1 juni 2005 tot wijziging van de wet van 12 april 1965 betreffende het vervoer van gasachtige producten en andere door middel van leidingen²). Gezien het feit dat er geen gebruik is gemaakt van deze mogelijkheid en gezien het belang van de uit te voeren wijzigingen, lijkt de omzetting van het derde energiepakket de ideale gelegenheid om de hierboven omschreven situatie onverwijld recht te zetten.

---

² B.S. 14.06.2005

In navolging van wat gedaan is voor de nieuwe aardgasrichtlijn (die oorspronkelijk was voorzien in de vorm van een wijziging van een bestaande richtlijn, maar deze vervolgens helemaal vervangen heeft gezien het grote aantal wijzigingen dat moest aangebracht worden), lijkt het dan ook wenselijk – op wetgevingstechnisch vlak en met het oog op de rechtszekerheid – om de gehele aardgaswet te vervangen door een nieuwe tekst die de behouden en de gewijzigde bepalingen integreert in een nieuwe structuur met een nieuwe nummering.

Indien de wetgever hieraan de voorkeur geeft om de gehele wet te vervangen en mede gelet op de belangrijke wijzigingen die voorgesteld worden in deze studie, waaronder niet alleen de nieuwe terminologie die voortvloeit uit de derde aardgasrichtlijn, zal de wetgever bij de redactie van zijn wetsvoorstel ook rekening moeten houden met het lot van de bestaande uitvoeringsbesluiten genomen op basis van de huidige aardgaswet.

Aangaande het lot van uitvoeringsbesluiten van een opgeheven wetgevende tekst kunnen er zich drie mogelijkheden voordoen:

- a) Eerste mogelijkheid: de bestaande uitvoeringsbesluiten ontlenen geen rechtsgrond meer aan de nieuwe wetgevende tekst. In dat geval kunnen de uitvoeringsbesluiten van de opgeheven wetgevende tekst niet meer worden toegepast en moet de wetgever ervan ze uitdrukkelijk opheffen. Om de rechtszekerheid onmiddellijk te waarborgen, hoeft men niet op de steller van de uitvoeringsbesluiten te wachten: de nieuwe wetgevende tekst kan de uitvoeringsbesluiten zelf opheffen samen met de oude wetgevende tekst waarop ze gegrond zijn.
- b) Tweede mogelijkheid: de bestaande uitvoeringsbesluiten ontlenen wel rechtsgrond aan de nieuwe wetgevende tekst. In dat geval hoeft de steller van de besluiten niets te doen: de besluiten kunnen gewoon gehandhaafd worden; ze hoeven niet gewijzigd te worden enkel en alleen om rekening te houden met het feit dat de basiswetgeving gewijzigd is.
- c) Derde mogelijkheid: de bestaande uitvoeringsbesluiten ontlenen onvoldoende rechtsgrond aan de nieuwe wetgevende tekst, in die zin dat slechts een aantal bepalingen van de besluiten er rechtsgrond aan ontlenen. In dat geval kan in de nieuwe wetgevende tekst worden bepaald dat die besluiten bij wijze van overgangsregeling van kracht blijven. Het is dan wel raadzaam te verduidelijken dat die besluiten van kracht blijven tot ze door de steller ervan worden opgeheven.

Zonder beperking in de tijd kan de nieuwe wetgevende tekst immers zo geïnterpreteerd worden dat hij de bestaande besluiten impliciet tot wetgevende teksten maakt, die de uitvoerende macht bijgevolg niet mag wijzigen of opheffen. De bestaande besluiten moeten zo snel mogelijk daadwerkelijk worden opgeheven, gelijktijdig met het uitvaardigen van nieuwe uitvoeringsbesluiten.

Gebaseerd op een officieuze coördinatie per 31 december 2009 van de gaswet worden de voorgestelde wetswijzigingen voorgesteld in wijzigingsmodus vet (nieuwe tekst) of doorhaling (te verwijderen tekst) in de betrokken artikelen. De artikelen of paragrafen die niet van een toelichting zijn voorzien of vervangen zijn, vragen om geen wijziging. De in deze studie in bijlage gevoegde concordantietabel heeft als doel een vergelijking te maken tussen de oude gaswet en de nieuwe gaswet zoals deze in huidige studie wordt voorgesteld. De eerste kolom duidt de artikelen die vandaag van kracht zijn. De tweede kolom toont de voorgestelde nieuwe artikelen aan. De derde kolom duidt de artikelen van de derde gasrichtlijn aan die omgezet werden. Een concordantie tussen twee artikelen (de van kracht zijnde gaswet en de in de studie voorgestelde nieuwe artikelen) betekent niet dat zij volstrekt gelijkwaardig zijn, aangezien na lectuur van deze studie duidelijk zal zijn dat zeer weinig bepalingen ongewijzigd in de studie zijn overgenomen en het merendeel van de artikelen zijn aangepast aan de nieuwe juridische context.

B. Discussie per artikel

INHOUDSTAFEL

HOOFDSTUK I: DEFINITIES (Art. 1)

HOOFDSTUK II: DRAAGWIJDTE VAN DEZE WET (Art. 2 - 3)

HOOFDSTUK III: VERVOERSVERGUNNINGEN (Art. 4 - 6)

HOOFDSTUK IV: CERTIFICERING EN AANWIJZING VAN BEHEERDERS

Afdeling 1. – Certificering van systeembeheerders (Art. 7- 9)

Afdeling 2. – Certificering met betrekking tot derde landen (Art. 10-11)

Afdeling 3. – Aanwijzing van systeembeheerders (Art. 12)

Afdeling 4. – Gesloten bedrijfssystemen: classificatie en aanwijzing van beheerders (Art. 13)

Afdeling 5. - Voorwaarden betreffende de organisatie van de systeembeheerders en van aardgasbedrijven met een sterke positie op de Belgische gasmarkt (Art. 14)

HOOFDSTUK V: RECHTEN EN VERPLICHTINGEN VAN DE HOUDER VAN EEN VERVOERSVERGUNNING (Art. 15 - 21)

HOOFDSTUK VI : RECHTEN EN PLICHTEN VAN BEHEERDERS

Afdeling 1. – Rechten en plichten van systeembeheerders (Art. 22)

Afdeling 2. – Netontwikkelingsplan (Art. 23)

Afdeling 3. – Rechten en plichten van beheerders van gesloten bedrijfssystemen (Art. 24 - 25)

HOOFDSTUK VII : LEVERINGSVERGUNNINGEN (Art. 26 - 28)

HOOFDSTUK VIII: ORGANISATIE VAN DE TOEGANG TOT, DE AANSLUITING OP EN HET BEHEER VAN SYSTEMEN EN GESLOTEN BEDRIJFSSYSTEMEN

Afdeling 1. – Recht van toegang (Art. 29)

Afdeling 2. – De toegang tot, de aansluiting op en het beheer van systemen (Art. 30 - 31)

Afdeling 3. – De toegang tot, de aansluiting op en het beheer van gesloten bedrijfssystemen (Art. 32 - 33)

Afdeling 4. - Nieuwe grote infrastructuur (Art. 34 - 36)

Afdeling 5. - Toegang tot de upstream-installaties (Art. 37)

HOOFDSTUK IX: TARIEVEN (Art. 38 - 45)

HOOFDSTUK X: PRIJZEN, MAXIMUMPRIJZEN, OPENBARE DIENSTVERPLICHTINGEN, BOEKHOUDING

Afdeling 1. – Prijzen (Art. 46)

Afdeling 2. – Maximumprijzen (Art. 47)

Afdeling 3. – Openbare dienstverplichtingen (Art. 48)

Afdeling 3.4– Boekhouding (Art. 49)

HOOFDSTUK XI: TOEZICHT OP DE ZEKERHEID VAN DE AARDGASBEVOORRADING (Art. 50 - 51)

HOOFDSTUK XII: REGULERINGINSTANTIE, GESCHILLENREGELING

Afdeling 1: - reguleringsinstantie

Onderafdeling 1: - organisatie (Art. 52)

Onderafdeling 2: - doelstellingen (Art. 53)

Onderafdeling 3: - taken (Art. 54)

Onderafdeling 4: - bevoegdheden (Art. 55 - 56)

Afdeling 2: - geschillenregeling (Art. 57 - 58)

HOOFDSTUK XIII: RECHTSMIDDELEN TEGEN DE BESLISSINGEN GENOMEN DOOR DE CREG

Afdeling 1. – Bezwaar met oog op herziening (Art. 59)

Afdeling 2. - Geschillen die ressorteren onder de bevoegdheid van het hof van beroep te Brussel (Art. 60 - 61)

HOOFDSTUK XIV: OPENBAARHEID VAN DE BESLISSINGEN VAN DE CREG (Art. 62)

HOOFDSTUK XV: SANCTIES (Art. 63 - 67)

HOOFDSTUK XVI : OVERGANGSBEPALINGEN (Art. 68 - 71)

HOOFDSTUK I

DEFINITIES

Artikel 1. Voor de toepassing van deze wet moet worden verstaan onder:

1° « gas » : elke brandstof die gasvormig is bij een temperatuur van 15 graden Celsius en onder een absolute druk van 1,01325 bar;

2° « aardgas » : elke gasvormige brandstof van ondergrondse oorsprong en die hoofdzakelijk uit methaan bestaat, met inbegrip van vloeibaar aardgas, afgekort « LNG », en met uitzondering van mijngas;

3° « m³ » : genormaliseerde kubieke meter, zijnde de hoeveelheid droog rijk gas die, tegen een temperatuur van nul graden Celsius en onder absolute druk van 1,01325 bar, een volume van één kubieke meter inneemt;

4° « systeem » : transmissiesystemen, LNG-installaties, en/of opslaginstallaties, die eigendom zijn van en/of geëxploiteerd worden door een aardgasbedrijf, met inbegrip van de leidingbuffer en de installaties die ondersteunende diensten verlenen, alsmede die van verwante bedrijven die nodig zijn voor de toegang tot transmissie, opslag en LNG;

Toelichting:

Overeenkomstig artikel 2.13, van de derde gasrichtlijn is het noodzakelijk om in de lijst van definities het begrip “systeem” op te nemen. Voor de doeleinden van deze wet zijn distributiesystemen niet opgenomen onder het begrip “systeem” omdat deze onder de bevoegdheid van de Gewesten vallen.

De mogelijkheid die de definitie toelaat om eigendom te onderscheiden van exploitatie dient begrepen te worden in de context van het beheer van de Interconnector UK.

~~4° « gasonderneming » : elke natuurlijke of rechtspersoon die gas produceert, vervoert, verdeelt, levert, aankoopt of opslaat of meerdere van deze werkzaamheden uitoefent, behalve eindafnemers;~~

Toelichting:

Het begrip “gasonderneming” komt enkel voor in artikel 15/9 van de gaswet. Evenwel, in artikel 15/9 van de gaswet wordt het begrip “gasonderneming” gewijzigd door “aardgasbedrijf”. Bijgevolg, mag deze definitie geschrapt worden.

~~5° bis~~ **5° « aardgasonderneming aardgasbedrijf » : elke natuurlijke of iedere** rechtspersoon die ten minste een van de volgende functies vervult : productie, **transmissie, vervoer, gasdistributie**, telling, levering, aankoop of opslag van aardgas **met inbegrip van LNG** en die verantwoordelijk is voor de met deze functies verband houdende commerciële, technische werkzaamheden en/of onderhoudswerkzaamheden, maar die geen eindafnemer is;

Toelichting:

Overeenkomstig artikel 2.1, van de derde gasrichtlijn is het noodzakelijk om de term “aardgasonderneming” te vervangen door “aardgasbedrijf” en de definitie in overeenstemming te brengen met de derde gasrichtlijn.

6° « upstream-installaties » : alle leidingen en andere installaties, **met inbegrip van de leidingbuffer**, gebouwd of geëxploiteerd als onderdeel van een olie- of aardgasproductieproject, of gebruikt om aardgas afkomstig van één of meer olie- of aardgasproductieplaatsen te vervoeren naar een verwerkingsinstallatie of - terminal of aanlandingsterminal;

Toelichting:

Deze definitie duidt het volledige systeem aan dat functioneel hoort bij het in artikel 2.2 van de derde gasrichtlijn gedefinieerde “upstream-pijpleidingnet”.

7° « gasvervoer » : het ~~vervoer~~ **transport** van gas door middel van vervoersinstallaties met het oog op **levering belevering** aan afnemers, de levering zelf niet inbegrepen;

~~7°bis « doorvoer » : de handeling met betrekking tot het vervoer van aardgas zonder distributie of levering van aardgas op het Belgisch grondgebied;~~

Toelichting:

De Europese wetgeving laat geen onderscheid van behandeling van “doorvoer” en “binnenlands vervoer” meer toe wat betreft het gereguleerd recht van toegang en de hierop van toepassing zijnde gereguleerde tarieven.

8° “transmissie”: het transport van aardgas in hoofdzaak door hogedrukpijpleidingen, anders dan een upstream-installatie, met het oog op de belevering van afnemers, de levering zelf niet inbegrepen.

Toelichting:

Het voorstel is gebaseerd op de definitie zoals voorzien in artikel 2.3 van de derde gasrichtlijn, specifiek voor aardgasvervoer. Op die manier wordt verduidelijkt dat transport van aardgas door een directe leiding en een interconnector, zoals dit in een aparte definitie hierna wordt bepaald, ook transmissie uitmaakt.

8° 9° « vervoersinstallaties » : alle leidingen, met inbegrip van de directe leidingen, **interconnectoren** en de upstream-installaties, en alle opslagmiddelen, LNG- installaties, gebouwen, machines en accessoire inrichtingen die bestemd zijn of gebruikt worden voor een van de in artikel 2, § 1, vermelde doeleinden;

Toelichting:

De toevoeging van “interconnectoren” in de definitie “vervoersinstallaties” is vereist gelet op de definitie “interconnector” en de wettelijke bepalingen die hierop van toepassing zijn ingevolge de derde gasrichtlijn.

9° 10° « vervoersonderneming » : elke natuurlijke of rechtspersoon die gasvervoer verricht;

~~10° « vervoernet » : elk geheel van vervoersinstallaties dat geëxploiteerd wordt door één van de beheerders of door, met uitsluiting van de *upstream*-installaties;~~

Toelichting:

Het begrip “vervoernet” mag geschrapt worden vermits de derde gasrichtlijn gebruik maakt van de term “systeem” (zie voorstel definitie 4°).

~~10°bis « aardgasvervoersnet » : een vervoersinstallatie uitsluitend voor het vervoer van aardgas en die geëxploiteerd wordt door de met het vervoer van aardgas belaste beheerder, met uitsluiting van de *upstream*-installaties;~~

Toelichting:

De derde gasrichtlijn vervangt de term “aardgasvervoersnet” door “transmissiesysteem” (zie voorstel definitie 11°). Definitie 10°bis mag bijgevolg geschrapt worden.

~~11° « vervoersvergunning » : de vergunning bedoeld in artikel 3;~~

Toelichting:

Deze definitie mag geschrapt worden daar deze geen toegevoegde waarde heeft;

11° “transmissiesysteem”: alle leidingen en toebehoren uitsluitend voor transmissie van aardgas en die beheerd worden door een transmissiesysteembeheerder;

Toelichting:

Het is passend om in de gaswet een definitie van het begrip “transmissiesysteem” op te nemen.

Ingevolge de bepalingen van de derde gasrichtlijn moet onder het begrip “transmissiesysteem” niet alleen het bestaande transmissiesysteem van de NV Fluxys verstaan worden, maar ook elk nieuw te ontwikkelen transmissiesysteem. De derde gasrichtlijn sluit niet uit dat meerdere transmissiesysteembeheerders in een lidstaat aangewezen kunnen worden.

12° « gasdistributie » : de werkzaamheid die erin bestaat gas via plaatselijke pijpleidingnetten te ~~leveren~~ **beleveren** aan afnemers ~~gevestigd op het grondgebied van één of meer bepaalde gemeenten,~~ de levering zelf niet inbegrepen;

Toelichting:

Zorgt voor een betere leesbaarheid van het begrip.

~~12bis°~~ **13° « gasdistributie installaties distributiesysteem »** : de leidingen, de opslagmiddelen, de gebouwen, de machines en, in het algemeen, alle toestellen die nodig zijn voor de ~~aardgas~~ distributie;

Toelichting:

Het is aangewezen om de term “gasdistributie installaties” te vervangen door “distributiesysteem” conform de derde gasrichtlijn.

De vervanging van “aardgasdistributie” door “gasdistributie”, bedoeld in 12°, maakt dat naast aardgas ook andere gasachtige producten vervoerd kunnen worden in een distributiesysteem. Bij wijze van voorbeeld kan verwezen worden naar biogas.

~~13° « distributieonderneming » : elke natuurlijke of rechtspersoon die gasdistributie verricht;~~

Toelichting:

Deze definitie is overbodig geworden daar zij vervangen wordt door definitie 14°. Bijgevolg, mag deze definitie geschrapt worden.

14° “distributiesysteembeheerder”: elke natuurlijke of rechtspersoon die, zoals aangeduid door de bevoegde gewestelijke overheden, in een bepaald gebied verantwoordelijk is voor het distributiesysteem.

Toelichting:

De term “distributiesysteembeheerder” is grotendeels conform aan artikel 2.6 van de derde gasrichtlijn. De nieuwe definiëring zorgt ook voor een betere leesbaarheid.

15° “gesloten distributiesysteem”: systeem bedoeld in artikel 28 van de richtlijn 2009/73/EG;

16° “gesloten bedrijfssysteem”: gesloten distributiesysteem aangesloten op een transmissiesysteem.

Toelichting:

Door de derde gasrichtlijn wordt een nieuw begrip “gesloten distributiesystemen”, ingevoerd (waarvan de kwalificatiecriteria zijn vastgelegd in artikel 28 van deze richtlijn). Om uit te maken welke “gesloten distributiesystemen” behoren tot de bevoegdheid van de federale overheid en welke tot de bevoegdheid van de gewestelijke overheid, is het aangewezen een onderscheid in te voeren tussen “gesloten distributiesystemen” enerzijds en “gesloten bedrijfssystemen”, anderzijds, waarbij deze laatste categorie systemen zijn die aangesloten zijn op het transmissie- opslag- en LNGsysteem. Het onderscheid heeft zijn belang aangezien op vlak van tarieven de federale overheid een exclusieve bevoegdheid geniet dat van toepassing is zowel op “gesloten bedrijfssystemen” als op “gesloten distributiesystemen”.

Aangezien een gesloten distributiesysteem tezelfdertijd afnemers kan bedienen die jaarlijks gemiddeld meer of minder dan 1Mm³ verbruiken, is voornoemd demarcatie criterium dat aansluitingsgerelateerd is, een correct onderscheidingscriterium. Het criterium helpt te vermijden dat men te maken krijgt met onontwarbare situaties waarbij een zelfde gesloten distributiesysteem zowel onder federale als onder gewestelijke bevoegdheid zou komen te vallen. De aard van het systeem waaraan het gesloten systeem is aangesloten is overigens het bevoegdheids criterium dat door het Waals gewest werd aangenomen in het decreet van 19 december 2002 betreffende de organisatie van de gewestelijke gasmarkt. Dit criterium heeft daarenboven het voordeel dat het met de huidige realiteit overeenstemt, aangezien de bestaande gesloten systemen aan de openbare (vervoers- of distributie-) systemen verbonden zijn via een aansluitingspunt en niet beschouwd worden als zijnde « geïnterconnecteerd » met deze openbare systemen. Welke reglementering van toepassing is op deze aansluitingen hangt dus af van de aard van het systeem waarop het gesloten systeem aangesloten is.

17° « gebruiker » : de partij die actief is op of aangesloten zijn op een gesloten bedrijfssysteem

~~14°~~**18° « aardgaslevering levering » : de verkoop, wederverkoop daaronder inbegrepen, aan klanten van aardgas aan afnemers, met inbegrip van LNG;**

Toelichting:

Wordt alzo in conformiteit gebracht met artikel 2.7, van de derde gasrichtlijn.

~~15°~~**19° « leveringsondernemingbedrijf » : elke natuurlijke of rechtspersoon die de aardgaslevering verricht;**

Toelichting:

De definitie van “leveringsonderneming” wordt in overeenstemming gebracht met artikel 2.8, van de derde gasrichtlijn, alsook met de voorgestelde definitie 18°.

~~16° « leveringsvergunning » : de vergunning bedoeld in artikel 15/3;~~

Toelichting:

Deze definitie mag geschrapt worden daar deze geen toegevoegde waarde heeft;

~~17° « geïnterconnecteerd net » : elk samenstel van met elkaar verbonden vervoersnetten;~~

Toelichting:

Het begrip “geïnterconnecteerd net” verwijst naar een situatie van voor de aanwijzing van de NV Fluxys en de NV Fluxys LNG als systeembeheerders. Vandaag is deze situatie voorbijgestreefd. Iedere systeemgebruiker heeft een recht van toegang tot een systeem, dat kan zijn: het transmissiesysteem, de opslaginstallaties, de LNG-installatie, de Interconnector UK en dit ongeacht of deze al dan niet met elkaar verbonden zijn. Bijgevolg, mag dit begrip geschrapt worden.

~~18°~~**20° « directe leiding » : elke leiding voor gasvervoer transmissie die fysisch geen deel uitmaakt van het geïnterconnecteerd net systeem;**

Toelichting:

Aanpassing van de definitie aan de voorgestelde definities 4° en 8°.

~~19°~~**21° « verwante onderneming bedrijf » : een verbonden of geassocieerde onderneming in de zin van artikel 11 en 12 van het Wetboek van vennootschappen en/of een onderneming die aan dezelfde aandeelhouders toebehoort;**

Toelichting:

De toevoeging op het einde houdt een in overeenstemming brengen van de definitie met artikel 2.22 van de derde gasrichtlijn.

~~20° [...]~~

~~21°~~ **22° « netgebruiker systeemgebruiker »** : elke natuurlijke of rechtspersoon die **het systeem voedt levert aan** of **ervan** afneemt ~~van het betrokken net~~;

Toelichting:

Aanpassing van de terminologie conform de derde gasrichtlijn.

~~22°~~ **23° « afnemer »** : **elke een grootafnemer of een eindafnemer van aardgas of een aardgasbedrijf dat aardgas koopt**, ~~elke distributieonderneming en elke leveringsonderneming~~;

Toelichting:

Definitie 23° wordt alzo in conformiteit gebracht met artikel 2.24, van de derde gasrichtlijn.

~~23°~~ **24° « eindafnemer »** : elke natuurlijke of rechtspersoon die gas koopt voor eigen gebruik;

~~24° [...]~~;

25° “grootafnemer”: een natuurlijke persoon of een rechtspersoon die geen systeembeheerder of distributiesysteembeheerder is en die aardgas koopt voor wederverkoop binnen of buiten het systeem waarop hij aangesloten is;

Toelichting:

Gelet op het feit dat een afnemer ook een grootafnemer kan zijn, dringt zich een definitie van ‘grootafnemer’ op. Deze definitie is analoog met artikel 2.29, van de derde gasrichtlijn.

~~25° « Richtlijn 2003/55 »~~ : ~~de Richtlijn 2003/55/EG van het Europees Parlement en de Raad van 26 juni 2003 betreffende gemeenschappelijke regels voor de interne markt voor aardgas en houdende intrekking van Richtlijn 98/30/EG~~;

26° “Richtlijn 2009/73/EG”: de richtlijn 2009/73/EG van het Europees Parlement en de Raad van 13 juli 2009 betreffende gemeenschappelijke regels voor de interne markt voor aardgas en tot intrekking van richtlijn 2003/55/EG.

Toelichting:

De richtlijn 2003/55/EG wordt met toepassing van artikel 53 van de derde gasrichtlijn ingetrokken.

~~26-27°~~ « wet van 29 april 1999 » : de wet van 29 april 1999 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt;

~~26bis°~~ **28° « wet van 18 juli 1975 »** : de wet van 18 juli 1975 betreffende het opsporen en exploiteren van ondergrondse bergruimten in situ bestemd voor het opslaan van gas;

~~27°~~ **29° « minister »** : de federale minister bevoegd voor Energie;

~~27°bis~~ **30° « Bestuur Energie Algemene Directie Energie »** : de Algemene Directie Energie van de Federale Overheidsdienst Economie, K.M.O., Middenstand en Energie;

~~28°~~ **31° « Commissie CREG »** : de Commissie voor de regulering van de elektriciteit en het gas, zoals bedoeld in artikel 15/14 **52**;

~~29° [...]~~;

~~30° « gedragscode »~~ : ~~de code vastgesteld in uitvoering van artikel 15/5undecies~~;

32° “aardgasreglement”: **“het koninklijk besluit vastgesteld in uitvoering van de artikel 30**;

Toelichting:

Het begrip “gedragscode” wordt vervangen door het begrip “aardgasreglement” teneinde het reglementair karakter ervan te bevestigen.

~~31° « beheerder van het aardgasvervoersnet » : de beheerder van het aardgasvervoersnet die werd aangewezen conform artikel 8 of artikel 8/1;~~

33° “systeembeheerder”: een transmissiesysteembeheerder en/of opslagsysteembeheerder en/of LNG-systeembeheerder;

Toelichting:

Dit begrip omvat de verschillende soorten systeembeheerders die door de CREG gecertificeerd en door de minister aangewezen moeten worden.

34° “transmissiesysteembeheerder”: een beheerder van een transmissiesysteem aangewezen conform artikel 12;

Toelichting:

In de gaswet is geen definitie opgenomen van een beheerder die de activiteiten van transmissie waarneemt. Gelet mede op de nieuwe terminologie van de derde gasrichtlijn, is het aangewezen dit begrip in de lijst van definities op te nemen.

~~32°~~ **35° « opslaginstallatie voor aardgas » : de installaties eigendom van en/of geëxploiteerd door een opslagsysteembeheerder van de opslaginstallatie voor aardgas, gebruikt voor de opslag van aardgas, met inbegrip van de LNG-installaties specifiek gebruikt voor de opslag van aardgas, met uitsluiting van de opslaginstallaties gebruikt voor de productieactiviteiten, alsook de opslaginstallaties die uitsluitend voorbehouden zijn voor de beheerder van het aardgasvervoersnet transmissiesysteembeheerder voor de voltooiing van zijn taken;**

Toelichting:

Aanpassing van de terminologie aan de derde gasrichtlijn.

~~33° « beheerder van de opslaginstallatie voor aardgas » : de rechtspersoon die bedoeld wordt in afdeling II van hoofdstuk III van deze wet;~~

36° " opslagsysteembeheerder" een systeembeheerder van een opslaginstallatie aangewezen conform artikel 12;

Toelichting:

Aanpassing van de terminologie aan de derde gasrichtlijn.

~~34°~~ **37° « LNG-installatie » : een terminal, eigendom van en/of geëxploiteerd door een beheerder van LNG-installatie LNG-systeembeheerder, die voor het vloeibaar maken van aardgas, de invoer of de verlading, en de hervergassing van LNG gebruikt wordt, met inbegrip van ondersteunende diensten en de tijdelijke opslag van aardgas die nodig zijn voor het hervergassingsproces van LNG en de daaropvolgende doorlevering aan het aardgasvervoersnet transmissiesysteem met uitsluiting van de LNG-installaties specifiek gebruikt voor de opslag van aardgas;**

Toelichting:

Aanpassing van de terminologie aan de derde gasrichtlijn.

~~35° « beheerder van de LNG installatie » : de rechtspersoon beoogd in afdeling II van hoofdstuk III van deze wet;~~

38° " LNG-systeembeheerder" : een systeembeheerder van een LNG-installatie aangewezen conform artikel 12;

Toelichting:

Aanpassing van de terminologie aan de derde gasrichtlijn.

~~36°~~ **39°** « ondersteunende diensten » : alle diensten die nodig zijn voor de toegang tot de aardgasvervoers- en/of distributienetten en/of LNG installaties en/of opslaginstallaties systemen en voor de exploitatie ervan, met inbegrip van het opvangen van fluctuaties in systeembelasting en menging, maar uitgezonderd installaties die uitsluitend ten dienste staan van de beheerder van het aardgasvervoersnet **stelselbeheerder** bij de uitoefening van zijn functies;

Toelichting:

Aanpassing van de terminologie aan de derde gasrichtlijn.

~~37°~~ « opslag van aardgas in leidingen » : de aardgasopslag door samendrukking in de aardgassystemen en in de distributienetten voor aardgas, maar met uitsluiting van de installaties die voorbehouden zijn voor de beheerder van het aardgassysteem bij de uitoefening van zijn functies;

40° « **leidingbuffer: opslag van aardgas door middel van compressie in systemen voor transmissie en gasdistributie, uitgezonderd installaties die ten dienste staan van systeembeheerders bij de uitoefening van hun functies.**

Toelichting:

Het begrip "leidingbuffer" komt voor in de voorgestelde definitie 4°. Voor een goed begrip van deze term is het dan ook aangewezen deze term te definiëren. De definitie is conform artikel 2.15, van de derde gasrichtlijn.

~~38°~~ **41°** « verticaal geïntegreerde onderneming **bedrijf** » : een aardgasonderneming **aardgasbedrijf** of een groep van aardgasbedrijven en/of bedrijven waarin dezelfde persoon of dezelfde personen, direct of indirect, het recht hebben zeggenschap uit te oefenen en waarbij het bedrijf of de groep van bedrijven waarvan de wederzijdse relaties zijn vastgelegd in artikel 3, paragraaf 3 van de verordening (EG) nr. 139/2004 van de Raad van 20 januari 2004 betreffende de controle op concentraties van ondernemingen en die ten minste één van de volgende functies vervult: aardgasvervoer, aardgasdistributie, LNG activiteit, of opslag van aardgas, van transmissie, gasdistributie, LNG of opslag en ten minste één van de volgende functies van productie of levering van aardgas **verricht**;

Toelichting:

Wordt alzo in conformiteit gebracht met artikel 2.20, van de derde gasrichtlijn.

~~39°~~ **42°** « horizontaal geïntegreerd onderneming **bedrijf** » : een onderneming **bedrijf** die ten minste één van de volgende functies verzekert : productie, vervoer **transmissie**, gasdistributie, levering of opslag van aardgas en daarnaast ook een niet op het gebied van aardgas liggende activiteit verricht;

Toelichting:

Aanpassing van de terminologie aan de derde gasrichtlijn.

~~40°~~ **43°** « veiligheid » : de technische veiligheid;

~~41°~~ « nieuwe installatie » : een aardgasinstallatie die niet afgewerkt is op de dag waarop de Richtlijn 2003/55/EG in werking treedt, zijnde op 1 juli 2004;

44° « **nieuw systeem** » : een systeem dat op 1 september 2009 nog niet operationeel is;

Toelichting:

Er wordt in deze studie voorgesteld om de artikelen 8/1, 15/6 en 15/19 van de gaswet te schrappen. Deze bepalingen zijn achterhaald nu de aardgasmarkt volledig is vrijgemaakt. Definitie 41° mag dan ook geschrapt worden en vervangen worden door het begrip "systeem" wat zijn belang heeft in het kader van de certificering.

~~42°~~ « de beheerders » : de volgende drie operatoren : de beheerder van het aardgassysteem, de beheerder van de opslaginstallatie voor aardgas en de beheerder van de LNG installatie;

Toelichting:

Het begrip "beheerders" is vervangen door de voorgestelde definitie "systeembeheerder"
Bijgevolg, mag definitie 42° geschrapt worden.

43° ~~45°~~ « gecombineerde ~~netbeheerder~~ **systeembeheerder** » : **systeembeheerder** belast met het beheer van minstens twee van de volgende installaties ~~of netten~~ :

- a) ~~het aardgasvervoersnet~~ **een transmissiesysteem**;
- b) ~~de~~ een opslaginstallatie voor aardgas;
- c) ~~de~~ een LNG-installatie.

Toelichting:

Aanpassing van de terminologie aan de derde gasrichtlijn.

44° ~~46°~~ « niet-uitvoerende bestuurder » : elke bestuurder die geen ~~directiefunctie~~ **enkele uitvoerende functie** vervult bij ~~beheerders~~ **een systeembeheerder** of bij een van ~~hun~~ **zijn** dochterondernemingen;

Toelichting:

Aanpassing van de terminologie.

45° « onafhankelijke bestuurder » : elke niet uitvoerende bestuurder die :

- a) ~~beantwoordt aan de voorwaarden van het artikel 524, § 4, van het wetboek van Vennootschappen en~~
- b) ~~tijdens de vierentwintig maanden die zijn aanstelling voorafgegaan zijn geen functie of activiteit heeft uitgeoefend, al dan niet bezoldigd, ten dienste van één van de netwerkeigenaars, van één van de beheerders, van een tussenpersoon, van een leverancier, van een producent of van een dominerende aandeelhouder;~~
- e) ~~tijdens de negen maanden, die zijn aanstelling voorafgegaan zijn, geen functie of activiteit heeft uitgeoefend, al dan niet bezoldigd, ten dienste van een distributeur;~~

Toelichting:

Een definitie van "onafhankelijke bestuurder" is niet langer noodzakelijk vanwege de voorgestelde wijziging aan artikel 8/3 (zie hieronder) van de gaswet.

47° **"dominerende aandeelhouder"**: elke natuurlijke of rechtspersoon, en elke groep personen die in onderling overleg optreden, die, rechtstreeks of onrechtstreeks, ten minste 10 procent bezit van het kapitaal van een systeembeheerder of van de stemrechten verbonden aan de effecten die door hem zijn uitgegeven;

Toelichting:

Om interpretatiemoeilijkheden te vermijden, is het wenselijk de term "dominerende aandeelhouder" te definiëren. Er wordt voorgesteld om de definitie van het begrip "dominerende aandeelhouder", vervat in het koninklijk besluit van 3 mei 1999 betreffende het nationaal transmissienet voor elektriciteit *mutatis mutandis* over te nemen.

48° **"personen die in onderling overleg optreden"** : alle natuurlijke of rechtspersonen tussen wie een akkoord bestaat met als doel of gevolg dat zij een parallelle gedragslijn volgen voor de uitoefening van hun stemrechten binnen de systeembeheerder;

Toelichting:

Om interpretatiemoeilijkheden te vermijden, is het wenselijk de term "personen die in onderling overleg optreden" te definiëren. Er wordt voorgesteld om de definitie van het begrip "personen die in onderling overleg optreden", vervat in het koninklijk besluit van 3 mei 1999 betreffende het nationaal transmissienet voor elektriciteit, *mutatis mutandis* over te nemen.

46° 49° « regulatoire periode » : de periode van vier jaar tijdens welke de tarieven bedoeld in artikel 15/5bis 39, §1, 1° worden toegepast;

47° « billijke marge » : ~~de billijke marge die bedoeld wordt in artikel 15/5bis, § 2, b;~~

48° « gereguleerd actief » : ~~het gereguleerd actief dat bedoeld wordt in artikel 15/5septies, 1, a);~~

49° « rendementspercentage » : ~~het rendementspercentage dat bedoeld wordt in artikel 15/5septies, 1, e);~~

Toelichting:

Omwille van de nieuwe tarifaire bepalingen (voorgestelde artikelen 38 tot 45), zoals voorgesteld in huidige studie, mogen de begrippen 47° tot 49° geschrapt worden.

50° « hub » : ~~elke plaats waar netgebruikers aardgas op het systeem fysisch ter beschikking kunnen stellen met het oog op doorverkoop een fysisch (plaats) of virtueel (abstract) punt op het systeem waar overdracht van aardgas plaats vindt~~ en waarbij deze operaties vanuit technisch en commercieel oogpunt logistiek ondersteund worden door een dienstenleverancier (**niet noodzakelijk een systeembeheerder**) die onder **niet discriminatoire toegangsvoorwaarden minstens andere** de opvolging van de eigendomsoverdrachten verzekert;

Toelichting:

De voorgestelde aanpassingen houden een verbetering in die aansluiten bij de definitie gehanteerd door de ERGEG *Gas Market Monitoring Task Force*.

51° “interconnector”: een transmissiesysteem die een grens tussen lidstaten overschrijdt of overspant met uitsluitend als bedoeling de nationale transmissiesystemen van die lidstaten onderling te koppelen;

Toelichting:

De gaswet voorziet geen definitie wat verstaan wordt onder het begrip ‘interconnector’. De voorgestelde definitie 50° is grotendeels analoog met artikel 2.17, van de derde gasrichtlijn. Naast de transmissieleiding oefent de systeembeheerder van een interconnector ook het beheer uit over de aanlandingsterminals.

51° « belangrijkste voorwaarden » : ~~het standaardcontract voor de toegang tot het systeem en de daarmee verbonden operationele regels.~~

52° “dienstenprogramma’s”: de catalogi inzake vervoersdiensten voor transmissie, opslag en LNG opgesteld door de systeembeheerders;

Toelichting:

Het is aangewezen om een wettelijke basis te geven aan de bevoegdheid van de CREG om de dienstenprogramma’s van de systeembeheerders goed te keuren, bevoegdheid die nu reeds voorzien is in het koninklijk besluit van 4 april 2003 betreffende de gedragscode inzake toegang tot de vervoersnetten voor aardgas (onder de naam “indicatief vervoersprogramma”).

53° “standaardcontracten”: de standaardcontracten voor de toegang tot en de aansluiting op een systeem, opgesteld door de systeembeheerders;

Toelichting:

De term “belangrijkste voorwaarden” bedoeld in artikel 1, 51°, van de gaswet wordt gedefinieerd als zijnde “*het standaardcontract voor de toegang tot het systeem en de daarmee verbonden operationele regels*”. In deze term liggen twee sleutelementen vevat, nl. de standaardcontracten en de toegangsreglementen. Het lijkt overbodig om de overkoepelende term “belangrijkste voorwaarden” te behouden en dus is het beter deze definitie op te splitsen in een definitie 53° en een definitie 54°.

In de praktijk wordt ten andere niet één standaardcontract voor de toegang tot het systeem door de systeembeheerders gehanteerd, maar worden volgende standaardcontracten

onderscheiden: het standaard transmissiecontract, het standaard opslagcontract, het standaard LNG-contract, en het standaard aansluitingscontract voor de aansluiting van eindafnemers, beheerders van een gesloten bedrijfssysteem en distributiesysteembeheerders op een systeem. Het past bijgevolg om in de gaswet gewag te maken van de standaardcontracten in het meervoud.

De bewoordingen “*de daarmee verbonden operationele regels*” in artikel 1, 51°, van de gaswet verwijzen impliciet naar de huidige netwerkcodes. In het voorstel van gedragscode (C) 090716-CDC-882 van de CREG wordt de term “netwerkcode” vervangen door de term “toegangsreglement”. Het past om hiervoor een afzonderlijke definitie in de gaswet op te nemen, hetgeen gebeurt met de invoering van definitie 54°.

54° “toegangsreglementen”: het geheel van operationele regels voor transmissie, opslag en LNG, opgesteld door de systeembeheerders;

Toelichting:

Zie toelichting bij definitie 53°.

55° “Verordening (EG) nr. 715/2009”: verordening van het Europees Parlement en de Raad van 16 juli 2009 betreffende maatregelen tot veiligstelling van de aardgasvoorziening en houdende intrekking van richtlijn 2004/67/EG de voorwaarden voor de toegang tot aardgastransmissienetten en tot intrekking van Verordening (EG) nr. 1775/2005;

56° “Agentschap”: Het Agentschap opgericht door Verordening (EG) nr. 713/2009 van het Europees Parlement en de Raad van 13 juli 2009 tot oprichting van een Agentschap voor de samenwerking tussen energieregulators.

57° “aardgasderivaat”: een financieel instrument, als omschreven in deel 5, 6 en 7 van deel C van bijlage I bij richtlijn 2004/39/EG van het Europees Parlement en de Raad van 21 april 2004 betreffende markten voor financiële instrumenten en dat betrekking heeft op aardgas;

Toelichting:

Conform aan artikel 2.35, van de derde gasrichtlijn.

58° « voorstel van de CREG »: voorstel van de CREG, dat door de bestemming ofwel kan worden goedgekeurd, ofwel, in geval van weigering, teruggestuurd wordt naar de CREG, middels motivering en zonder mogelijkheid om eigenmachtig wijzigingen aan te brengen;

Toelichting :

De meerderheid van de rechtsleer is het erover eens dat het voorstel de overheid bindt indien de entiteit aan wie deze bevoegdheid werd toegekend zelf een administratieve overheid is, onafhankelijk van degene die bevoegd is om de eindbeslissing te nemen (P. LEWALLE, *Contentieux administratif*, 3e ed., 2008, p. 1056 ; Ph. BOUVIER, *Éléments de droit administratif*, De Boeck, 2002, p. 105).

De « bindende » aard van het voorstel impliceert het volgende:

- a. De overheid kan geen beslissing nemen zolang geen voorstel wordt geformuleerd ;
- b. Als de overheid niet tevreden is over het voorstel, is zij gedwongen dit terug te sturen naar de voorstellende entiteit, met het oog op een nieuw voorstel ;
- c. De weigering om een voorstel te formuleren, vormt een aanvechtbare administratieve beslissing vermits de overheid niet kan beslissen bij gebreke aan voorstel.

Gelet op de onafhankelijkheid van de CREG en haar hoedanigheid van administratieve overheid, kan men daaruit afleiden dat de voorstelbevoegdheid die haar door de gaswet is toegekend, de Koning verhindert om haar voorstellen te wijzigen.

59° “bevrachter”: een systeemgebruiker die een transmissiecontract heeft gesloten met de transmissiesysteembeheerder;

Toelichting:

Definitie 59° vindt zijn verantwoording door de invoeging van voorgesteld artikel 30, §2. In nieuw artikel 30, §2 wordt gesteld dat de toekenning van een leveringsvergunning aan leveringsbedrijven die tevens bevrachter zijn, alsmede het behoud ervan, onderworpen is aan het naleven van de bepalingen van het aardgasreglement die op hen rusten als bevrachter. Het komt passend voor te definiëren wat onder bevrachter verstaan wordt.

60° “ transmissiecontract”: het tussen de bevrachter en de transmissiesysteembeheerder gesloten contract voor de toegang tot een transmissiesysteem samen met de in dit kader gecontracteerde vervoersdiensten.

Toelichting:

Definitie 60° vloeit voort uit definitie 58° waar het begrip “transmissiecontract” gebruikt wordt.

[61° « SOS-Verordening » : verordening van het Europees Parlement en de Raad van 21 september 2010 betreffende maatregelen tot de veiligstelling van de aardgasvoorziening en houdende intrekking van richtlijn 2004/67/EG (COM(2009)036 C7-0097/2009 – 2009/0108(COD));]

HOOFDSTUK II DRAAGWIJDTE VAN DEZE WET

Art. 2. - § 1. De bouw en de exploitatie van ~~vervoer~~installaties zijn aan de voorschriften van deze wet onderworpen indien deze installaties zijn bestemd of worden gebruikt **voor één van de hierna vermelde doeleinden:**

~~1° voor~~ **1°** de bevoorrading in gas **van een distributiesysteem** ~~van distributieondernemingen;~~

~~2° voor één van de hierna vermelde doeleinden:~~

~~a)~~ de bevoorrading in gas van eindafnemers van wie de gasafname aan iedere leveringsaansluiting bestendig minimum één miljoen m³ per jaar bedraagt;

3° de bevoorrading in aardgas van een gesloten bedrijfssysteem;

~~b)~~**4°** het vervoer van gas zonder distributie of levering van gas op het Belgisch grondgebied;

~~e)~~**5°** de bevoorrading van een onderneming in gas waarvan de chemische samenstelling of de fysische eigenschappen (met uitzondering van het stikstofgehalte) verschillen van die van het gas ~~geleverd door de distributieonderneming~~ **in het distributiesysteem** die de betrokken gemeente bevoorraadt;

~~d)~~**6°** de bevoorrading in gas van een eindafnemer aan wie ~~de distributieonderneming~~ **het distributiesysteem** die in de betrokken gemeente ~~bevoorraadt~~, niet een voldoende hoeveelheid gas levert overeenkomstig de algemene voorwaarden van het abonnement of van het bevoorradings- of leveringscontract, inzonderheid binnen de termijn die voor de uitvoering van de leveringen in voornoemde algemene voorwaarden is gesteld;

~~e)~~**7°** de bevordering van het meest economische verbruik van onvermijdelijke gassen;

~~f)~~**8°** de bevoorrading in gas van een onderneming in moeilijkheden door middel van tijdelijke installaties en gedurende de tijd die strikt nodig is voor het uitvoeren van de noodzakelijke herstellingen;

~~g)~~**9°** de verbinding tussen installaties voor gasproductie en de verschillende exploitatiezetels van eenzelfde onderneming;

~~h)~~**10°** de verbinding tussen productie-, vervoers- of distributie-installaties met het oog op uitwisseling, wederzijdse hulp of een beter benutten van deze installaties;

11° de verbinding tussen gasvelden, tussen gasfabrieken, tussen gasvelden of gasfabrieken en samendrukkings- of ontspanningsstations, tussen samendrukkingsstations, tussen ontspanningsstations of tussen samendrukkings- en ontspanningsstations.

Toelichting:

Voor artikel 2, §1, 3°, van de gaswet kan verwezen worden naar de Toelichting van de voorgestelde definitie 1.16°. Bijgevolg, moet het toepassingsgebied van de gaswet uitgebreid worden met de bevoorrading in aardgas van gesloten bedrijfssystemen.

§ 2. De levering van aardgas is aan de voorschriften van deze wet onderworpen, **behalve voor leveringen op een distributiesysteem die op jaarbasis minder dan 1 miljoen m³ (n) bedragen.** ~~indien zij gebeurt ter bevoorrading van distributieondernemingen, enerzijds, of van eindafnemers van wie de aardgasafname aan iedere leveringsaansluiting bestendig minimum één miljoen m³ per jaar bedraagt, anderzijds.~~

Toelichting:

Zorgt voor een betere leesbaarheid van §2.

§ 3. De bij deze wet vastgestelde voorschriften voor aardgas, zijn tevens op niet-discriminerende wijze van toepassing op biogas en uit biomassa verkregen gas, voor zover het technisch mogelijk en veilig is dergelijke gassen te injecteren in het systeem.

Toelichting:

In de overwegingen van de derde gasrichtlijn is het volgende terug te vinden:

(26) *“De lidstaten dienen concrete maatregelen te nemen ter ondersteuning van een breder gebruik van biogas en uit biomassa verkregen gas, aan de producenten waarvan zonder discriminatie toegang tot het gasnet moet worden verleend, mits die toegang permanent verenigbaar is met de relevante technische voorschriften en veiligheidsnormen”.*

(41) *“De lidstaten moeten waarborgen dat, rekening houdend met de nodige kwaliteitsvoorschriften, biogas en/of gas uit biomassa en andere soorten gas een niet-discriminerende toegang tot het gasnet krijgen, op voorwaarde dat deze toegang permanent verenigbaar is met de desbetreffende technische regels en veiligheidsnormen. Deze regels en normen moeten het technisch mogelijk en veilig maken dat deze gassen worden ingevoerd in en getransporteerd via het aardgasnet, en moeten ook rekening houden met de chemische kenmerken van deze gassen”.*

Artikel 1.2. van de derde gasrichtlijn bepaalt: *“De bij deze richtlijn vastgestelde voorschriften voor aardgas, waartoe ook LNG behoort, zijn tevens op niet-discriminerende wijze van toepassing op biogas en uit biomassa verkregen gas, voor zover het technisch mogelijk en veilig is dergelijke gassen te injecteren in en te transporteren via het aardgassysteem.”*

Het toepassingsgebied van de gaswet, voor wat de bouw en de exploitatie betreft van installaties, gebruikt reeds de algemene term “gas”, en dient bijgevolg uitgebreid te worden met biogas en uit biomassa verkregen gas.

§ 4. De Koning kan het toepassingsgebied van deze wet of van sommige bepalingen ervan bij een in Ministerraad overlegd besluit uitbreiden :

1° tot de bouw en de exploitatie van andere installaties voor gasvervoer dan deze bedoeld in §1 of tot andere leveringen van gas dan deze bedoeld in § 2;

2° tot de bouw en de exploitatie van leidingen voor het vervoer van andere producten dan gas.

Art. 3. § 1. Onverminderd lopende contracten en de verplichtingen van België krachtens internationale verdragen, bepaalt de Koning, op voorstel van de CREG, bij een in de Ministerraad overlegd besluit, in welke mate en tegen welke voorwaarden de bepalingen van de wet van toepassing zijn op aardgasbedrijven die ressorteren onder het recht van Staten die geen lid zijn van de Europese Unie.

Toelichting:

Artikel 3, §1 herneemt artikel 15/8 van de gaswet en staat beter op zijn plaats in het Hoofdstuk betreffende de draagwijdte van de gaswet.

§ 2. Onverminderd de exclusieve bevoegdheden van de CREG, in het bijzonder inzake de tarieven, kan de Koning, bij een in Ministerraad overlegd besluit, na advies van de CREG, de

nodige maatregelen treffen ter omzetting van de dwingende bepalingen die voortvloeien uit internationale verdragen, of uit internationale akten genomen krachtens dergelijke verdragen, en die de organisatie of de werking van de aardgasmarkt betreffen.

De besluiten die krachtens het eerste lid worden vastgesteld, kunnen de van kracht zijnde wettelijke bepalingen wijzigen, aanvullen, vervangen of opheffen. Zo'n besluit, wordt geacht nooit uitwerking te hebben gehad indien het niet bij wet is bekrachtigd binnen de twaalf maanden na de datum van zijn inwerkingtreding.

Toelichting :

Deze bepaling bestaat reeds op grond van de wet van 29 april 1999 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt (artikel 19, §2). Het past deze bepaling in de gaswet in te voegen, zoals het geval is in de elektriciteitswet. De Koning is evenwel niet bevoegd om af te wijken van de bevoegdheden toegekend aan de regulator op basis van de nieuwe gasrichtlijn.

HOOFDSTUK III VERVOERSVERGUNNINGEN

Toelichting:

Vervoersvergunningen moeten aangevraagd worden voor de bouw en de exploitatie van alle vervoersinstallaties, i.e voor het transport van alle gassen. De titel van dit hoofdstuk dient in deze zin in overeenstemming gebracht te worden met de inhoud van de bepalingen die daarop volgen. Er wordt in de mate van het mogelijke zoveel als kan een onderscheid gemaakt tussen de bepalingen die op gas in de ruime zin van het woord van toepassing zijn en de bepalingen die enkel op aardgas van toepassing zijn, zoals bijvoorbeeld voor de systeembeheerders.

Art. 4. Onverminderd de bepalingen van de wet van 18 juli 1975 betreffende het opsporen en exploiteren van ondergrondse berguimten in situ bestemd voor het opslaan van gas en de bepalingen van hoofdstuk ~~IVbis~~V van deze wet, zijn de bouw en de exploitatie van elke vervoersinstallatie onderworpen aan de voorafgaande toekenning van een individuele vergunning door de minister.

Lid 1 vindt geen toepassing op een gesloten bedrijfssysteem en op directe leidingen voor zover de bouw en de exploitatie plaats vindt op privaat domein.

Wat de directe leidingen betreft wordt, onverminderd de andere criteria bepaald met toepassing van artikel 4 5, §1, 1°, de toekenning van een vervoersvergunning **afhankelijk gesteld van een weigering van toegang tot een systeem bedoeld in artikel 31.** ~~onderworpen aan het ontbreken van een aanbod tot gebruik van het geïnterconnecteerd net tegen redelijke economische en technische voorwaarden.~~

Toelichting:

De verwijzing in artikel 4 van de gaswet naar het hoofdstuk IVbis verwijst naar 'leveringsvergunningen' en niet naar 'de rechten en plichten van de houder van een vervoersvergunning'. Deze foutieve verwijzing moet worden rechtgezet. Bijgevolg, moet 'IVbis' gewijzigd worden door 'V'.

De voorgestelde aanpassing in artikel 4, lid 2, van de gaswet beoogt enerzijds een afbakening van het toepassingsgebied van hoofdstuk III wat betreft gesloten bedrijfssystemen en anderzijds de bouw en exploitatie van een directe leiding, afhankelijk te stellen van een formele weigering van toegang tot een systeem. Voor beide vervoersinstallaties is geen vervoersvergunning vereist voor deze installaties die op privaat domein liggen.

Art. 5. §1. Na advies van de ~~Commissie~~ **CREG** bepaalt de Koning:

1° de criteria voor de toekenning van de vervoersvergunningen, die inzonderheid betrekking kunnen hebben op :

a) de veiligheid en de bedrijfszekerheid van ~~het geïnterconnecteerd net en de directe leidingen~~ **de vervoersinstallaties;**

b) de professionele betrouwbaarheid en ervaring van de aanvrager, zijn technische en financiële capaciteit en de kwaliteit van zijn organisatie;

c) de interconnectie van ~~het net~~ **de vervoersinstallaties**, alsook het onderhoud en de verbetering van de interoperabiliteit ~~van netten~~ **van de vervoersinstallaties;**

d) de openbare dienstverplichtingen bedoeld in artikel ~~15/11, 1°~~ **48, §1, 1° en 3°**;
2° de procedure voor de toekenning van de vervoersvergunningen, inzonderheid de vorm van de aanvraag, het onderzoek van het dossier en de vergoeding die hiervoor moet worden betaald, en de termijnen waarbinnen de minister moet beslissen en zijn beslissing aan de aanvrager moet meedelen;
3° de gevallen waarin de minister de vervoersvergunning kan herzien of intrekken en de toepasselijke procedures;
4° wat er met de vervoersvergunning gebeurt in geval van overdracht van de vervoersinstallatie of in geval van controlewijziging, fusie of splitsing van de houder en, in voorkomend geval, de te vervullen voorwaarden en de te volgen procedures voor het behoud of de hernieuwing van de vervoersvergunning in deze gevallen.
De voorwaarden van de vervoersvergunningen, bedoeld in het eerste lid kunnen een onderscheid voorzien tussen de bouw en de exploitatie wanneer het gaat om ~~aardgasvervoersinstallaties~~ **vervoersinstallaties voor aardgas**.

§ 2. Daarnaast bepaalt de Koning ook onder meer:

1° de algemene voorschriften, die moeten worden in acht genomen en de veiligheidsmaatregelen die dienen te worden genomen bij de oprichting en bij de exploitatie van vervoerinstallaties, onverminderd het politierecht van de bevoegde overheden;
2° welke overheden of diensten, behalve provincies en gemeenten, moeten worden geraadpleegd en binnen welke termijn zij hun advies moeten geven;
3° de procedure en de formaliteiten die in acht moeten worden genomen bij elk in artikel 15 bedoeld gebruik van het openbaar domein, of wanneer de centrale, provinciale of gemeentelijke overheden, overeenkomstig hetzelfde artikel, de op hun openbaar domein aangelegde vervoerinstallaties willen doen wijzigen;
4° de procedure die moet worden gevolgd voor de verklaring van openbaar nut bedoeld in artikel 16, en binnen welke termijn gevolg moet worden gegeven aan een aanvraag tot verklaring van openbaar nut;
5° de voorschriften die moeten worden in acht genomen door eenieder die, in de nabijheid van vervoerinstallaties door middel van leidingen, werken uitvoert, doet uitvoeren of beoogt uit te voeren
6° de strafbedingen die mogen worden gesteld in geval van niet-nakoming van de verbintenissen inzake gasvervoer, met uitzondering van aardgas.
De Koning bepaalt ook de schaal van de maximumretributies die de Staat, de provincie of de gemeente, bedoeld in artikel 19, als vergoeding voor de bezetting van zijn openbaar of privaat domein mag heffen, alsmede de schaal van de minimumuitkeringen die krachtens hetzelfde artikel aan private personen verschuldigd zijn.

Toelichting:

§1 houdt een aanpassing van de terminologie in opdat de juiste woordkeuze gebruikt wordt voor regels die zowel van toepassing zijn op installaties van aardgas als voor alle andere gassen.

De uitbreiding in artikel 5, §1, 1°, d) met de verwijzing naar artikel 48, §1, 3°, is vereist gelet op de bijkomende openbare dienstverplichtingen die mogelijks kunnen voortvloeien uit de SOS-Verordening (zie Toelichting bij artikel 51).

§2 herneemt artikel 16 van de gaswet.

Art. 5-6. [...]

Art. 7 6. De vervoersvergunning wordt slechts verleend na voorafgaande raadpleging van de gemeente of van de provincie op wier openbaar domein de ~~gasvervoersinstallaties~~ **vervoersinstallaties** komen. Komen die installaties op het openbaar domein van verschillende gemeenten, dan wordt bovendien de bestendige deputatie geraadpleegd. De Koning bepaalt de termijn binnen welke het advies moet worden gegeven.

Toelichting:

Aanpassing van de terminologie overeenkomstig de definities in artikel 1.

HOOFDSTUK IV CERTIFICERING EN AANWIJZING VAN BEHEERDERS

Afdeling 1. – Certificering van systeembeheerders

Art. 7. - § 1. Ieder bedrijf moet, alvorens het wordt aangewezen en goedgekeurd als systeembeheerder, worden gecertificeerd door de CREG overeenkomstig deze afdeling.

De CREG opent een certificatieprocedure:

- 1° wanneer een kandidaat-systeembeheerder de CREG hierom schriftelijk verzoekt;
- 2° wanneer de CREG een in §3 bedoelde kennisgeving van een systeembeheerder ontvangt;
- 3° op eigen initiatief, wanneer de CREG kennis heeft dat een geplande wijziging van rechten of invloed ten aanzien van de eigenaar of systeembeheerder die kan leiden tot een inbreuk op de eisen van artikel 8, §1, of wanneer de CREG redenen heeft om aan te nemen dat een dergelijke inbreuk heeft plaatsgevonden; of
- 4° na een met redenen omkleed verzoek van de Europese Commissie.

§ 2. Het verzoek of de kennisgeving van een (kandidaat)-systeembeheerder geschiedt bij een ter post aangetekend schrijven met ontvangstbewijs en bevat alle nuttige en noodzakelijk informatie.

In voorkomend geval vraagt de CREG aan de (kandidaat-) systeembeheerder om bijkomende informatie over te maken binnen een termijn van dertig kalenderdagen, te rekenen vanaf de datum van het verzoek of de kennisgeving.

De CREG neemt een beslissing over de certificering binnen de vier maanden volgend op de kennisgeving of het verzoek bedoeld in §1. Na het verstrijken van de periode van vier maanden, wordt de certificering geacht stilzwijgend te zijn toegekend.

In geval van onvoldoende informatie kan de CREG besluiten tot onontvankelijkheid van het verzoek tot certificering.

Desgevallend kan de CREG in haar certificeringsbeslissing specifieke modaliteiten opleggen met het oog op de permanente naleving van de voorwaarden vervat in artikel 8.

Elke expliciete of stilzwijgende beslissing betreffende de certificering wordt meegedeeld aan de minister.

Wanneer de certificering betrekking heeft op een transmissiesysteembeheerder, wordt de expliciete of stilzwijgende beslissing van de CREG pas van kracht na de afronding van de procedure voorzien in artikel 3 van de Verordening (EG) nr. 715/2009. De CREG brengt hiertoe de Europese Commissie op de hoogte van de expliciete of stilzwijgende beslissing betreffende de certificering samen met alle relevante informatie in verband met deze beslissing.

§ 3. De systeembeheerder aangewezen overeenkomstig Afdeling 3 van dit hoofdstuk stelt de CREG onverwijld in kennis van elke geplande transactie die een herevaluatie kan vereisen van de naleving van de eisen voorzien in artikel 8, §1. De kennisgeving hiervan geschiedt bij een ter post aangetekend schrijven met ontvangstbewijs.

Toelichting:

Voorgesteld artikel 7 houdt ondermeer een omzetting in van artikel 10 van de derde gasrichtlijn. Artikel 10 van de derde gasrichtlijn bepaalt dat een bedrijf, vooraleer te kunnen worden aangewezen als transmissiesysteembeheerder (hierna: TSO), gecertificeerd moet zijn door de nationale regulerende instantie. De Interpretatieve nota van de Europese Commissie "*The Unbundling Regime*" voegt hieraan toe dat de certificatie en de aanwijzing dient te gebeuren in combinatie met de voorzieningen van artikel 3 van de derde gasrichtlijn – "*These rules must be applied to all TSO's for their initial certification, and subsequently at any time when a reassessment of a TSO's compliance with the unbundling rules is required*".

De certificatie betreft een onderzoek of de (kandidaat)-systeembeheerder voldoet aan de ontvlechtingseisen op basis van de in artikel 8, §1 voorgestelde criteria, doch dit onderzoek doet geen uitspraak over de financiële en technische competenties van deze laatste.

De NV Fluxys en de NV Fluxys LNG werden bij ministerieel besluit van 23 februari 2010 aangewezen als beheerder van het aardgasvervoersnetwerk, de opslaginstallatie en de LNG-installatie³. De derde gasrichtlijn maakt geen onderscheid tussen TSO's die reeds aangewezen zijn en deze die nog niet zijn aangewezen bij de inwerkingtreding van de derde gasrichtlijn. Volgens de derde gasrichtlijn moeten alle TSO's gecertificeerd worden, dus ook zij die reeds aangewezen zijn. In hoofdstuk XVI betreffende overgangsbepalingen wordt in artikel 68 voorgesteld dat de huidig aangewezen systeembeheerders tegen ten laatste 3 maart 2012 gecertificeerd en aangewezen moeten zijn. Immers, artikel 9.1 van de derde gasrichtlijn zegt uitdrukkelijk dat de lidstaten ervoor zorgen dat per 3 maart 2012 ieder bedrijf dat eigenaar is van een transmissiesysteem, handelt als transmissiesysteembeheerder. Dit laatste veronderstelt certificering en aanwijzing. De procedure van certificatie geldt eveneens voor de interconnector I(UK).

Art. 8 - § 1. Om gecertificeerd te worden, dienen (kandidaat)-systeembeheerders te voldoen aan volgende voorwaarden:

1° ieder bedrijf dat eigenaar is van een systeem, handelt als een beheerder van zijn systeem;

2° dezelfde persoon of personen hebben niet het recht om:

- a) direct of indirect zeggenschap uit te oefenen over een bedrijf dat één van de functies van productie of levering verricht, en direct of indirect zeggenschap uit te oefenen of rechten uit te oefenen over een systeembeheerder of een systeem, of**
- b) direct of indirect zeggenschap uit te oefenen over een systeembeheerder of een systeem, en direct of indirect zeggenschap uit te oefenen of rechten uit te oefenen over een bedrijf dat één van de functies van productie of levering verricht;**

3° dezelfde persoon of personen niet het recht hebben om leden aan te wijzen van de raad van bestuur of van organen die het bedrijf juridisch vertegenwoordigen, van een systeembeheerder of een systeem, en om op directe of indirecte wijze zeggenschap uit te oefenen of rechten uit te oefenen over een bedrijf dat één van de functies van productie of levering verricht; en

4° dezelfde persoon niet het recht heeft om lid te zijn van de raad van bestuur of van organen die het bedrijf juridisch vertegenwoordigen, van zowel een bedrijf dat één van de functies van productie of levering verricht, als een systeembeheerder of een systeem.

§ 2. De in §1, onder 2°, a) en b) , bedoelde rechten omvatten met name:

1° het recht om stemrechten uit te oefenen;

2° de bevoegdheid om leden aan te wijzen van de raad van bestuur of van organen die het bedrijf juridisch vertegenwoordigen, of

3° het hebben van een meerderheidsaandeel.

Het verbod voorzien in §1, 2°, omvat eveneens het verbod van toepassing op de rechten en zeggenschap omschreven in artikel 21, §1, 2° en 3° van de wet van 29 april 1999.

§ 3. De in §1, onder 1° vervatte verplichting wordt geacht ook te zijn vervuld in een situatie waarin twee of meer bedrijven die eigenaar zijn van een transmissiesysteem, een gemeenschappelijke onderneming hebben opgericht die in twee of meer lidstaten van de Europese Unie optreedt als systeembeheerder van de betrokken transmissiesystemen. Geen ander bedrijf mag deel uitmaken van de gemeenschappelijke onderneming, tenzij het is erkend als onafhankelijke systeembeheerder of als een onafhankelijke transmissiebeheerder.

Toelichting:

Artikel 8 houdt een letterlijk omzetting in van de artikelen 9.1 tot 9.3 van de derde gasrichtlijn voor wat betreft TSO's, hetgeen verschillend is met artikel 21 zoals voorgesteld in de studie elektriciteit. Het letterlijk overnemen van de bepalingen uit de derde gasrichtlijn heeft als voordeel dat hierdoor elk mogelijk belangenconflict tussen systeembeheerder en productie en levering vermeden wordt (zie overweging 8 van de derde gasrichtlijn).

Vertrekkende van de bestaande situatie waarbij de NV Fluxys zowel eigenaar als beheerder is van het transmissiesysteem, alsook van de de opslaginstructuur en de LNG-instructuur (deze laatste wordt beheerd door de NV Fluxys LNG, een dochteronderneming

---

³ B.S. 02.03.2010

van de NV Fluxys), wordt in deze studie voorgesteld om voor opslag- en LNG-systemen eenzelfde certificeringsprocedure en dezelfde ontvlechtingregels toe te passen.

Dat opslag- en LNG-systemen gecertificeerd moeten worden vloeit impliciet voort uit artikel 36 van de derde gasrichtlijn dat zegt dat voor grote nieuwe infrastructuur, dat wil zeggen LNG- en opslaginfastructuur ontheffing van artikel 9 van de derde gasrichtlijn gevraagd kan worden.

Het model van eigendomsontvlechting, dat ook het uitgangspunt is voor transmissie in de nieuwe richtlijnen, schept immers de meest duidelijke situatie voor de markt, de consumenten en de regulator. Ontvlechting van eigendom is een effectieve en stabiele manier om het inherente belangenconflict op te lossen en de leverings- en voorzieningszekerheid te verzekeren. Het geeft meteen ook belangrijke redenen aan om de ontvlechting van eigendom niet te beperken tot transmissie maar ook te laten gelden voor andere belangrijke infrastructuren, zoals opslag en LNG.

In België bestaat reeds de tendens om naast transmissie ook dezelfde ontvlechtingregels toe te passen op opslag en LNG. Naast de juridische en boekhoudkundige opsplitsing werd recentelijk met artikel 3 van de wet van 10 september 2009⁴ nog een stap verder gezet door de invoering van een artikel 8/3, §1/1 in de gaswet dat stelde dat ten laatste tegen 31 december 2009 leveringsbedrijven, elektriciteitsproducenten, elektriciteitsleveranciers, tussenpersonen met die ondernemingen verbonden ondernemingen alleen of gezamenlijk ten hoogste 24,99% van het kapitaal van de vennootschap mogen bezitten en ten hoogste 24,99% van de stemgerechtigde aandelen. Ingevolge deze nieuwe maatregel heeft Electrabel beslist om volledig uit Fluxys te treden. Aldus hebben Electrabel en Publigaz begin mei 2010 beslist tot de verkoop van de participatie van Electrabel, dochteronderneming van GDF Suez, in aardgasnetbeheerder NV Fluxys. Electrabel, dat een participatie had van 38,5%, heeft zich ondertussen volledig teruggetrokken uit het kapitaal van de NV Fluxys.

Uit de definitie vervat in artikel 2.17 van de derde gasrichtlijn is een interconnector een transmissieleiding die een grens tussen lidstaten overschrijdt of overspant met uitsluitend de bedoeling de nationale transmissiesystemen van die lidstaten onderling te koppelen. Hieruit volgt dat interconnectoren transmissiesystemen zijn die onderworpen zijn aan certificering en aanwijzing als TSO. De verplichting tot certificering en aanwijzing vloeit ook voort uit artikel 36 van de derde gasrichtlijn of artikel 30 van de Verordening (EG) nr. 715/2009 stellende dat voor: *“grote nieuwe infrastructuur, dat wil zeggen interconnectoren ... kunnen op verzoek voor een vastgestelde periode worden ontheven van het bepaalde in de artikelen 9 ...”* Artikel 9 van de derde gasrichtlijn draagt als titel: Ontvlechting van transmissiesystemen en van transmissiesysteembeheerders. Nu interconnectoren transmissiesystemen zijn, is het bedrijf die de exploitatie verricht, de TSO, wat betekent dat dit bedrijf gecertificeerd moet zijn. Voor interconnectoren houdt dit een dubbele certificatie in, zijnde het bekomen van een certificatie van beide regulerende instanties.

Aangezien een interconnector een transmissiesysteem is, geldt eigendomsontvlechting als algemene regel, tenzij door de I(UK) bewezen wordt dat zij op 3 september 2009 een verticaal geïntegreerd bedrijf is conform artikel 1.20 van de derde gasrichtlijn.

De aanleg en de exploitatie van de I(UK) wordt momenteel geregeld bij wet van 26 juni 2000 houdende instemming met de Overeenkomst tussen de Regering van het Koninkrijk België en de Regering van het Verenigd Koninkrijk van Groot-Brittannië en Noord-Ierland inzake het vervoer van aardgas door middel van een pijpleiding tussen het Koninkrijk België en het Verenigd Koninkrijk van Groot-Brittannië en Noord-Ierland, ondertekend te Brussel op 10 december 1997⁵.

Tot slot, kan ook verwezen worden naar artikel 25 van de gaswet waarvan in huidige studie voorgesteld wordt om dit artikel te schrappen (zie Toelichting onder artikel 25 gaswet).

Wat betreft de controlebevoegdheid waarvan sprake in nieuw artikel 8, §1, 2° van de gaswet zegt de Interpretatieve nota van de Europese Commissie *“The Unbundling Regime”* onder meer:

“Under Article 9(1)(b)(i) Electricity and Gas Directives, the same person is not entitled to exercise control over an undertaking performing any of the functions of production or supply, and to exercise control or exercise any right over a TSO or a transmission system. Paragraph 1(b)(ii) provides for the same rule but covers the alternative situation of a person exercising control over a TSO, and exercising control or any right over an undertaking performing any of

---

⁴ B.S. 08.12.2009

⁵ B.S. 12.09.2002

the functions of production or supply. The definition of the term 'control' in Article 2(34) Electricity Directive and Article 2(36) Gas Directive is taken from Council Regulation (EC) No 139/2004 of 20 January 2004 on the control of concentrations between undertakings ('the EC Merger Regulation')⁸ and should be interpreted accordingly (recital 13 Electricity Directive and recital 10 Gas Directive). Under Article 3(2) EC Merger Regulation, control is constituted by 'rights, contracts or any other means which, either separately or in combination and having regard to the considerations of fact or law involved, confer the possibility of exercising decisive influence on an undertaking'. The key consideration in this regard is the concept of 'decisive influence'.

Voorgesteld artikel 8, §2 houdt respectievelijk een omzetting in van artikel 9.2 van de derde gasrichtlijn en van artikel 9.5 van de derde gasrichtlijn.

Art. 9. De CREG ziet erop toe dat de systeembeheerder de eisen van artikel 8 permanent naleeft.

Indien de CREG vaststelt dat de systeembeheerder de eisen van artikel 8 niet naleeft, of met toepassing van artikel 7, §1, 3°, opent de CREG een nieuwe certificatieprocedure, bedoeld in artikel 7, §2.

Na de betrokken systeembeheerder te hebben gehoord, kan de CREG de certificatie intrekken.

Wanneer de intrekking van certificatie betrekking heeft op een transmissiesysteembeheerder, wordt de beslissing van de CREG ter kennis gesteld van de Europese Commissie.

In geval de certificatie van de systeembeheerder wordt ingetrokken, maakt de CREG het dossier over aan de Minister die de aanwijzing van systeembeheerder bedoeld in artikel 12, herroept. Het ministerieel besluit tot herroeping wordt bij uittreksel bekendgemaakt in het Belgisch Staatsblad en betekend aan de betrokken systeembeheerder.

Toelichting:

Artikel 9 houdt onder meer een omzetting in van artikel 10.4 van de derde gasrichtlijn. De Interpretatieve nota van de Europese Commissie "*The Unbundling Regime*" bevestigt de verplichting in hoofde van de regulerende autoriteit tot heropening van een certificatieprocedure.

Daarnaast bevat artikel 9 ook een procedure van intrekking. Wanneer op korte termijn een TSO de ontvlechtingeisen voorzien in artikel 8 niet naleeft, kan de CREG overwegen om toepassing te maken van de administratieve geldboete bedoeld in voorgesteld artikel 67. Wanneer echter op langere termijn zou komen vast te staan dat de TSO blijft volharden in het niet naleven van de ontvlechtingeisen dan blijft enkel nog de intrekking van certificatie mogelijk als drastische sanctie.

Afdeling 2. – Certificering met betrekking tot derde landen

Art. 10. - § 1. Indien de eigenaar of beheerder van een transmissiesysteem waarover een persoon of personen uit één of meer derde landen zeggenschap hebben, om certificering verzoekt, stelt de CREG de Europese Commissie daarvan in kennis.

De CREG stelt de Europese Commissie tevens in kennis van omstandigheden die ertoe zouden leiden dat een persoon of personen uit één of meer derde landen zeggenschap over een transmissiesysteem of een transmissiesysteembeheerder verkrijgen.

Een transmissiesysteembeheerder stelt de CREG tevens onverwijld in kennis van de omstandigheden die ertoe zouden leiden dat een persoon of personen uit een of meer derde landen zeggenschap over het transmissiesysteem of de transmissiesysteembeheerder verkrijgen.

§ 2. De CREG neemt binnen vier maanden, na de datum van kennisgeving door de eigenaar van een transmissiesysteem of van een transmissiesysteembeheerder, een ontwerpbeslissing over de certificering.

De CREG staat de certificering toe indien de verzoeker/kennisgever bewijst dat:

1° de betrokken entiteit in kwestie voldoet aan de vereisten van artikel 8;

2° het toekennen van de certificering geen bedreiging vormt voor de energievoorzieningszekerheid van België en de Europese Unie. Bij het beraad over deze vraag houdt de CREG rekening met:

- a) de rechten en verplichtingen die de Europese Unie heeft met betrekking tot het betrokken derde land uit hoofde van het internationaal recht, met inbegrip van een overeenkomst die is gesloten met een of meer derde landen waarbij de Europese Unie partij is en waarin energievoorzieningszekerheid aan bod komt,
- b) de rechten en verplichtingen die België heeft ten aanzien van het betrokken derde land uit hoofde van overeenkomsten met deze derde landen, voor zover zij stroken met het Gemeenschapsrecht, en
- c) andere specifieke feiten en omstandigheden van het betrokken geval en het betrokken derde land.

§ 3. De ontwerpbeslissing van de CREG wordt ter kennis gebracht van de Europese Commissie, samen met alle relevante informatie over de ontwerpbeslissing, voor advies over:

1° de vraag of de entiteit in kwestie voldoet aan de vereisten van artikel 9 van de richtlijn 2009/73/EG, en

2° de vraag of het toekennen van de certificering geen bedreiging vormt voor de energievoorzieningszekerheid van de Europese Unie.

Overeenkomstig artikel 11.6 van richtlijn 2009/73/EG, geeft de Europese Commissie haar advies aan de CREG binnen twee maanden na ontvangst van het verzoek. Indien de Europese Commissie geen advies uitbrengt binnen deze termijn, wordt zij geacht geen bezwaar te hebben tegen de ontwerpbeslissing van de CREG.

§ 4. De CREG neemt binnen twee maanden na datum van het verstrijken van de periode voorzien in §3, laatste lid een definitieve beslissing over de certificering.

Bij het nemen van haar definitieve beslissing houdt de CREG rekening met het advies van de Europese Commissie. Niettemin heeft de CREG het recht de certificering te weigeren wanneer toekenning van een certificering een bedreiging vormt voor de energieleverings- en voorzieningszekerheid van België of de energieleverings- en voorzieningszekerheid van een andere Europese lidstaat. Ingeval de definitieve beslissing van de CREG zou afwijken van het advies van de Europese Commissie, dient de CREG deze afwijking in haar definitieve beslissing te motiveren.

§ 5. De definitieve beslissing van de CREG wordt samen met het advies van de Europese Commissie aan de minister meegedeeld en bij uittreksel bekend gemaakt in het Belgisch Staatsblad.

§ 6. De CREG ziet erop toe dat de transmissiesysteembeheerder de eisen van §2 naleeft. Indien de CREG vaststelt dat de transmissiesysteembeheerder deze eisen niet naleeft, opent de CREG een nieuwe certificatieprocedure overeenkomstig dit artikel.

Na de betrokken transmissiesysteembeheerder te hebben gehoord, kan de CREG de certificatie intrekken indien de transmissiesysteembeheerder de eisen van §2 niet naleeft.

De beslissing van intrekking van certificatie wordt door de CREG ter kennis gesteld van de Europese Commissie.

In geval de certificatie van de transmissiesysteembeheerder wordt ingetrokken, maakt de CREG het dossier over aan de Minister die de aanwijzing van transmissiesysteembeheerder bedoeld in artikel 12, herroept. Het ministerieel besluit tot herroeping wordt bij uittreksel bekendgemaakt in het Belgisch Staatsblad en betekend aan de betrokken transmissiesysteembeheerder.

Toelichting:

Artikel 10 houdt een omzetting in van artikel 11 van de derde gasrichtlijn, met name het voorzien van een certificatieprocedure in de mate dat derde landen (niet EU-lidstaten) zeggenschap zouden hebben/verkrijgen over een transmissiesysteem of een transmissiesysteembeheerder.

Hierover zegt de Interpretatieve nota van de Europese Commissie "*The Unbundling Regime*" onder meer:

“Where certification is requested by a potential TSO which is controlled by a person from a third country, the procedure of Article 10 is replaced by the procedure of Article 11 Electricity and Gas Directives concerning certification in relation to third countries. The concept of control is the same as that used in the EC Merger Regulation and should be interpreted accordingly .... Under Article 11 Electricity and Gas Directives, the regulatory authority must refuse the certification if it has not been demonstrated:

- *that the entity concerned complies with the requirements of the unbundling rules. This applies equally to ownership unbundling, ISOs and ITOs; and*
- *that granting certification will not put at risk the security of energy supply of the Member State and the European Union. This assessment is to be carried out by the regulatory authority or another competent authority designated by the Member State. The competent authority must in particular take into consideration for its assessment the international agreements between the European Union and/or the Member State in question and the third country concerned which address the issue of security of energy supply, as well as other specific facts and circumstances of the case and of the third country concerned.*

The burden of proof as to whether the above conditions are complied with is put on the potential TSO which is controlled by a person from a third country. The Commission must provide a prior opinion on the certification. The national regulatory authority, when adopting its final decision on the certification, must take utmost account of this Commission opinion.”

Art. 11. - § 1 Artikel 10 is van toepassing op opslag- en LNG-installaties waarover een persoon of personen uit één of meer derde landen zeggenschap hebben of verkrijgen, met dien verstande dat door de CREG geen kennisgeving aan de Europese Commissie bedoeld in artikel 10, § 1, tweede lid moet gebeuren voor advies en geen ontwerpbeslissing bedoeld in artikel 10, § 3 ter kennis gebracht moet worden aan de Europese Commissie.

§ 2 De CREG neemt binnen vier maanden, na de datum van kennisgeving door de eigenaar van een opslag- of van een LNG-installatie, een beslissing over de certificering op grond van artikel 10, § 2.

§ 3. De CREG ziet erop toe dat de systeembeheerder de eisen van §1 naleeft. Indien de CREG vaststelt dat de systeembeheerder deze eisen niet naleeft, opent de CREG een nieuwe certificatieprocedure overeenkomstig dit artikel.

Na de betrokken systeembeheerder te hebben gehoord, kan de CREG de certificatie intrekken indien de systeembeheerder de eisen van §1 niet naleeft.

In geval de certificatie van de systeembeheerder wordt ingetrokken, maakt de CREG het dossier over aan de minister die de aanwijzing van systeembeheerder bedoeld in artikel 12, herroept. Het ministerieel besluit tot herroeping wordt bij uittreksel bekendgemaakt in het Belgisch Staatsblad en betekend aan de betrokken systeembeheerder.

Toelichting:

*Daar de huidige gaswet geen onderscheid van behandeling maakt tussen transmissie, opslag en LNG, wordt het toepassingsgebied van artikel 11 van de derde gasrichtlijn *mutatis mutandis* uitgebreid tot opslag en LNG, met dien verstande dat in die gevallen geen advies van de Europese Commissie vereist is.*

Afdeling 2. – Aanstelling van de beheerders

Onderafdeling 1. – Definitief stelsel

Art. 8. § 1. Het beheer van het aardgasvervoersnet, de opslaginstallatie voor aardgas en de LNG-installatie wordt verzekerd, overeenkomstig deze Afdeling, respectievelijk en alleen door de volgende beheerders:

- 1° de beheerder van het aardgasvervoersnet;
- 2° de beheerder van de opslaginstallatie voor aardgas;
- 3° de beheerder van de LNG-installatie.

~~§ 2. De minister maakt een bericht bekend in het Belgisch Staatsblad waarbij elke houder van één of meer vergunningen voor aardgasvervoer, aardgasopslag met inbegrip van de vergunningen die zijn afgeleverd met toepassing van de wet van 18 juli 1975 en de uitvoeringsbesluiten ervan of LNG-installatie, wordt uitgenodigd om bij de minister zijn kandidatuur in te dienen binnen een termijn van drie maanden teneinde, naargelang van het geval, te worden aangesteld als beheerder van het aardgasvervoersnet, beheerder van de opslaginstallatie voor aardgas of beheerder van de LNG-installatie.~~

~~De houder van een aardgasvervoersvergunning, die kandidaat is voor het beheer van het aardgasvervoersnet dient alleen, of samen met andere houders van een aardgasvervoersvergunning, een deel van het bedoelde vervoersnet te bezitten dat ten minste 75 % van het nationaal grondgebied bestrijkt.~~

~~De minister deelt de kandidaturen mee aan de Commissie voor het Bank, Financie en Assurantiewezen en de Commissie, die een advies uitbrengen binnen veertig dagen, vanaf de ontvangst van de mededeling van de kandidatuurstelling.~~

~~§ 3. De kandidaat moet bewijzen dat hij voldoet aan de vereisten van de artikelen 8/3 tot 8/6 van de wet.~~

~~Als de in artikelen 8/3 tot en met 8/6 bedoelde voorwaarden door de moederonderneming, die zelf beheerder is, zijn vervuld, dient haar dochteronderneming, die zelf beheerder is, er niet aan te voldoen.~~

~~§ 4. Na advies van de Commissie voor het Bank, Financie en Assurantiewezen inzake de in § 3 bedoelde criteria, na advies van de Commissie inzake de overige criteria, en na beraadslaging in Ministerraad, wijst de minister, uiterlijk negen maanden na de bekendmaking van het in § 2 bedoelde bericht, na voorstel van één of meer houders van een aardgasvervoersvergunning aan:~~

- ~~1. de beheerder die belast is met het beheer van het aardgasvervoersnet;~~
- ~~b) de beheerder van de opslaginstallatie voor aardgas en de beheerder van de LNG-installatie, voor een hernieuwbare termijn van twintig jaar.~~

~~De benoeming van de beheerder vervalt in geval van faillissement of ontbinding.~~

~~§ 5. Bij gebrek aan een kandidatuur binnen drie maanden na de datum van bekendmaking van een bericht van de minister in het Belgisch Staatsblad of in geval de kandidaturen niet overeenkomstig de wet zijn, wijst de minister de betrokken beheerder(s) aan na beraadslaging in de Ministerraad.~~

~~§ 6. De kandidaten die worden aangewezen overeenkomstig § 4 of, in voorkomend geval, overeenkomstig § 5, krijgen respectievelijk de volgende benaming :~~

- ~~1° beheerder van het aardgasvervoersnet;~~
- ~~2° beheerder van de opslaginstallatie voor aardgas;~~
- ~~3° beheerder van de LNG-installatie.~~

~~§ 7. Na de betrokken netbeheerder gehoord te hebben, na beraadslaging in Ministerraad, en na advies van de Commissie, kan de minister, de benoeming van elke in § 6 bedoelde beheerder herroepen indien :~~

- ~~1° de beheerder ernstig tekortschiet in de verplichtingen die hem krachtens deze wet en de uitvoeringsbesluiten ervan worden opgelegd;~~
- ~~2° de voorwaarden voor de onafhankelijkheid van deze beheerder, zoals beoogd in artikelen 8/3 tot 8/6 van deze wet niet zijn vervuld;~~
- ~~3° de onafhankelijkheid van deze beheerder door fusie, splitsing of significante wijzigingen in het aandeelhouderschap in het gedrang zou kunnen komen.~~

~~§ 8. Elke in § 1 bedoelde beheerder kan de functie van gecombineerd netbeheerder vervullen.~~

Onderafdeling 2. – Niet-definitief stelsel

Art. 8/1. § 1. ~~In afwijking van artikel 8 wordt de aardgasonderneming die op 1 juli 2004 houder is van één of meer aardgasvervoersvergunningen met toepassing van deze wet en de uitvoeringsbesluiten ervan, of van vergunningen voor de aardgasopslag, met inbegrip van de vergunningen afgeleverd met toepassing van de wet van 18 juli 1975 en de uitvoeringsbesluiten ervan, van rechtswege benoemd vanaf de datum van inwerkingtreding van dit artikel, tot, naargelang van het geval:~~

~~1° beheerder van het aardgasvervoersnet;~~

~~2° beheerder van de opslaginstallatie voor aardgas;~~

~~3° beheerder van de LNG-installatie.~~

~~Elk van deze drie benoemingen geldt tot de definitieve aanwijzing van de betrokken beheerder, overeenkomstig artikel 8, of tot de weigering van de minister deze benoeming te aanvaarden.~~

§ 2. ~~Elke in § 1 bedoelde beheerder kan de functie van gecombineerd netbeheerder vervullen.~~

Toelichting:

Bij ministerieel besluit van 23 februari 2010 werden de NV Fluxys en de NV Fluxys LNG aangewezen als beheerder over het aardgasvervoersnetwerk (huidig transmissiesysteem), de opslaginstallatie en de LNG-installaties. Om deze reden heeft *Onderafdeling 2. Niet-definitief stelsel* geen bestaansreden meer en mag dit geschrapt worden.

Daarnaast is ook de procedure voorzien in *Onderafdeling 1. Definitief stelsel* achterhaald en niet in overeenstemming met wat de derde gasrichtlijn vandaag voorschrijft aangaande de aanwijzing. In deze studie wordt dan ook voorgesteld om ook deze onderafdeling te schrappen en een nieuwe Afdeling 3 (zie hierna) op te nemen in de gaswet dat van toepassing is voor alle kandidaat-systeembeheerders.

Het principe in de oude gaswet dat de beheerder van het aardgasvervoersnet minstens 75% van het nationaal vervoersnet dient te bezitten, is een principe dat luidens de derde gasrichtlijn niet langer meer gevolgd kan worden. Hiervoor kan verwezen worden naar artikel 9.5 van de derde gasrichtlijn dat toelaat dat twee of meerdere bedrijven die eigenaar zijn van een transmissiesysteem een gemeenschappelijke onderneming mogen oprichten dat als transmissiesysteembeheerder mag handelen over de betrokken transmissiesystemen. Vervolgens, botst het principe van unieke transmissiesysteembeheerder met de mogelijkheid voorzien voor derde landen om eigenaar te zijn van een transmissiesysteem in België waarvan het bedrijf om certificering verzoekt.

Voor de NV Fluxys en de NV Fluxys LNG wordt in artikel 68 van de overgangsbepalingen van hoofdstuk XVI voorgesteld dat zij gecertificeerd en aangewezen moeten zijn tegen ten laatste 3 maart 2012.

Afdeling 3. – Aanwijzing van systeembeheerders

Art. 12. - § 1. Het beheer van een systeem wordt verzekerd door een systeembeheerder die wordt aangewezen door de minister overeenkomstig §2.

§ 2. De kandidaat-beheerder van een systeem dient zijn kandidatuur in bij de minister.

De minister deelt de kandidatuur mee aan de Commissie voor het Bank-, Financie- en Assurantiewezen voor advies, te verstrekken binnen de twee maanden na ontvangst van de mededeling van de kandidatuurstelling.

Na advies gegeven door de Commissie voor het Bank-, Financie- en Assurantiewezen en op voorwaarde dat de kandidaat-beheerder het bewijs van certificering voorlegt, wijst de minister na overleg in Ministerraad, uiterlijk zes maanden na ontvangst van de kandidatuurstelling de systeembeheerder aan. Het ministerieel besluit van aanwijzing wordt bij uittreksel bekendgemaakt in het Belgisch Staatsblad en wordt ter kennis gebracht van de Europese Commissie om te worden gepubliceerd in het Publicatieblad van de Europese Unie.

§ 3. Elke in §2 bedoelde systeembeheerder kan de functie van gecombineerd systeembeheerder vervullen.

§ 4. Op basis van een gemotiveerd rapport, opgesteld op initiatief van de CREG, kan de minister, na de betrokkene te hebben gehoord, en na beraadslaging in de ministerraad, de aanwijzing van systeembeheerder herroepen indien hij ernstig tekortschiet in de verplichtingen die hem krachtens deze wet of de uitvoeringsbesluiten ervan worden opgelegd. Het ministerieel besluit tot herroeping wordt bij uittreksel bekendgemaakt in het Belgisch Staatsblad en ter kennis gebracht van de Europese Commissie om te worden gepubliceerd in het Publicatieblad van de Europese Unie.

In geval van faillissement of in geval van gerechtelijke ontbinding vervalt automatisch de certificatie en trekt de minister na beraadslaging in de ministerraad het ministerieel besluit tot aanwijzing bedoeld in §2 in. Het ministerieel besluit van intrekking wordt bij uittreksel bekend gemaakt in het Belgisch Staatsblad en wordt door de CREG ter kennis gebracht van de Europese Commissie om te worden gepubliceerd in het Publicatieblad van de Europese Unie.

Toelichting:

Artikel 12 beoogt onder meer een omzetting van artikel 10 van de derde gasrichtlijn nopens de aanwijzing en goedkeuring van systeembeheerders. Dit artikel voorziet tevens een procedure voor de aanwijzing van systeembeheerders en de herroeping van de aanwijzing.

Afdeling 4. – Gesloten bedrijfssystemen: classificatie en aanwijzing van beheerders

Art. 13. - §1. Een systeem dat aardgas verdeelt binnen een geografisch afgebakende industriële- of commerciële locatie of een locatie met gedeelde diensten en dat, met uitzondering van de gevallen voorzien in het tweede lid, geen huishoudelijke afnemers van aardgas voorziet, kan door de CREG als gesloten bedrijfssysteem geclassificeerd worden indien:

1° de exploitatie of het productieproces van de gebruikers van dat systeem om specifieke technische of veiligheidsredenen geïntegreerd zijn, of

2° het systeem primair aardgas verdeelt aan de eigenaar of beheerder van het gesloten bedrijfssysteem of de daarmee verwante bedrijven.

Incidenteel gebruik door een klein aantal huishoudens die werkzaam zijn bij of vergelijkbare betrekkingen hebben met de eigenaar van het gesloten bedrijfssysteem en die gevestigd zijn in het gebied dat door het gesloten bedrijfssysteem bediend wordt, sluit de classificatie bedoeld in het eerste lid niet uit.

§2. De gesloten bedrijfssystemen die minder dan 100 000 aangesloten afnemers bedienen zijn ontheven van functionele en juridische ontvlechtingregels bedoeld in artikel 26 van de richtlijn 2009/73/EG.

§3. Het beheer van een gesloten bedrijfssysteem wordt verzekerd door een beheerder aangewezen overeenkomstig deze paragraaf.

De kandidaat-beheerder dient zijn verzoek tot classificatie van het systeem als gesloten bedrijfssysteem in bij de CREG samen met alle nodige en nuttige informatie ter staving.

De CREG neemt haar beslissing inzake de classificatie van het systeem binnen een termijn van drie maanden na ontvangst van het verzoek van de kandidaat-beheerder. Deze beslissing wordt betekend aan de kandidaat-beheerder.

In geval van een beslissing van classificatie van het systeem, maakt de CREG het dossier over aan de minister die de kandidaat-beheerder binnen een termijn van twee maanden na ontvangst van het dossier aanwijst als beheerder van het gesloten bedrijfssysteem voor een hernieuwbare termijn van twintig jaar. Het besluit tot aanwijzing wordt betekend aan de beheerder van het gesloten bedrijfssysteem en wordt bij uittreksel bekend gemaakt in het Belgisch Staatsblad.

§4. De classificatie als gesloten bedrijfssysteem kan door de CREG, na de betrokken beheerder gehoord te hebben, worden ingetrokken wanneer niet meer voldaan is aan de voorwaarden bedoeld in §1, eerste lid. In geval van intrekking van de classificatie door de CREG, maakt zij het dossier over aan de Minister die de aanwijzing als beheerder van het gesloten bedrijfssysteem herroept. Het besluit tot herroeping wordt betekend aan de betrokken beheerder en wordt bij uittreksel bekend gemaakt in het Belgisch Staatsblad.

§5. Op basis van een gemotiveerd rapport opgesteld op initiatief van de CREG kan de Minister, na de betrokken beheerder gehoord te hebben, de aanwijzing van de beheerder van een gesloten bedrijfssysteem herroepen indien hij ernstig tekortschiet in de verplichtingen die hem krachtens deze wet of de uitvoeringsbesluiten ervan worden opgelegd.

Het besluit tot herroeping wordt betekend aan de betrokken beheerder en wordt bij uittreksel bekend gemaakt in het Belgisch Staatsblad.

§6. In geval van faillissement of in geval van gerechtelijke ontbinding vervalt automatisch de classificatie als gesloten bedrijfssysteem en trekt de minister het ministerieel besluit tot aanwijzing bedoeld in §3 in. Het ministerieel besluit van intrekking wordt bij uittreksel bekend gemaakt in het Belgisch Staatsblad.

§7. De beheerder van een gesloten bedrijfssysteem brengt de CREG op de hoogte van elke naamsverandering, wijziging van de juridische vorm of verplaatsing van de maatschappelijke zetel van de vennootschap alsook van elke overdracht van de activiteit van het beheer van het gesloten bedrijfssysteem.

Toelichting:

Wat de term "gesloten bedrijfssysteem" betreft, wordt verwezen naar de toelichting bij de voorgestelde definitie vevat in artikel 1, 16°.

Artikel 13, §1, houdt een omzetting in van de artikelen 28.1 en 28.4 van de derde gasrichtlijn voor wat betreft gesloten bedrijfssystemen.

In artikel 13, §2, wordt gebruik gemaakt van de mogelijkheid die artikel 26.4 van de derde gasrichtlijn aan de lidstaat biedt om geïntegreerde aardgasbedrijven die minder dan 100 000 aangesloten afnemers bedienen vrij te stellen van de ontvlechtsregels voor distributiesysteembeheerders bedoeld in artikel 26 van de derde gasrichtlijn.

Artikel 13, §3, bevat een procedure tot classificatie van een systeem als een gesloten bedrijfssysteem door de CREG en tot aanwijzing als beheerder van het gesloten bedrijfssysteem door de Minister. Logischerwijze wordt ook een regeling voorzien voor de intrekking van de classificatie als gesloten bedrijfssysteem (artikel 13, §4) en de herroeping van de aanwijzing als beheerder van een dergelijk systeem wanneer de beheerder niet voldoet aan zijn verplichtingen die voortvloeien uit deze wet (artikel 13, §5). Artikel 13, §6, geeft geen aanleiding tot specifieke commentaar.

Afdeling 5. – Voorwaarden betreffende de organisatie van de systeembeheerders en van aardgasbedrijven met een sterke positie op de Belgische gasmarkt

~~Art. 8/2. Art. 14. - § 1. De systeembeheerder hiernavolgende voorwaarden zijn van toepassing voor elk van de drie in de artikelen 8 en 8/1 beheerders, ongeacht of deze een beursgenoteerde onderneming is of niet, dient:~~

1° ~~ze zijn~~ **opgericht te zijn** in de vorm van een naamloze vennootschap, met maatschappelijke zetel en centrale administratie in een staat die behoort tot de Europese Economische Ruimte;
2° ~~zij dienen te voldoen aan de alle voorwaarden die bepaald zijn bij de wet van 2 augustus 2002 houdende wijziging, bedoeld in artikel 524 van het Wetboek van vennootschappen ongeacht of het al dan niet gaat om een beursgenoteerde vennootschap in de zin van dat wetboek. , alsook van de wet van 2 maart 1989 op de openbaarmaking van belangrijke deelnemingen in ter beurze genoteerde vennootschappen en tot reglementering van de openbare overnameaanbiedingen,~~

~~Art. 8/3. § 1. § 2 De raad van bestuur van de systeembeheerder is ten laatste op 30 mei 2010 uitsluitend samengesteld uit niet-uitvoerende bestuurders, met uitzondering van de gedelegeerd bestuurder, en minstens voor een derde de helft uit onafhankelijke bestuurders.~~

~~Deze laatste zijn gekozen ten dele op basis van hun De groep van onafhankelijke bestuurders beschikt deels over kennis inzake financieel beheer, ten dele omwille van hun deels over nuttige relevante technische kennis en vooral op basis van hun over relevante kennis van de energiesector. Het aantal bestuurders, voorgedragen door een leveringsonderneming, elektriciteitsproducent of~~

~~andere hiermee verbonden onderneming, is beperkt tot maximaal een vierde van het totale aantal bestuurders.~~

~~De commissie geeft een eensluidend advies betreffende de onafhankelijkheid van de onafhankelijke bestuurders, zulks ten laatste binnen een periode van dertig dagen vanaf de ontvangst van de kennisgeving van de benoeming van deze onafhankelijke bestuurders door het bevoegd orgaan van de beheerder.~~

De raad van bestuur is minstens voor één derde samengesteld uit leden van het andere geslacht.

~~De beheerder mag, rechtstreeks of onrechtstreeks, geen lidmaatschapsrechten bezitten onder welke vorm dan ook, in een leveringsonderneming of verbonden onderneming.~~

De raad van bestuur van de systeembeheerder richt uit zijn midden minstens een auditcomité, een vergoedingscomité en een *corporate governance* comité op. De comités zijn samengesteld uit minstens drie leden.

Het *corporate governance* comité is uitsluitend samengesteld uit onafhankelijke bestuurders.

Het auditcomité, het vergoedingscomité en elk ander comité dat binnen de raad van bestuur wordt opgericht, zijn uitsluitend samengesteld uit niet-uitvoerende bestuurders en in meerderheid uit onafhankelijke bestuurders.

§ 3. Een onafhankelijke bestuurder bedoeld in §2 is een niet-uitvoerende bestuurder die formeel en inhoudelijk onafhankelijk is.

Hij is formeel onafhankelijk indien hij:

1° beantwoordt aan de voorwaarden van artikel 526ter van het wetboek van Vennootschappen, en

2° tijdens de vierentwintig maanden die zijn aanstelling voorafgegaan zijn geen functie of activiteit heeft uitgeoefend, al dan niet bezoldigd, ten dienste van de systeembeheerders, van een dominerende aandeelhouder van de betrokken systeembeheerder, van een systeemgebruiker of van een grootafnemer, en

3° tijdens zijn aanstelling geen functie of activiteit uitoefent, al dan niet bezoldigd, ten dienste van één van de netwerkeigenaars, van de systeembeheerders met uitzondering van zijn functie van onafhankelijk bestuurder, van een dominerende aandeelhouder van de betrokken systeembeheerder, van een systeemgebruiker of van een grootafnemer.

Hij is inhoudelijk onafhankelijk indien hij beschikt over de nodige motivatie, vaardigheden, ervaring, tijd en kritische ingesteldheid om zich onafhankelijk op te stellen tijdens de uitoefening van zijn mandaat.

Onverminderd haar bevoegdheid tot controle van de onafhankelijkheid tijdens de uitoefening van het mandaat van de onafhankelijke bestuurder, geeft de CREG een eensluidend advies betreffende de onafhankelijkheid van de onafhankelijke bestuurders, zulks ten laatste binnen een periode van dertig dagen vanaf de ontvangst van de kennisgeving van de benoeming van deze onafhankelijke bestuurders door het bevoegd orgaan van de systeembeheerder. De CREG weigert een eensluidend advies indien de aldus benoemde bestuurder niet onafhankelijk is overeenkomstig de in deze paragraaf bedoelde voorwaarden.

~~§1/1. Ten laatste op 31 december 2009 mogen leveringsondernemingen, elektriciteitsproducenten, elektriciteitsleveranciers, tussenpersonen, met die ondernemingen verbonden ondernemingen alleen of gezamenlijk, ten hoogste 24,99 % van het kapitaal van de vennootschap bezitten en ten hoogste 24,99 % van de stemgerechtigde aandelen.~~

~~De statuten van de vennootschap en de aandeelhoudersovereenkomsten mogen geen bijzondere rechten toekennen aan producenten, houders van een leveringsvergunning of tussenpersonen of de met die ondernemingen verbonden ondernemingen.~~

~~De commissie gaat na of de eventuele overeenkomst die tussen de aandeelhouders van de beheerder werd gesloten de, in artikel 8/5 bepaalde, minimumcriteria inzake onafhankelijkheid, en de in overeenstemming met artikel 15/5undecies, § 1, tweede lid, 3° en 5°, bepaalde maatregelen inzake vertrouwelijkheid en non-discriminatie in acht neemt.~~

Toelichting:

Artikel 8/3, §1/1, van de gaswet eerste lid is overbodig geworden gelet op het feit dat Electrabel recentelijk haar aandelen binnen het bedrijf Fluxys aan Publigas heeft verkocht (zie Toelichting onder nieuw artikel 8).

Anderzijds, is het tweede lid eveneens overbodig geworden daar het verbod van bijzondere rechten reeds is opgenomen in de eisen van certificering zoals voorzien in artikel 8, §1, 2°.

Met betrekking tot het derde lid moet vastgesteld worden dat de verwijzing naar artikel 8/5 van de gaswet geen enkele zin meer heeft daar in deze studie voorgesteld wordt om dit artikel te schrappen enerzijds en de verwijzing naar artikel 15/5 *undecies* van de gaswet evenmin zin heeft nu dit artikel nergens in de gaswet vermeld staat, anderzijds.

~~§ 2. De raad van bestuur richt uit zijn midden minstens een auditcomité, een vergoedingscomité en een *corporate governance* comité op. De comités zijn samengesteld uit minstens drie leden.~~

~~Het auditcomité, het vergoedingscomité en elk ander comité dat binnen de raad van bestuur wordt opgericht, zijn uitsluitend samengesteld uit niet uitvoerende bestuurders en minstens voor één derde uit onafhankelijke bestuurders.~~

~~Het *corporate governance* comité is minstens voor twee derde samengesteld uit onafhankelijke bestuurders. Het voorzitterschap wordt waargenomen door een onafhankelijke bestuurder.~~

§ 3 4. Het auditcomité is belast met de volgende taken:

1° de rekeningen onderzoeken en de budgetcontrole waarnemen;

2° de auditwerkzaamheden opvolgen;

3° de betrouwbaarheid van de financiële informatie evalueren;

4° het organiseren en toezicht houden op de interne controle;

5° de efficiëntie van de interne risicobeheersingssystemen controleren.

Het auditcomité is bevoegd om onderzoek in te stellen in elke aangelegenheid die onder zijn bevoegdheden valt, ~~mits inachtneming van de wettelijke beperkingen inzake de toegang tot commerciële gegevens en andere vertrouwelijke gegevens betreffende de gebruikers van het aardgassysteemwerk, de aardgas stockage installatie en de LNG installatie.~~ Te dien einde beschikt het over de nodige werkmiddelen, heeft het toegang tot alle informatie, met uitzondering van commerciële gegevens en andere vertrouwelijke gegevens betreffende de ~~netgebruikers systeemgebruikers~~, en kan het interne en externe deskundigen om advies vragen.

§ 4 5. Het vergoedingscomité is ~~desgevallend~~ belast met het opstellen van aanbevelingen ter attentie van de raad van bestuur inzake de bezoldiging van de leden van het directiecomité en van de gedelegeerd bestuurder, rekening houdend met artikel 8/5, 4°.

§ 5 6. Het corporate governance comité is ~~desgevallend~~ belast met de volgende taken :
1° aan de raad van bestuur advies verlenen inzake de onafhankelijkheid van de kandidaten voor het mandaat van onafhankelijke bestuurder en inzake de benoeming van de gedelegeerd bestuurder en, in voorkomend geval, van de leden van het directiecomité;

Indien de raad van bestuur het advies van het corporate governance comité inzake de benoeming van de onafhankelijke bestuurders niet volgt, motiveert de raad zijn beslissing na voorafgaandelijk overleg met de voorzitter van de Commissie voor het Bank-, Financiering- en Assurantiewezen, die het advies van de Commissie vraagt indien het ingeroepen gebrek aan onafhankelijkheid de producteurs en de leveranciers van aardgas betreft;

Indien de raad van bestuur, bij het voorstellen van kandidaten voor het mandaat van onafhankelijke bestuurder, van gedelegeerd bestuurder en, in voorkomend geval, van de leden van het directiecomité aan de algemene vergadering van aandeelhouders, het advies van het corporate governance comité niet volgt, moet de raad zijn beslissing motiveren na overleg te hebben gepleegd met de voorzitter van de Commissie voor het Bank-, Financiering- en Assurantiewezen;

2° zich uitspreken over de gevallen van onverenigbaarheid in hoofde van de directieleden en van de personeelsleden;

3° toezien op de toepassing van de bepalingen van dit artikel, door de doeltreffendheid ervan te evalueren ten aanzien van de eisen van onafhankelijkheid en onpartijdigheid van de beheerders zoals bepaald in de gedragscode en elk jaar een verslag hierover aan de Commissie voorleggen.

1° aan de algemene vergadering van aandeelhouders kandidaten voorstellen voor de mandaten van onafhankelijk bestuurder;

2° het verlenen van een voorafgaande goedkeuring bij de aanstelling van de leden van het directiecomité;

3° op verzoek van elke onafhankelijke bestuurder, van de voorzitter van het directiecomité of van de CREG, elk belangenconflict onderzoeken tussen een systeembeheerder, enerzijds, en een dominerende aandeelhouder of een met een dominerende aandeelhouder verwante bedrijf, anderzijds, en hierover verslag uitbrengen aan de raad van bestuur.

4° zich uitspreken over de gevallen van onverenigbaarheid in hoofde van de leden van het directiecomité en van het personeel;

5° toezien op de toepassing van de bepalingen van dit artikel en van artikel 22, §§3 en 4, door de doeltreffendheid ervan te evalueren ten aanzien van de vereisten van onafhankelijkheid en onpartijdigheid van de systeembeheerder zoals bepaald in deze wet en haar uitvoeringsbesluiten en elk jaar een verslag hierover aan de CREG voorleggen.

Teneinde haar taken naar behoren te kunnen uitvoeren, deelt het directiecomité van de systeembeheerder alle nuttige en noodzakelijke informatie betreffende de systeemgebruikers aan het corporate governance comité mee.

~~§ 6 7. Na advies van het corporate governance comité benoemt de raad van bestuur een gedelegeerd bestuurder of een voorzitter van het directiecomité. Overeenkomstig artikel 524bis van het Wetboek van vennootschappen stelt de raad van bestuur van de systeembeheerder een directiecomité aan.~~

~~§ 7. Na advies van de het corporate governance comité stelt de gedelegeerd bestuurder of de voorzitter van het directiecomité aan de raad van bestuur de benoeming voor van de leden van het directiecomité.~~

~~De bepalingen van deze paragraaf zijn voor de eerste maal van toepassing op de benoemingen en hernieuwingen van de mandaten na de inwerkingtreding van dit artikel.~~

§ 8. Na voorafgaande goedkeuring door het corporate governance comité, wijst de raad van bestuur van de systeembeheerder de leden van het directiecomité aan, en in voorkomend geval, ontslaat hij ze met inbegrip van de voorzitter.

De voorzitter van het directiecomité heeft zitting in de raad van bestuur van de systeembeheerder met raadgevende stem.

~~§ 8-9. De raad van bestuur oefent met name de volgende bevoegdheden uit :~~

1° hij bepaalt het algemeen beleid van de vennootschap;

2° hij oefent de bevoegdheden uit die hem door of krachtens het Wetboek van vennootschappen worden toegekend ~~of die hem gedelegeerd worden~~ zonder afbreuk te doen aan de bevoegdheden die respectievelijk worden **toegekend of worden** gedelegeerd ~~of toegekend~~ aan de ~~gedelegeerd bestuurder of desgevallend~~ het directiecomité **van de systeembeheerder;**

3° hij houdt een algemeen toezicht op ~~de gedelegeerd bestuurder en~~ het directiecomité **van de systeembeheerder**, met inachtneming van de wettelijke beperkingen inzake de toegang tot de commerciële en andere vertrouwelijke gegevens betreffende de **systeemgebruikers** ~~van het aardgassysteem, de opslag, installaties voor aardgas en de LNG-installatie en de verwerking ervan;~~

4° hij oefent de bevoegdheden uit die hem door de statuten worden toegewezen.

~~§ 9 10. De gedelegeerd bestuurder of de voorzitter van Het directiecomité van de systeembeheerder en diens directiecomité, oefenen oefent onder andere de volgende bevoegdheden uit :~~

1° het dagelijks bestuur van de **systeembeheerders;**

2° de andere bevoegdheden gedelegeerd door de raad van bestuur;

3° de bevoegdheden die hun door de statuten worden toegewezen.

Toelichting:

Artikel 8/3 van de gaswet werd aangepast teneinde het in overeenstemming te brengen met de meer ver strekkende bepalingen inzake corporate governance van kracht binnen de elektriciteitssector (cfr. artikel 9 van de elektriciteitswet).

Gelet op de bevoegdheid van de CREG om een eensluidend advies uit te brengen met betrekking tot de onafhankelijkheid van de onafhankelijke bestuurders, ingevoerd bij wet van 10 september 2009, lijkt het weinig opportuun om de voorwaardelijke adviesbevoegdheid voor de CREG terzake, die sedert de wet van 1 juni 2005 tot wijziging van de gaswet bestaat op grond van artikel 8/3, §5, 1°, van de gaswet, te behouden. Er wordt voorgesteld om artikel 8/3, §5, 1°, van de gaswet te herformuleren naar analogie met artikel 9, §5, 1°, van de elektriciteitswet. Indien het behoud van de bevoegdheid voor de CREG voor Bank-, Financien en Assurantiewezen (CBFA), vervat in artikel 8/3, §5, 1°, van de gaswet evenwel opportuun wordt geacht, ziet de CREG geen objectieve reden om deze bevoegdheid voor het CBFA niet ook in de sector elektriciteit te voorzien.

Wat betreft de definitie van "onafhankelijke bestuurder", vervangt artikel 14, §3 de definitie van onafhankelijke bestuurder in artikel 1, 45°, van de gaswet. Het past vooreerst om de verwijzing in artikel 1, 45°, van de gaswet naar het Wetboek van vennootschappen te actualiseren. Bovendien verdient het aanbeveling uitdrukkelijk te bepalen dat een onafhankelijke bestuurder zich ook tijdens zijn mandaat van de in deze paragraaf bedoelde functies en activiteiten dient te onthouden. Verder is het aangewezen in hoofde van de onafhankelijke bestuurders een onafhankelijkheid van alle systeemgebruikers te vereisen, dit in het licht van de verplichting voor de systeembeheerders om af te zien van elke discriminatie van systeemgebruikers of categorieën van systeemgebruikers.

Tot slot, past het de bepalingen van artikel 8/3, §1, laatste lid, van de gaswet te schrappen aangezien de aangelegenheid inzake deelnemingen van de systeembeheerders in ondernemingen geregeld wordt in een voorgesteld artikel 22, §3.

~~Art. 8/4. Indien de beheerder van het aardgassysteem tot een verticaal geïntegreerde onderneming behoort, moet hij onafhankelijk zijn, tenminste wat zijn rechtsvorm, zijn organisatie en zijn beslissingsproces betreft, van andere activiteiten die niet gebonden zijn aan de vervoersactiviteit.~~

Toelichting:

Artikel 8/4 van de gaswet mag geschrapt worden gelet op de Toelichting van artikel 8.

~~Art. 8/5. Teneinde de onafhankelijkheid van de in artikel 8/4 bedoelde beheerder van het aardgassysteem te waarborgen, gelden de volgende minimumcriteria:~~

~~1° De personen die verantwoordelijk zijn voor het beheer mogen geen deel uitmaken van de structuren van de geïntegreerde die rechtstreeks of onrechtstreeks belast zijn met het dagelijks beheer van de productie, de distributie en de leveringsactiviteiten van aardgas.~~

~~2° Er worden passende maatregelen genomen om er voor te zorgen dat rekening wordt gehouden met de professionele belangen van de in 1 bedoelde personen, op zodanige wijze dat gewaarborgd is dat zij in alle onafhankelijkheid kunnen functioneren.~~

~~3° De beheerder van het aardgassysteem beschikt over effectieve bevoegdheden om, onafhankelijk van zijn aandeelhouders, besluiten te nemen met betrekking tot de activa die nodig zijn voor de exploitatie, het onderhoud en de ontwikkeling van het systeem.~~

~~4° De beheerder van het aardgassysteem mag van zijn moedermaatschappij geen instructies ontvangen betreffende het dagelijks beheer, noch wat betreft de individuele beslissingen met betrekking tot de bouw of de modernisering van de aardgasvervoersleidingen die de grenzen van het jaarlijkse globale budget of van gelijk welk gelijkaardig document dat deze heeft goedgekeurd, niet overschrijden.~~

Toelichting:

Artikel 8/5 van de gaswet mag geschrapt worden gelet op de voorgestelde artikelen 7 en 8.

~~Art. 8/6. De artikelen 8, 8/1, 8/2, 8/3, 8/4 en 8/5 zijn van toepassing op de gecombineerde netbeheerder.~~

Toelichting:

Artikel 8/6 van de gaswet mag geschrapt worden gelet op artikel 12, §3.

§ 11. De aardgasbedrijven, met uitzondering van de systeembeheerders, met een sterke positie op de Belgische gasmarkt dragen er zorg voor om in hun intern besluitvormingsproces aangepaste mechanismen in te bouwen teneinde te vermijden dat belangenconflicten in hoofde van verwante bedrijven ertoe leiden dat beslissingen of strategieën worden aangenomen die de

wezenlijke belangen van de consumenten of de correcte uitvoering van de openbare dienstverplichtingen van de betrokken bedrijven kunnen schaden.

Zonder afbreuk te doen aan artikel 55 kan de CREG aanbevelingen doen ter invulling van wat in het eerste lid is bepaald; zij inspireert zich hierbij op de beste praktijken van deugdelijk vennootschapsbestuur. De betrokken bedrijven lichten de CREG in over het gevolg dat zij aan deze aanbevelingen geven; in voorkomend geval lichten zij haar de specifieke redenen toe op grond waarvan zij menen ervan af te moeten wijken.

Voor de toepassing van dit artikel wordt een aardgasbedrijf geacht een sterke positie te hebben op de Belgische gasmarkt wanneer zij een aandeel heeft van meer dan 25 % van deze markt of een segment ervan.

Toelichting:

Artikel 14, §11 herneemt artikel 24 van de gaswet met aanpassing van de terminologie van de derde gasrichtlijn. Het voorziet in de verplichting voor de CREG om aanbevelingen te formuleren inzake mechanismen in het intern besluitvormingsproces van vennootschappen met een sterke positie op de Belgische aardgasmarkt om te vermijden dat belangenconflicten in hoofde van verwante bedrijven ertoe leiden dat beslissingen of strategieën worden aangenomen die de wezenlijke belangen van de consumenten of de correcte uitvoering van de openbare dienstverplichtingen van de betrokken onderneming kunnen schaden.

De CREG acht het nodig dat zij aanbevelingen moet kunnen doen indien zou komen vast te staan dat in de praktijk beslissingen worden genomen die de wezenlijke belangen van de consumenten schaden en daaraan verholpen kan worden met aanbevelingen door mechanismen in te bouwen in het intern besluitvormingsproces van ondernemingen. Om die reden stelt de CREG voor “de verplichting voor de CREG om aanbevelingen te doen” te vervangen door “de mogelijkheid” om dit te doen.

Er wordt ook voorgesteld om de term “vennootschappen” te vervangen door het gedefinieerde begrip “aardgasbedrijven”.

HOOFDSTUK V

RECHTEN EN VERPLICHTINGEN VAN DE HOUDER VAN EEN VERVOERSVERGUNNING EN VAN DE BEHEERDERS

Afdeling I. — Vervoersvergunning voor aardgas

Art. 9 15. De houder van een vervoersvergunning heeft het recht alle werken uit te voeren, onder, op of boven het openbaar domein, die nodig zijn voor de oprichting, de werking en het onderhoud in goede staat van de gasvervoersinstallaties. Deze werken moeten worden uitgevoerd overeenkomstig de voorwaarden die in de vervoersvergunning zijn vermeld, en met inachtneming van alle ter zake geldende wets- en verordeningsbepalingen.

Wanneer 's lands belang het vereist, heeft de Koning het recht de ligging of het tracé van de gasvervoersinstallatie en de desbetreffende werken te doen wijzigen. De kosten van deze wijzigingen komen ten laste van degene die de gasvervoersinstallatie exploiteert.

Ditzelfde recht bezitten ook de Staat, de provincie en de gemeente ten aanzien van de gasvervoersinstallaties op hun openbaar domein opgericht. De aldus verrichte wijzigingen geschieden op kosten van degene die de gasvervoersinstallatie exploiteert, indien zij zijn opgelegd hetzij terwille van de openbare veiligheid, hetzij terwille van de vrijwaring van het landschapsschoon, hetzij in het belang van een openbare dienst of van de waterlopen, kanalen en openbare wegen, hetzij wegens verandering in de toegangen tot de eigendommen gelegen langs de openbare weg. In de andere gevallen komen de kosten ten laste van de Staat, de provincie of de gemeente; deze laatste kunnen dan een voorafgaande prijsberekening vragen; als er onenigheid is over de prijs van de uit te voeren werken, kunnen zij ze zelf uitvoeren.

Art. 10 16. Na onderzoek kan de Koning van openbaar nut verklaren het oprichten van een gasvervoersinstallatie onder, op of boven private gronden die niet bebouwd zijn en die niet omsloten zijn met een muur of met een omheining die overeenkomt met de bouw- of stedenbouwverordeningen. Deze verklaring van openbaar nut verleent aan de houder van een vervoervergunning, ten voordele van wie zij wordt gedaan, het recht gasvervoersinstallaties op te richten onder, op of boven deze private gronden, het toezicht op deze installaties te houden en de werken uit te voeren die nodig zijn voor de werking en het onderhoud ervan, onder de voorwaarden welke in die verklaring zijn genoemd. Met de uitvoering van de werken mag eerst een aanvang worden gemaakt twee maanden nadat de belanghebbende eigenaars en huurders op de hoogte zijn gebracht bij ter post aangetekend schrijven.

Art. 11 17. Het gebruik waartoe het openbaar of het privaat domein dat gedeeltelijk wordt bezet, is bestemd, moet worden geëerbiedigd. Deze bezetting brengt generlei bezitsberoving mee, maar vormt een wettelijke erfdiensbaarheid van openbaar nut die elke daad verbiedt welke de gasvervoersinstallatie of de exploitatie ervan kan schaden.

De eigenaar van het private erf dat met deze erfdiensbaarheid is bezwaard, kan binnen de termijn door de Koning bepaald, aan de Minister tot wiens bevoegdheid de energie behoort, laten weten dat hij aan de gerechtigde op de erfdiensbaarheid vraagt het bezette terrein te kopen.

Wanneer tussen de eigenaar van het bezwaarde erf en de houder van een vervoervergunning geen overeenstemming wordt bereikt voor een verkoop in der minne, is het hiernavolgende artikel 14 van toepassing.

Art. 12 18. De gasvervoersinstallaties moeten worden verplaatst of, zo nodig, weggenomen op verzoek van de eigenaar van het bezwaarde erf of van degene die het recht heeft om er bouwwerken op uit te voeren of om het te omsluiten met een muur of met een omheining die overeenkomt met de bouw- of stedenbouwverordeningen, indien zij dit recht willen uitoefenen.

Indien de betrokkenen dit recht uitoefenen zonder de verplaatsing of het wegnemen van de gasvervoersinstallaties te eisen, behoudt de gerechtigde op de erfdiensbaarheid het recht om het toezicht op deze installaties uit te oefenen en om de werken uit te voeren die nodig zijn voor hun werking, hun onderhoud en hun herstelling.

De kosten veroorzaakt door het verplaatsen of wegnemen van de gasvervoersinstallaties komen ten laste van de gerechtigde op de erfdiensbaarheid; de in het eerste lid vermelde personen moeten echter ten minste zes maanden vooruit schriftelijk waarschuwen eer zij de voorgenomen werken beginnen uit te voeren.

Art. 13 19. De gerechtigde op de erfdiensbaarheid, bepaald in artikel 11, is verplicht een vergoeding te betalen aan de eigenaar van het erf dat met deze erfdiensbaarheid bezwaard is of aan hen die de werkelijke rechten bezitten welke aan dit erf verbonden zijn.

Deze vergoeding kan ineens uitbetaald worden, en geldt dan als een forfaitaire vergoeding; zij kan ook worden uitbetaald in de vorm van een jaarlijkse vooruit te betalen uitkering.

De houder van een vervoersvergunning moet bovendien de schade vergoeden die berokkend wordt door de werken welke hij uitvoert voor de oprichting of gedurende de exploitatie van zijn gasvervoersinstallaties, alsook de schade aan derden berokkend, hetzij uit hoofde van de werken, hetzij door de benutting van het erf dat met de erfdiensbaarheid bezwaard is; de vergoedingen voor de berokkende schade komen volledig ten laste van deze houder; zij zijn verschuldigd aan de personen aan wie de schade berokkend wordt; hun bedrag wordt vastgesteld hetzij in der minne, hetzij door de rechtbanken.

Art. 14 20. De houder van een vervoersvergunning, ten voordele van wie een koninklijk besluit van verklaring van openbaar nut is vastgesteld, kan, wanneer hij het vraagt en binnen de perken van dit laatste besluit door de Koning worden gemachtigd in naam van de Staat maar op eigen kosten de nodige onteigeningen te verrichten.

De spoedprocedure bepaald in artikel 5 van de wet van 26 juli 1962 betreffende de onteigeningen ten algemene nutte en de concessies voor de bouw van de autosnelwegen is van toepassing op deze onteigeningen.

Art. 15 21. De houder van een vervoersvergunning is verplicht zonder verwijl gevolg te geven aan elk met redenen omkleed verzoek van de bevoegde overheid om binnen de termijn van achtenveertig uur een einde te maken aan de stoornissen of schadelijke gevolgen die uit zijn gasvervoerexploitatie voortvloeien.

Wanneer aan deze stoornissen of schadelijke gevolgen geen einde is gemaakt binnen de gestelde termijn, neemt de Minister tot wiens bevoegdheid de energie behoort zelf de nodige maatregelen; zo nodig, geeft hij bevel tot wijziging of tot verplaatsing van de gasvervoersinstallaties. De bevelen van de Minister worden uitgevoerd op kosten en risico van de betrokken vervoersonderneming.

De houder van een vervoersvergunning ~~met betrekking tot andere producten dan aardgas~~ dient zijn vervoersinstallaties te onderhouden en te ontwikkelen tegen economisch aanvaardbare voorwaarden en met eerbiediging van het leefmilieu.

Toelichting:

In de artikelen 9 tot 15 van de gaswet wordt het begrip "aardgasvervoerinstallaties" gewijzigd in "vervoersinstallaties" om reden dat buiten aardgas ook nog andere gasachtige producten, waaronder ook biogas in deze leidingen vervoerd kunnen worden.

Daarnaast werd taalkundig het begrip "vervoersvergunning" gecorrigeerd in "vervoersvergunning".

~~**Afdeling II. – Beheerder van het aardgassysteem, beheerder van de opslaginstallatie voor aardgas en beheerder van de LNG-installatie**~~

**HOOFDSTUK VI
RECHTEN EN PLICHTEN VAN DE BEHEERDERS**

Toelichting:

De artikelen opgenomen onder Hoofdstuk IV, *Afdeling II. Beheerder van het aardgasvervoersnet, beheerder van de opslaginstallatie voor aardgas en beheerder van de LNG-installaties* van de gaswet, houden verband met de rechten en plichten van de genoemde beheerders. Voor wat betreft deze studie wordt deze afdeling uitgebreid tot de rechten en verplichtingen van de beheerders van gesloten bedrijfssystemen. Het past bovendien om deze afdeling onder te brengen in een afzonderlijk hoofdstuk in de gaswet los van de bepalingen inzake de rechten en plichten van houders van een vervoersvergunning, bedoeld in de voorgestelde artikelen 15 tot 21.

Afdeling I. – Rechten en plichten van de systeembeheerders

Art. 15/1. 22. - §1. Behoudens andere rechten en plichten voortvloeiende uit de wet en haar uitvoeringsbesluiten zijn ~~De de systeembeheerders van het aardgassysteem, de beheerder van de opslaginstallatie voor aardgas en de beheerder van de LNG-installatie~~ zijn respectievelijk gehouden :

1° de installaties **die zij beheren**, ~~waarvan zij van rechtswege eigenaar zijn of waarop zij een recht hebben dat hun het genot garandeert van de infrastructuur en toestellen, te exploiteren, te onderhouden en te ontwikkelen op economisch aanvaardbare, veilige, betrouwbare en efficiënte wijze;~~

2° ~~de installaties, rechtstreeks verbonden aan het aardgaswerk en waarvan zij geen eigenaar zijn of waarop zij geen recht hebben als bedoeld in 1, die het voorwerp hebben uitgemaakt van een vervoersvergunning na de aanstelling van de beheerders, te exploiteren, te onderhouden en te ontwikkelen op economisch aanvaardbare, veilige, betrouwbare en efficiënte wijze overeenkomstig deze wet en die niet bedoeld worden in 1°;~~

3° **2° te beschikken over een organisatie die hen toelaat hun respectievelijke taken redelijkerwijze te vervullen, met inbegrip van het zorgen voor afdoende middelen om aan haar dienstverplichtingen te voldoen;**

4° **3° alle vereiste aandacht te besteden aan het respecteren van het milieu bij de vervulling van hun taken;**

~~5° 4°~~ zich te onthouden van alle discriminatie tussen de **stelsel**gebruikers of de categorieën van **stelsel**gebruikers van het aardgasstelsel, de opslaginstallaties voor aardgas of de LNG-installatie, onder andere ten gunste van verwante **ondernemingen bedrijven**;

~~6° 5°~~ aan de andere **stelsel**beheerders van het aardgasstelsel, de opslaginstallatie voor aardgas, de LNG-installatie en/of de aardgasdistributie, voldoende informatie te verstrekken om te waarborgen dat **de transmissie het aardgasvervoer, de aardgasopslag en de LNG-activiteiten** kunnen geschieden op een wijze die verenigbaar is met een veilige en efficiënte werking van de **geïnterconnecteerde systemen netten**;

~~7° 6°~~ aan de **stelsel**gebruikers van het aardgasstelsel, de opslaginstallatie voor aardgas of de LNG-installatie de informatie te verstrekken die ze nodig hebben voor een efficiënte toegang tot het **stelsel** en deze installaties, **overeenkomstig de gedragscode**;

~~8° 7°~~ zich te onthouden van activiteiten van productie of verkoop van aardgas of van bemiddeling inzake aardgas andere dan de verkopen of aankopen die genoodzaakt zijn door hun activiteiten om het evenwicht te verzekeren als beheerder van het **stelsel** aardgasstelsel, als beheerder van de opslaginstallatie voor aardgas of als beheerder van de LNG-installatie, **overeenkomstig de gedragscode**.

~~9° 8°~~ alle redelijke middelen aan te wenden om een belangrijk en accidenteel onevenwicht van de respectievelijke **stelsel**gebruikers van het aardgasstelsel, de opslaginstallatie voor aardgas of de LNG-installatie te compenseren.

~~9°bis 9°~~ de secundaire markt te organiseren waarop **stelsel**gebruikers vervoersdiensten **onderling capaciteit en flexibiliteit** verhandelen en waarop de **stelsel**beheerders eveneens **capaciteit en flexibiliteit vervoersdiensten** kunnen kopen **en in geval van congestie kunnen verhandelen**.

10° erop toe te zien om een taalevenwicht te bereiken en te behouden bij de hernieuwing van de mandaten van de leden van de raad van bestuur, de leden van het directiecomité.

11° een verbintenissenprogramma vast te stellen met maatregelen om te waarborgen dat elk discriminerend gedrag uitgesloten is en ervoor te zorgen dat er adequaat toezicht wordt gehouden op de naleving ervan. Dit programma bevat de specifieke verplichtingen die aan het personeel opgelegd worden opdat deze doelstelling wordt verwezenlijkt. Een persoon, die verantwoordelijk is voor het toezicht op de naleving van het programma binnen de **stelsel**beheerder dient bij de CREG jaarlijks een verslag in waarin de genomen maatregelen en de evaluatie ervan in de praktijk worden uiteengezet.

12° de voorwaarden inzake:

- a) de aansluiting op en de toegang tot de systemen, andere dan de tarieven of de methodes daarvoor waarvoor een afzonderlijke regeling is opgenomen in Hoofdstuk IX;
- b) de toegang tot grensoverschrijdende infrastructuur;
- c) de toewijzing van vervoersdiensten, waaronder de flexibilitiediensten;
- d) de opvang van onevenwichten in de systemen door middel van een marktgericht balanceringsmodel gebaseerd op dagbalancing;
- e) congestiebeheer.

op te stellen en voor goedkeuring aan de CREG voor te leggen tegen ten laatste [30 mei 2011]. Deze voorwaarden nemen de vorm aan, zonder exhaustief te zijn, van toegangsreglementen, standaardcontracten, dienstenprogramma's, type-dienstenformulieren, aansluitingsprocedures en andere formulieren of procedures van toepassing op **stelsel**beheerders en, in voorkomend geval, op de **stelsel**gebruikers en zijn van toepassing zowel op nieuwe als op in uitvoering zijnde contracten. De flexibilitiediensten bedoeld in c) worden op de meest economisch verantwoorde wijze ten uitvoer gebracht en bieden passende stimuleringsmaatregelen voor **stelsel**gebruikers om hun input en output op elkaar af te stemmen. Ze zijn billijk, niet-discriminerend en gebaseerd op objectieve criteria.

13° tot het respecteren van het beroepsgeheim op straffe van artikel 458 van het Strafwetboek.

De houders van een vervoersvergunning die niet vallen binnen het toepassingsgebied beoogd in punten 1° en 2°, exploiteren zelf hun leidingen zonder tussenkomst van de **stelsel**beheerders.

Toelichting:

In artikel 22 wordt de terminologie aangepast aan de derde gasrichtlijn en houdt een omzetting in van artikel 13 van de derde gasrichtlijn.

De verplichting 11° staat reeds impliciet ingeschreven in artikel 51 van Koninklijk besluit van 4 april 2003 betreffende de gedragscode inzake toegang tot de vervoersnetten voor aardgas. De verplichting 12° houdt verband met hetgeen is voorzien in artikel 30, §1, 12°.

~~§ 2. De beheerder van het aardgassysteem, de opslaginstallatie voor aardgas en de LNG-installatie mag, noch rechtstreeks noch onrechtstreeks aan aandelen verbonden rechten hebben in ondernemingen voor de exploratie, de productie of de levering van aardgas of voor bemiddeling inzake aardgas.~~

Toelichting:

§2, van de gaswet mag geschrapt worden, gelet op §4.

~~§ 3. § 2. De systeembeheerders van het aardgassysteem is **zijn daarnaast ook** gehouden :~~

1° het technisch beheer van de aardgasstromen op zijn **systeem** ~~net~~ te organiseren, om het mogelijk te maken dat het **systeem** ~~aardgas~~net in evenwicht wordt gehouden, en waarbij hij over het evenwicht waakt, het in stand houdt en desgevallend herstelt met alle redelijke middelen waarover hij beschikt;

2° alle middelen aan te wenden om alle redelijke acties te ondernemen om de effecten te vermijden of te verhelpen die worden teweeggebracht door een noodsituatie die te maken heeft met de veiligheid en de betrouwbaarheid van het **systeem** ~~net~~ en waaraan de **systeem**beheerder het hoofd moet bieden of die wordt ingeroepen door een **systeem**gebruiker of gelijk welke betrokken persoon;

~~3° zich de energie aan te schaffen die hij gebruikt in het raam van de vervulling van zijn taken.~~

§ 3. Onverminderd §1, 7° en §4 kunnen de systeembeheerders overeenkomstig hun maatschappelijk doel andere activiteiten uitoefenen op of buiten het Belgisch grondgebied. Zij kunnen deze activiteiten rechtstreeks uitoefenen of via deelnemingen in publieke of private instellingen, vennootschappen of verenigingen die reeds bestaan of nog opgericht zullen worden. Deze activiteiten, rechtstreeks of via deelnemingen, kunnen alleen maar uitgeoefend worden indien ze geen negatieve invloed hebben of kunnen hebben op de onafhankelijkheid van de systeembeheerder, noch op de uitoefening van de taken die hem door de wet zijn toevertrouwd of op het totaal inkomen, bedoeld in artikel 39. Voor deze activiteiten wordt een afzonderlijke boekhouding gevoerd, bedoeld in artikel 49.

De systeembeheerders delen deze activiteiten, rechtstreeks of via deelnemingen, alsook elke wijziging ervan mee aan de CREG.

§ 4. De systeembeheerders mogen rechtstreeks of onrechtstreeks noch aandelen noch aan aandelen verbonden rechten bezitten onder welke vorm dan ook in:

1° ondernemingen voor exploratie of productie van aardgas, in leveringsbedrijven, in grootafnemers en/of

2° leveringsbedrijven, producenten en/of van tussenpersonen, zoals gedefinieerd in de wet van 29 april 1999.

Toelichting:

Voorgestelde §3 laat aan de systeembeheerders toe om overeenkomstig hun maatschappelijk doel andere activiteiten uit te oefenen voor zover het geen activiteiten zijn van productie of verkoop van aardgas of van bemiddeling inzake aardgas andere dan de verkopen of aankopen die genoodzaakt zijn door hun activiteiten om het evenwicht te verzekeren als beheerder van het systeem, bedoeld in artikel 22, §1, 7° en mits zij geen aandelen bezitten overeenkomstig nieuw §4. Deze bepaling wordt naar analogie met artikel 8, §2 van de elektriciteitswet ingevoegd. Voor deze activiteiten moet de systeembeheerder een afzonderlijke boekhouding bijhouden.

~~§ 4. De on- en offshore installaties van de Interconnector Zeebrugge Terminal (IZT) en de Zeepipe Terminal (ZPT) die gelegen zijn op het Belgische grondgebied, worden beheerd samen met de upstream installaties waarvan zij integraal deel uitmaken overeenkomstig de internationale verdragen. Zij worden niet beheerd door de beheerders beoogd in deze wet.~~

Toelichting:

Artikel 15/1, §4 van de gaswet is overbodig geworden omwille van de voorgestelde definities voor "upstream-installatie" en "interconnector". Bovendien is het strijdig met de derde

gasrichtlijn dat een interconnector, inclusief de aanlandingsterminals, als transmissiesysteem niet onder toepassing zou vallen van deze wet.

Afdeling 2. – Netontwikkelingsplan

Art. 23. - § 1. Elke systeembeheerder legt, na alle belanghebbenden geraadpleegd te hebben, de CREG elk jaar ten laatste op 30 april een netontwikkelingsplan voor dat gebaseerd is op het bestaande en te verwachten niveau van vraag en aanbod waarbij een onderscheid gemaakt wordt tussen transmissie, opslag en LNG. Het netontwikkelingsplan bevat efficiënte maatregelen om de toereikendheid van het systeem en de leverings- en voorzieningszekerheid te garanderen.

§ 2. Het netontwikkelingsplan voor het systeem moet met name:

1° de marktspelers meedelen wat de belangrijkste infrastructuur is die de eerstvolgende tien jaar aangelegd of vernieuwd moet worden, met name die investeringen die bijdragen tot een verhoging of verschuiving van de capaciteit;

2° de marktspelers meedelen welke infrastructuur en op grond van welk tijdschema er de komende tien jaar uit dienst zullen worden genomen en wat de impact ervan is op het aanbod van de vervoersdiensten;

3° alle investeringen bevatten waartoe reeds besloten is, aangeven welke nieuwe investeringen op basis van een technisch economische analyse de eerstkomende vier jaar gedaan moeten worden, dit alles samen met een tijdschema voor alle investeringsprojecten.

Bij de opstelling van het netontwikkelingsplan maakt de systeembeheerder redelijke inschattingen aangaande de ontwikkeling van de productie, levering, verbruik en uitwisseling met andere landen, rekening houdend met de investeringsplannen voor netten binnen de Europese Unie, inclusief de investeringsplannen voor installaties voor opslag en hervergassing van LNG.

§ 3. De CREG raadpleegt op een open en transparante wijze alle daadwerkelijke en potentiële systeemgebruikers over het netontwikkelingsplan. Aan personen of bedrijven die beweren potentiële systeemgebruikers te zijn, kan worden verzocht die bewering te onderbouwen. De CREG maakt het resultaat van de raadpleging bekend op haar web-site, met name de mogelijke behoeften aan investeringen.

De CREG gaat na of het netontwikkelingsplan alle investeringsbehoeften bestrijkt die tijdens de raadpleging zijn opgetekend en of het overeenkomt met het in artikel 8, lid 3, onder b), van Verordening (EG) nr. 715/2009 bedoelde niet-bindende tienjarige netontwikkelingsplan dat de gehele Europese Unie dekt. De CREG kan eisen dat de systeembeheerder zijn netwerkontwikkelingsplan wijzigt.

§ 4. De CREG houdt toezicht op en evalueert de uitvoering van het netontwikkelingsplan. Ingeval de systeembeheerder om andere dan dwingende redenen buiten zijn macht een investering die volgens het netontwikkelingsplan in de eerstvolgende vier jaar uitgevoerd had moeten worden, niet uitvoert, kan de CREG, na hem te hebben gehoord, één van volgende maatregelen nemen opdat de investering in kwestie wordt gedaan, indien de investering in het licht van het meest recente netontwikkelingsplan nog relevant is:

1° eisen dat de systeembeheerder de investering in kwestie uitvoert;

2° voor de investering in kwestie een aanbestedingsprocedure organiseert die openstaat voor alle investeerders,

3° of de systeembeheerder verplichten in te stemmen met een kapitaalverhoging om de nodige investeringen te financieren en onafhankelijke investeerders de mogelijkheid te geven deel te nemen in het kapitaal.

Indien de CREG gebruik heeft gemaakt van de mogelijkheid zoals bepaald in 2°, kan zij deze systeembeheerder verplichten in te stemmen met de financiering door een derde partij of de bouw door een derde partij.

De systeembeheerder verstrekt de investeerders alle nodige gegevens om de investeringen te verrichten, sluit nieuwe activa aan op het systeem en stelt algemeen gesproken alles in het werk om de uitvoering van het investeringsproject te vergemakkelijken.

De toepasselijke financieringsregelingen worden goedgekeurd door de CREG.

Indien de CREG gebruik heeft gemaakt van haar bevoegdheden uit hoofde van deze paragraaf, worden de kosten van de betrokken investeringen gedekt door de tarieven.

§ 5. Het netontwikkelingsplan houdt rekening met de aanbevelingen bedoeld in artikel 50, §2, 4°.

Toelichting:

Artikel 23 houdt een omzetting in van de artikelen 22 en 41.1, g) van de derde gasrichtlijn. Er dient daarnaast een lacune in de gaswet weggewerkt te worden. In tegenstelling tot de elektriciteitswet, die de CREG expliciet bevoegd maakt een advies te verstrekken over en toezicht uit te oefenen op het ontwikkelingsplan van de transmissienetbeheerder, werd deze bevoegdheid tot evaluatie van het ontwikkelingsplan van de systeembeheerders in de gaswet niet expliciet toegekend aan de CREG. Bijgevolg moet deze asymmetrie rechtgezet worden.

~~Art. 15/2. Na advies van de Commissie kan de minister elke vervoeronderneming verplichten om de verbindingen of verbeteringen die hij nodig acht, uit te voeren, voorzover deze economisch verantwoord zijn of zo een afnemer zich ertoe verbindt de betreffende meerkost op zich te nemen.~~

Toelichting:

Artikel 15/2, van de gaswet moet geschrapt worden gelet op artikel 22, §4. Artikel 22.7, van de derde gasrichtlijn verleent uitdrukkelijk deze bevoegdheid aan de CREG.

Afdeling 3. – Rechten en plichten van beheerders van gesloten bedrijfssystemen

Art. 24. - § 1. De beheerder van een gesloten bedrijfssysteem beheert en onderhoudt het gesloten bedrijfssysteem op een veilige, betrouwbare, efficiënte en economisch verantwoorde wijze, met inachtneming van het milieu en energie-efficiëntie.

Hij waakt over het evenwicht in het gesloten bedrijfssysteem, houdt het in stand en herstelt het zo nodig met alle redelijke middelen.

Hij zorgt ervoor dat het gesloten bedrijfssysteem technisch conform is met de vigerende wetgeving inzake kwaliteit en de technische normen.

§ 2. De beheerder van een gesloten bedrijfssysteem onthoudt zich, in het kader van deze hoedanigheid, van elke discriminatie tussen de gebruikers van het gesloten bedrijfssysteem, inzonderheid ten gunste van verwante bedrijven.

Hij verstrekt de gebruikers van het gesloten bedrijfssysteem de informatie die zij nodig hebben voor de efficiënte toegang tot, de aansluiting op en het gebruik van het gesloten bedrijfssysteem, met inbegrip van alle relevante verbruiksgegevens.

Hij verstrekt de systeembeheerder voldoende informatie om te waarborgen dat het gasvervoer geschiedt op een wijze die verenigbaar is met de zekere en doelmatige exploitatie van het betrokken systeem.

Onverminderd het tweede lid of enige andere wettelijke verplichting tot het verstrekken van informatie, eerbiedigt elke beheerder van een gesloten bedrijfssysteem de vertrouwelijkheid van de commercieel gevoelige gegevens die hem bij zijn bedrijfsvoering ter kennis komen, en voorkomt hij dat informatie over zijn eigen activiteiten die commercieel voordeel kan opleveren, op discriminerende wijze wordt vrijgegeven.

De beheerder van een gesloten bedrijfssysteem maakt bij de aan- of verkoop van aardgas door een verwante onderneming geen misbruik van commercieel gevoelige gegevens die hij van derden heeft gekregen in het kader van de toegang tot het gesloten bedrijfssysteem.

Art. 25. De beheerder van een gesloten bedrijfssysteem sluit met elke partij die actief is of aangesloten is op het gesloten bedrijfssysteem een contract waarin hij, naargelang het geval, de voorwaarden van aansluiting op, toegang tot en/of het gebruik van het gesloten bedrijfssysteem alsmede de regels inzake facturatie vastlegt.

Onverminderd de bepalingen met betrekking tot de tarieven waarvoor een specifieke regeling is opgenomen in Hoofdstuk IX, zijn deze voorwaarden objectief, transparant en niet-discriminerend.

Toelichting:

De voorgestelde artikelen 24 en 25 leggen de rechten en plichten vast van de nieuwe categorie van beheerders van gesloten bedrijfssystemen.

HOOFDSTUK IV~~bis~~ VII LEVERINGSVERGUNNINGEN

Art. 15/3. 26. De gebruikelijke levering van aardgas aan in België gevestigde afnemers is onderworpen aan de voorafgaande toekenning van een individuele vergunning door de ~~minister~~, **CREG** behalve voor leveringen die op jaarbasis minder dan 1 miljoen m³(n) bedragen indien zij deze worden verricht door een distributieonderneming binnen haar eigen distributienet op distributiesystemen die beheerd worden door een distributiesysteembeheerder.

Toelichting:

De levering van aardgas aan systemen alsook aan gesloten bedrijfssystemen vallen onder de toepassing van dit Hoofdstuk.

Art. 15/4. 27. Na advies **Op voorstel** van de ~~Commissie~~**CREG** bepaalt de Koning :

1° de criteria voor de toekenning van de leveringsvergunningen, die inzonderheid betrekking kunnen hebben op :

- a) de professionele betrouwbaarheid en ervaring van de aanvrager, zijn technische en financiële capaciteit en de kwaliteit van zijn organisatie;
- b) de capaciteit van de aanvrager om aan de behoeften van zijn afnemers te voldoen;
- c) de openbare dienstverplichtingen bedoeld in artikel ~~15/11, 2°; 48, §1, 2° en 3°~~;

2° de procedure voor de toekenning van de leveringsvergunningen, inzonderheid de vorm van de aanvraag, het onderzoek van het dossier en de vergoeding die hiervoor moet worden betaald, en de termijnen waarbinnen de ~~minister~~ **CREG** moet beslissen en ~~zijn~~ **haar** beslissing aan de aanvrager moet meedelen;

3° de gevallen waarin de ~~minister~~ **CREG** de leveringsvergunning kan herzien of intrekken en de toepasselijke procedures;

4° wat er met de leveringsvergunning gebeurt in geval van controlewijziging, fusie of splitsing van de houder en, in voorkomend geval, de te vervullen voorwaarden en de te volgen procedures voor het behoud of de hernieuwing van de leveringsvergunning in deze gevallen;

5° de gedragsregels die van toepassing zijn op de leveringsbedrijven. Deze gedragsregels beogen inzonderheid:

c) gedragingen te vermijden die de aardgasmarkt zouden kunnen destabiliseren;

d) de transparantie van de transactie- en leveringsvoorwaarden te waarborgen.

6° de informatie die in het kader van de activiteiten gekoppeld aan de vergunning door de houders van een leveringsvergunning aan de CREG moet verstrekt worden, evenals de modaliteiten waaraan deze informatie moet voldoen;

7° de openbare dienstverplichtingen die in het kader van de vergunning aan de houders ervan opgelegd worden bedoeld in artikel 48.

De in 1° bedoelde criteria en de in 2° bedoelde procedures kunnen verschillen naargelang het gaat om verkoop respectievelijk wederverkoop van aardgas;

Om een hoog niveau van bescherming van de eindafnemers te waarborgen, kan de Koning maatregelen nemen met betrekking tot de transparantie van de contractuele voorwaarden, en de algemene informatie.

Toelichting:

De toevoeging: "De in 1° bedoelde criteria en de in 2° bedoelde procedures kunnen verschillen naargelang het gaat om verkoop respectievelijk wederverkoop van aardgas" is noodzakelijk om redenen dat inzake leveringsvergunningen een onderscheid gemaakt moet worden tussen twee

soorten van leveringsvergunningen. Enerzijds, moet rekening gehouden worden met de specifieke activiteiten van een leveringsbedrijf dat ook aan eindafnemers levert en anderzijds met een trader of grootafnemer dat niet aan eindafnemers levert.

Punt 5° wordt toegevoegd naar analogie met de elektriciteitswet.

Punt 6° houdt verband met uitwisseling van informatie en punt 7° houdt een logische verwijzing in naar voorgesteld artikel 48.

Verder is het aangewezen dat naar analogie van wat reeds bestaat te Vlaanderen, de opmaak en de afgifte van de leveringsvergunning voortaan wordt toevertrouwd aan de CREG. Immers, buiten het advies, dat reeds tot de bevoegdheid van de CREG behoort, is de opmaak en de afgifte van een leveringsvergunning slechts een administratieve afhandeling van het dossier. Om redenen van administratieve vereenvoudiging is het aangewezen dat de opmaak en de afgifte van een leveringsvergunning dan ook niet meer door de minister gebeurt maar door de CREG.

Art. 28. - § 1. Leveringsbedrijven zijn gehouden gedurende tien jaar de relevante gegevens met betrekking tot al hun transacties in aardgasleveringscontracten en aardgasderivaten met grootafnemers en systeembeheerders ter beschikking te houden van de CREG, de Belgische mededingingsautoriteit en de Europese Commissie, voor de uitvoering van hun taken.

§ 2. Deze gegevens omvatten bijzonderheden betreffende de kenmerken van de betrokken transacties, zoals onder meer looptijd, leverings- en betalingsregels, hoeveelheden, uitvoeringsdata en -tijdstippen, het gebruik van ingangs- en uitgangspunten, de leveringsroutes, de herkomst van het aardgas, transactiepreizen en middelen om de betrokken grootafnemer te identificeren, alsmede specifieke nadere gegevens over alle openstaande aardgasleveringscontracten en aardgasderivaten. De bedoelde gegevens hebben zowel betrekking op gemiddelde en totale waarden, minimale en maximale waarden alsook de spreiding van de waarden.

§ 3. De CREG kan besluiten om delen van deze informatie, met uitzondering van deze met betrekking tot de aardgasderivaten, ter beschikking te stellen van markspelers, op voorwaarde dat commercieel gevoelige gegevens inzake afzonderlijke markspelers of afzonderlijke transacties niet worden vrijgegeven. Dit lid is niet van toepassing op informatie over financiële instrumenten die binnen het toepassingsgebied van richtlijn 2004/39/EG vallen.

§ 4. Ingeval de in het eerste lid genoemde autoriteiten toegang moeten hebben tot gegevens die door de binnen het toepassingsgebied van richtlijn 2004/39/EG vallende entiteiten worden bijgehouden, verstrekken de onder die richtlijn vallende verantwoordelijke autoriteiten de in het eerste lid genoemde autoriteiten de opgevraagde gegevens.

Toelichting:

Voorgesteld artikel 28 houdt een omzetting in van artikel 44 van de derde gasrichtlijn.

HOOFDSTUK VIII

ORGANISATIE VAN DE TOEGANG TOT, DE AANSLUITING OP EN HET BEHEER VAN SYSTEMEN EN GESLOTEN BEDRIJFSSYSTEMEN

Afdeling 1. – Recht van toegang

Art. 29. De systeemgebruikers hebben een recht van toegang tot de systemen en tot de gesloten bedrijfssystemen overeenkomstig de voorwaarden van dit Hoofdstuk en op basis van de tarieven bedoeld in Hoofdstuk IX.

Iedere afnemer aangesloten op een systeem of op een gesloten bedrijfssysteem heeft het recht om beleverd te worden door een leveringsbedrijf van zijn keuze en heeft het recht om van leveringsbedrijf te veranderen. Wanneer een afnemer met inachtneming van de contractuele voorwaarden van leveringsbedrijf wenst te veranderen, moet dit door de betrokken beheerder binnen een termijn van drie weken geregeld worden.

Systeembeheerders of beheerders van gesloten bedrijfssystemen kunnen geen vergoedingen aanrekenen enkel omdat een afnemer van een systeem of van een gesloten bedrijfssysteem verandert van leveringsbedrijf.

Toelichting :

Dit artikel houdt onder meer een omzetting in van artikel 3.6 van de derde gasrichtlijn.

Het laatste lid heeft tot doel om forfaitaire vergoedingen met ontradend of penalisierend karakter welke aangerekend zouden worden bij een leveranciersswitch, te verbieden.

Afdeling 2. – De toegang tot, de aansluiting op en het beheer van systemen

Art. 15/~~Sundeeies~~. 30. - § 1. Op voorstel van de Commissie CREG, gedaan na overleg met de systeembeheerders, stelt de Koning ~~een gedragscode~~ **een aardgasreglement** vast ~~met betrekking tot de toegang tot het aardgasvervoersnet, de opslaginstallatie voor aardgas en de LNG installatie voor het beheer door de systeembeheerders van hun systemen, de aansluiting erop en de toegang ertoe.~~

De gedragscode **Het aardgasreglement** bepaalt **inzonderheid:**

1° de procedures en regels inzake de aanvraag van toegang tot het net;

2° de gegevens die de gebruikers van het aardgasvervoersnet, de opslaginstallatie voor aardgas en de LNG installatie aan de beheerder van het aardgasvervoersnet, aan de beheerder van de opslaginstallatie voor aardgas en aan de beheerder van de LNG installatie moeten verstrekken;

3° de voorzorgsmaatregelen die de beheerder van het aardgasvervoersnet, de beheerder van de opslaginstallatie voor aardgas en de beheerder van de LNG installatie dienen te nemen om de vertrouwelijkheid van de commerciële gegevens met betrekking tot de gebruikers van het aardgasvervoersnet, de opslaginstallatie voor aardgas of de LNG installatie te beschermen;

4° de termijnen waarbinnen de beheerder van het aardgasvervoersnet, de beheerder van de opslaginstallatie voor aardgas en de beheerder van de LNG installatie moeten antwoorden op de aanvragen om toe te treden tot hun net en hun installatie;

5° de maatregelen om elke discriminatie tussen gebruikers of categorieën gebruikers van het aardgasvervoersnet, de opslaginstallatie voor aardgas of de LNG installatie te vermijden;

6° de minimumvereisten met betrekking tot de juridische en operationele scheiding van de vervoers- en leveringsfuncties van aardgas binnen de geïntegreerde beheerders van het aardgasvervoersnet, de opslaginstallatie voor aardgas of de LNG installatie;

7° de basisbeginselen met betrekking tot de rechten en verplichtingen van, enerzijds, de beheerder van het aardgasvervoersnet, de beheerder van de opslaginstallatie voor aardgas en de beheerder van de LNG installatie, en, anderzijds, de gebruikers voor de toegang tot het aardgasvervoersnet, de opslaginstallatie voor aardgas of de LNG installatie;

8° de basisbeginselen met betrekking tot facturering;

9° de basisbeginselen met betrekking tot de rechten en verplichtingen van, enerzijds, de beheerder van het aardgasvervoersnet, de beheerder van de opslaginstallatie voor aardgas en de beheerder van de

~~LNG installatie en, anderzijds, de gebruikers van het desbetreffende aardgasvervoersnet, van de opslaginstallatie voor aardgas of van de LNG installatie inzake het gebruik ervan en meer bepaald, inzake onderhandelingen over de toegang tot vervoernet, over het congestiebeheer en over de publicatie van informatie;~~

~~10° maatregelen die in het verbintenissenprogramma moeten worden opgenomen om te waarborgen dat ieder discriminerend gedrag is uitgesloten en om te voorzien in een adequaat toezicht op de naleving ervan. Het programma bevat de specifieke verplichtingen van de werknemers ter verwezenlijking van die doelstelling. De persoon of instantie die verantwoordelijk is voor het toezicht op het verbintenissenprogramma dient bij de Commissie jaarlijks een verslag in waarin de genomen maatregelen worden uiteengezet. Dit verslag wordt gepubliceerd;~~

~~11° de vereisten inzake onafhankelijkheid van het personeel van de beheerders ten opzichte van de producenten, distributeurs;~~

~~12° de regels en de organisatie van de secundaire markt waarvan sprake in artikel 15/1, § 1, 9°bis;~~

~~13° de basisprincipes betreffende de organisatie van de toegang tot de hubs.~~

~~De toekenning en het behoud van elke vervoers- of leveringsvergunning zijn onderworpen aan het naleven van de gedragscode~~

~~§ 2. Onverminderd elke wettelijke verplichting om gegevens bekend te maken, bewaren de aardgasondernemingen de vertrouwelijkheid van de commercieel gevoelige gegevens die zij van derden verkregen hebben in het kader van de toegang tot het aardgasvervoersnet, de opslaginstallatie voor aardgas of de LNG installatie of van onderhandelingen hierover. Zij onthouden zich ervan deze gegevens te gebruiken voor hun eigen verkopen of aankopen van aardgas.~~

1° de procedures, termijnen en regels voor het indienen en de behandeling van aanvragen met betrekking tot de aansluiting op en de toegang tot de systemen beheerd door systeembeheerders met inbegrip van de procedures, termijnen en regels voor het onderschrijven van vervoersdiensten;

2° de rechten en verplichtingen van de systeembeheerders en, in voorkomend geval, de systeemgebruikers voor de toegang tot, de aansluiting op en het gebruik van de systemen, zoals onder meer inzake de toewijzing van vervoersdiensten, het netevenwicht, het congestiebeheer, het incidentenbeheer, de onderbreking of reductie van de aardgastoevoer naar afnemers en inzake noodsituaties die de systeemintegriteit en/of de openbare veiligheid in het gedrang brengen;

3° de regels waaraan de systeembeheerders onderworpen zijn voor het beheer van hun systemen, zoals onder meer inzake netontwikkeling, investeringen, open season procedures en inzake de interconnectie met de systemen van de buurlanden;

4° de regels inzake de organisatie van de secundaire markt, onverminderd artikel 22, §1, 9°;

5° de regels inzake de organisatie van de toegang tot de hubs;

6° de informatie die de systeemgebruikers en de systeembeheerders moeten verstrekken en desgevallend moeten publiceren alsook de modaliteiten inzake kennisgeving en publicatie;

7° de voorzorgsmaatregelen die de systeembeheerders dienen te nemen om de vertrouwelijkheid van de commerciële en andere vertrouwelijke gegevens met betrekking tot de systeemgebruikers te beschermen;

8° de maatregelen om elke discriminatie van de systeembeheerders tussen systeemgebruikers of categorieën systeemgebruikers te vermijden;

9° de vereisten inzake onafhankelijkheid van het personeel van de systeembeheerders en de leden van het directiecomité, ten opzichte van systeemgebruikers en grootafnemers;

10° de basisbeginselen met betrekking tot facturering door systeembeheerders en financiële waarborgen desgevallend gevraagd door deze laatsten;

11° de minimuminhoud van de voorwaarden bedoeld in artikel 22, §1, 12° alsmede de bepalingen inzake kennisgeving ervan aan de systeemgebruikers;

12° onverminderd artikel 22, §1, 11° de maatregelen die de systeembeheerders minstens in het verbintenissenprogramma, bedoeld in artikel 22, §1, 11°, moeten opnemen om te waarborgen dat ieder discriminerend gedrag is uitgesloten en om te voorzien in een adequaat toezicht op de naleving ervan;

13° de specifieke bevoegdheden en nadere regels inzake toezicht, controle en het nemen van bindende beslissingen door de CREG met betrekking tot de aangelegenheden bedoeld in 1° tot 12°;

14° de overgangsbepalingen met inbegrip van de gevolgen op de in uitvoering zijnde contracten

15° de sancties in geval van niet nakoming van de bepalingen opgenomen in het aardgasreglement.

§ 2. De toekenning van een vervoersvergunning aan systeembeheerders en van een leveringsvergunning aan leveringsbedrijven die tevens bevrachter zijn, alsmede het behoud van deze vergunningen in hoofde van genoemde ondernemingen is onderworpen aan het naleven van de bepalingen van het aardgasreglement die op hen van toepassing zijn als systeembeheerder respectievelijk bevrachter.

Toelichting:

Artikel 15/5 *undecies*, van de gaswet werd op een aantal plaatsen geherformuleerd om een aantal redactionele verbeteringen door te voeren.

Gesloten bedrijfssystemen vallen niet onder toepassing van het aardgasreglement daar dit geen bevoegdheid is van de federale overheid. Specifieke regels voor de toegang tot gesloten bedrijfssystemen worden voorzien in artikel 32.

Art. 31. De systeembeheerders kunnen de toegang tot een systeem bedoeld in artikel 29 enkel geldig weigeren in de mate dat :

1° het systeem niet over de nodige capaciteit beschikt om het vervoer te verzekeren;

2° de toegang tot het systeem de goede uitvoering van een openbare dienstverplichting door de betrokken systeembeheerder zou verhinderen.

Elke weigering van toegang wordt door de systeembeheerder onverwijld aan de CREG meegedeeld en moet met redenen zijn omkleed.

De CREG kan na kennisname van weigering van toegang tot het systeem de systeembeheerder verplichten om de nodige uitbreidingswerkzaamheden te verrichten voor zover dit economisch verantwoord is of wanneer een potentiële afnemer bereid is daarvoor te betalen.

Toelichting:

Artikel 31 herneemt in grote mate artikel 15/7 van de gaswet. Voor een logische lezing van de gaswet komt het passend voor om dit artikel (geldige weigering van toegang tot een systeem) in huidig Hoofdstuk betreffende het recht van toegang van de gaswet te plaatsen.

Verder, verleent artikel 15/5 van de gaswet toegang aan derden tot elk systeem van transmissie (wat in huidige studie inclusief de interconnector betekent), opslag en LNG. De weigering van toegang uiteengezet in deze nieuwe bepaling moet dan ook uitgebreid worden met de LNG- en de opslaginstallaties.

Tot slot, mag de bepaling inzake "take-or-pay contracten" van artikel 15/7, §2 van de gaswet, dat een omzetting inhield van artikel 27 van de Tweede Gasrichtlijn, geschrapt worden. Het toepassingsgebied van artikel 15/7, §2 van de gaswet van 1 oktober 2006 is inmiddels verstreken.

Afdeling 3. - De toegang tot, de aansluiting op en het beheer van gesloten bedrijfssystemen.

Art. 32. Op voorstel van de CREG, gedaan na consultatie met de beheerders van een transmissiesysteem en met de beheerders van een gesloten bedrijfssysteem, stelt de Koning vast:

1° de basistaken en -verantwoordelijkheden voor de beheerders van gesloten bedrijfssystemen inzake contractuele regelingen,

2° de basisverplichtingen van de beheerder van een gesloten bedrijfssysteem inzake de kwaliteit van dienstverlening,

3° de basisverplichtingen van de beheerder van een gesloten bedrijfssysteem inzake meteropneming, geveenseigendom en gegevensuitwisseling, met inbegrip van de uitwisseling van verbruiksgegevens,

4° de technische basisvereisten voor het beheer van gesloten bedrijfssystemen,

5° de specifieke controlebevoegdheden van de CREG, onder meer onder de vorm van advies of goedkeuring, met betrekking tot de in 1° tot en met 4° bedoelde aangelegenheden,

6° de sancties in geval van niet nakoming van de bepalingen opgenomen in het besluit.
Deze voorschriften zijn erop gericht de toegang van gebruikers en leveringsbedrijven tot de gesloten bedrijfssystemen te vergemakkelijken.

Toelichting:

Artikel 32 houdt een omzetting in van artikel 25 van de derde gasrichtlijn voor wat betreft gesloten bedrijfssystemen.

Art. 33. De beheerders van een gesloten bedrijfssysteem kunnen de toegang enkel geldig weigeren in de mate dat het gesloten bedrijfssysteem niet over de nodige capaciteit beschikt. Elke weigering van toegang wordt door de betrokken beheerder onverwijld aan de CREG meegedeeld en moet met redenen zijn omkleed.

In geval van weigering kan de geweigerde gebruiker zich tot de transmissiesysteembeheerder richten, die toegang verleent tot zijn systeem overeenkomstig artikel 29.

Toelichting:

In geval van weigering kan de geweigerde gebruiker uiteraard steeds toegang vragen tot het publieke net.

Afdeling 4. - Nieuwe grote infrastructuur.

~~Art. 15/Sduodecies. § 1. De nieuwe grote aardgasinstallaties, namelijk de interconnecties met de buurlanden, de LNG installaties en de opslaginstallaties kunnen genieten van een afwijking van de bepalingen van dit hoofdstuk en van de bepalingen inzake de tarifaire methodologie, met uitzondering van de artikelen, 15/7, 15/8 en 15/9. Deze afwijking wordt verleend door de Koning, na advies van de Commissie in de mate dat :~~

~~1° de investering de concurrentie in de aardgaslevering moet versterken en de bevoorradingszekerheid moet verbeteren;~~

~~2° het risiconiveau dat verbonden is aan de investering dusdanig is dat deze investering niet gerealiseerd zou zijn als geen afwijking was toegestaan;~~

~~3° de installatie de eigendom is van een natuurlijke of rechtspersoon die op zijn minst qua rechtsvorm gescheiden is van de netbeheerders in wier netwerk die installatie wordt gebouwd;~~

~~4° de tarieven worden geïnd bij de gebruikers van de betrokken installatie;~~

~~5° de afwijking geen afbreuk doet aan de concurrentie of de goede werking van de nationale aardgasmarkt, noch aan de doeltreffendheid van de werking van het net waarmee de installatie is verbonden.~~

~~§ 2. De afwijking kan gelden voor het geheel of gedeelten van, respectievelijk, de nieuwe installatie, de aanzienlijk verhoogde capaciteit van deze installatie of de wijzigingen aan deze installatie, die toelaten nieuwe bronnen van gasbevoorrading te ontwikkelen. Bij de beslissing over de afwijking wordt per geval nagegaan of er voorwaarden gesteld moeten worden met betrekking tot de duur van de afwijking en de niet-discriminerende toegang tot de interconnecties met de buurlanden.~~

~~Hierbij wordt rekening gehouden met de looptijd van de contracten, de aan te leggen extra capaciteit of de wijziging van de bestaande capaciteit, de looptijd van het project en de nationale omstandigheden.~~

~~§ 3. Wanneer een afwijking wordt verleend, kan de minister de voorschriften en mechanismen bepalen voor het beheer en de toewijzing van capaciteit, voor zover dit geen beletsel vormt voor de uitvoering van langetermijnecontracten.~~

~~§ 4. Elke aanvraag tot afwijking wordt onmiddellijk aangemeld bij de Europese Commissie alsook alle nuttige gegevens die daarmee verband houden.~~

Art. 34. - § 1. Voor nieuwe grote gasinfrastructuurprojecten, met name interconnectoren, LNG- en opslaginstallaties, kan voor een vastgestelde periode aan de CREG een gehele of een gedeeltelijke ontheffing gevraagd worden van de artikelen 8, 14, 29, 38 tot 45 en, voor wat

betreft opslag, LNG en interconnectoren, ook van artikel 23 van deze wet, mits aan de volgende voorwaarden wordt voldaan:

1° de investering versterkt de mededinging bij de levering van aardgas en versterkt de leverings- en voorzieningszekerheid;

2° het investeringsrisico is zo groot dat de investering niet wordt gedaan als er geen ontheffing wordt verleend;

3° de infrastructuur is eigendom van een natuurlijke of rechtspersoon die op zijn minst qua rechtsvorm gescheiden is van de systeembeheerders in wier systemen die infrastructuur wordt gebouwd;

4° er worden tarieven in rekening gebracht bij de systeemgebruikers van die infrastructuur, en

5° de ontheffing gaat niet ten koste van de mededinging of de efficiënte werking van de interne markt voor aardgas, en is niet nadelig voor de efficiënte werking van het gereguleerde systeem waaraan die infrastructuur is gekoppeld.

§ 2. Het bepaalde in §1 is ook van toepassing op een aanzienlijke capaciteitsverhoging van bestaande infrastructuur en op wijzigingen van die infrastructuur die het mogelijk maken nieuwe bronnen voor de levering van gas te ontwikkelen.

§ 3. Wanneer de infrastructuur waarvoor een ontheffing wordt gevraagd gelegen is op het grondgebied van meer dan één lidstaat, wordt de procedure van ontheffing uitgevoerd overeenkomstig artikelen 36.4 en 36.5 van de richtlijn 2009/73/EG.

Art. 35. De CREG neemt binnen de vier maanden na ontvangst van het verzoek tot ontheffing een beslissing over de in artikel 32, §§1 en 2 bedoelde ontheffing.

Art. 36. § 1. Een ontheffing kan gelden voor het geheel of voor een gedeelte van de capaciteit van de nieuwe infrastructuur, of van de bestaande infrastructuur met aanzienlijk verhoogde capaciteit. In haar beslissing tot ontheffing wordt per geval door de CREG nagegaan of er al dan niet voorwaarden moeten worden gesteld met betrekking tot de duur van de ontheffing en de niet-discriminerende toegang tot de infrastructuur. Bij de vaststelling van deze voorwaarden wordt met name rekening gehouden met de aan te leggen extra capaciteit of de wijziging van de bestaande capaciteit, de looptijd van het project en de nationale omstandigheden.

§ 2. Alvorens een ontheffing wordt verleend, beslist de CREG over de voorschriften en de mechanismen voor het beheer en/of de toewijzing van de capaciteit. De voorschriften omvatten de eis dat alle potentiële systeemgebruikers van de infrastructuur worden verzocht hun belangstelling voor het inkopen van capaciteit aan te geven alvorens de toewijzing van capaciteit in de nieuwe infrastructuur, inclusief voor eigen gebruik, plaatsvindt. Deze voorschriften omvatten eveneens bepalingen inzake congestiebeheer, waaronder de verplichting om ongebruikte capaciteit op de markt aan te bieden, en voorzien dat systeemgebruikers van de infrastructuur het recht krijgen de door hen ingekochte capaciteit te verhandelen op de secundaire markt. Bij haar beoordeling van de in artikel 34, §1, onder 1°, 2° en 5°, bedoelde criteria houdt de CREG rekening met de resultaten van de procedure voor de toewijzing van vervoersdiensten zoals bedoeld in artikel 22, §1, 12°, c).

De ontheffingsbeslissing, met inbegrip van eventuele voorwaarden als bedoeld in eerste lid, wordt naar behoren met redenen omkleed en wordt gepubliceerd op de web-site van de CREG.

§ 3. De CREG zendt na ontvangst aan de Europese Commissie een afschrift van ieder verzoek om ontheffing. Ook de ontheffingsbeslissing van de CREG wordt ter kennis gebracht van de Europese Commissie, samen met alle relevante informatie over de beslissing. Deze informatie omvat in het bijzonder:

1° de gedetailleerde redenen op grond waarvan de CREG de ontheffing heeft verleend of geweigerd, samen met een verwijzing van de/het relevante punt(en) zoals bepaald in §1 waarop de ontheffingsbeslissing is gebaseerd, met inbegrip van de financiële informatie ter staving van de noodzaak van een ontheffing;

2° de analyse van de gevolgen ten aanzien van de mededinging en de efficiënte functionering van de interne markt voor aardgas die het verlenen van de ontheffing met zich brengt;

3° de motivering omtrent de duur en het gedeelte van de totale capaciteit van de betrokken gasinfrastructuur waarvoor de ontheffing is verleend;

4° indien de ontheffing betrekking heeft op een interconnector, het resultaat van het overleg met de betrokken regulerende instanties, en

5° de bijdrage van de infrastructuur aan de diversifiëring van de gasvoorziening.

Wanneer de Europese Commissie een besluit neemt overeenkomstig artikel 36.9 van de richtlijn 2009/73/EG, beschikt de CREG over één maand om haar ontheffingsbeslissing te wijzigen of in te trekken en stelt zij de Europese Commissie daarvan in kennis.

De definitieve ontheffingsbeslissing wordt door de CREG ook aan de minister meegedeeld.

Twee jaar na goedkeuring van de Europese Commissie van de ontheffingsbeslissing van de CREG, verliest de ontheffingsbeslissing haar effect wanneer de bouw van de infrastructuur nog niet van start is gegaan en na vijf jaar wanneer de infrastructuur nog niet operationeel is geworden. Beide termijnen gelden niet indien voor het verstrijken van deze termijn de Europese Commissie heeft kunnen vaststellen dat de vertragingen te wijten zijn aan grote hindernissen die buiten de macht liggen van de persoon aan wie de ontheffing is verleend. Hiervoor dient de persoon aan wie de ontheffing is verleend tijdig een verzoek met alle relevante informatie in bij de CREG.

Toelichting:

De voorgestelde artikelen 34 tot 36 houden een omzetting in van artikel 36 van de derde gasrichtlijn.

Nieuwe grote infrastructuren kunnen op verzoek voor een bepaalde periode genieten van een ontheffing inzake de eisen van ontvlechting (*unbundling*), de opmaak van een netontwikkelingsplan, de regels betreffende toegang en de voorafgaande goedkeuring van de tarieven met inbegrip van een aantal aspecten omtrent de methodologie van de tarieven. Dit betekent evenwel niet dat bij volledige ontheffing de eigenaar van de infrastructuur niettemin gecertificeerd en aangewezen moet worden. In dat geval beperkt de certificering zich tot een loutere vaststelling dat de nieuwe grote infrastructuur ontheven is van de eigendomsontvlechtigingsregels voor de periode dat de ontheffing geldt.

In de overweging (35) van de derde gasrichtlijn wordt verder gesteld dat: *“... Voorst moet het, gezien het uitzonderlijke risicoprofiel van de uitvoering van dergelijke grootschalige infrastructuurprojecten, mogelijk zijn om aan bedrijven met leverings- en productiebelangen voor de desbetreffende projecten tijdelijk partiële ontheffing mbt de ontvlechtigingsregels toe te passen. De mogelijkheid van tijdelijke ontheffingen moeten met name gelden, om redenen van leverings- en voorzieningszekerheid, voor nieuwe pijpleidingen binnen de Gemeenschap die gas transporteren vanuit derden landen naar de Gemeenschap. Ontheffingen die uit hoofde van de richtlijn 2003/55/EG zijn toegestaan, blijven van toepassing tot de geplande einddatum die in het ontheffingsbesluit is vastgesteld.* Deze overweging toont enerzijds aan dat naast gehele of gedeeltelijke ontheffing van capaciteit (artikel 36.6 derde gasrichtlijn) ook voor de ontvlechtingregels tijdelijke en partiële ontheffing mogelijk is. Anderzijds, blijven ontheffingen verleend op basis van artikel 22 van de tweede gasrichtlijn verder gelden tot hun einddatum.

~~Art. 15/6. De eindafnemers aangesloten op het aardgasvervoersnet en de leveranciers die hun klanten bevoorraden via een aardgasdistributienet evenals de distributieondernemingen hebben vanaf 1 juli 2004 recht op toegang tot het aardgasvervoersnet, de opslaginstallatie voor aardgas en de LNG installatie.~~

Toelichting:

Artikel 15/6 van de gaswet is overbodig geworden nu sinds 1 januari 2007 alle regionale markten in België zijn opengesteld.

~~Art. 15/7. § 1. De vervoerondernemingen kunnen de toegang tot het vervoernet enkel geldig weigeren in de mate dat :~~

~~1° het net niet over de nodige capaciteit beschikt om het vervoer te verzekeren;~~

~~2° de toegang tot het net de goede uitvoering van een openbare dienstverplichting door de betrokken vervoeronderneming zou verhinderen;~~

~~3° de toegang tot het net voor de betrokken vervoeronderneming economische en financiële moeilijkheden zou meebrengen ingevolge « take or pay » contracten gesloten voor 1 januari 1998.~~

~~§ 2. Elke weigering van toegang tot het vervoersnet in uitvoering van § 1 moet met redenen worden omkleed.~~

~~Elke weigering van toegang in uitvoering van § 1, 3°, dient door de Commissie te worden gemachtigd. Wanneer een vervoeronderneming de toegang tot haar vervoernet op grond hiervan weigert, richt zij onverwijld een verzoek om ontheffing tot de Commissie, die beslist rekening houdend inzonderheid met de criteria aangegeven in artikel 27, paragraaf 3, van de Richtlijn 2003/55. § 1, 3°, en elke ontheffing die wordt verleend in uitvoering van deze bepaling, houden op uitwerking te hebben op 1 oktober 2006.~~

Toelichting:

Artikel 15/7 van de gaswet mag geschrapt worden. Zie hiervoor de Toelichting onder artikel 31 zoals voorgesteld in deze studie.

~~Art. 15/8 Onverminderd lopende contracten en de verplichtingen van België krachtens internationale verdragen, bepaalt de Koning, bij een besluit, vastgesteld in de Ministerraad, na advies van de Commissie, in welke mate en tegen welke voorwaarden de bepalingen van deze wet van toepassing zijn op aardgasondernemingen die ressorteren onder het recht van Staten die geen lid zijn van de Europese Unie.~~

Toelichting:

Artikel 15/8 van de gaswet werd verplaatst naar artikel 3, § 1.

Afdeling 5. - Toegang tot de upstream-installaties.

~~Art. 15/9. 37 Na advies Op voorstel van de Commissie CREG en na raadpleging van de betrokken vervoerondernemingen systeembeheerders, neemt de Koning de nodige maatregelen opdat de aardgasondernemingenbedrijven toegang kunnen bekomen tot de upstreaminstallaties overeenkomstig artikel 20 van de Richtlijn 2003/55. 34 van de richtlijn 2009/73/EG.~~

~~De Europese Commissie wordt in kennis gebracht van de genomen maatregelen.~~

Toelichting:

Voorstel om de terminologie en de verwijzing in overeenstemming te brengen met de derde gasrichtlijn.

HOOFDSTUK IX TARIEVEN TOEGANG TOT HET AARDGASVERVOERSNET, DE OPSLAGINSTALLATIES VOOR AARDGAS EN DE LNG- INSTALLATIE

~~Art. 15/5. 38. § 1. De afnemers en systeemgebruikers en de houders van leveringsvergunningen hebben toegang tot elk netwerk voor het aardgasvervoer, de opslaginstallatie voor aardgas en de LNG-installatie transmissiesystemen, opslaginstallaties, LNG-installaties, distributiesystemen en gesloten distributiesystemen op basis van de tarieven vastgesteld overeenkomstig de bepalingen van artikel 15/5bis en dit Hoofdstuk en voorafgaand goedgekeurd door de Commissie CREG, zonder afbreuk te doen aan de controle van de toepassing ervan.~~

~~§ 2. De beheerder van een gesloten distributiesysteem kan aan de CREG ontheffing vragen van de bepalingen van dit Hoofdstuk.~~

~~Indien de CREG een ontheffing toestaat met toepassing van het eerste lid, dienen de door de beheerder van een gesloten distributiesysteem toegepaste tarieven en de voor de berekening daarvan gebruikte methoden evenwel transparant, niet-discriminerend, voldoende gedetailleerd~~

te zijn en zijn ze een afspiegeling van de werkelijke kosten verhoogd met een billijke winstmarge. De tarieven en de berekeningsmethoden worden voor hun inwerkingtreding door de beheerder van een gesloten distributiesysteem op diens website gepubliceerd.

Op verzoek van een gebruiker van een gesloten distributiesysteem zullen de geldende tarieven of de methodes voor de berekening hiervan evenwel geverifieerd en goedgekeurd worden door de CREG overeenkomstig het tweede lid.

In geval de geldende tarieven of de berekeningsmethoden door de CREG niet worden goedgekeurd, richt de gesloten distributiesysteembeheerder een tariefvoorstel aan de CREG binnen een termijn van drie maanden na ontvangst van de beslissing van de CREG.

De procedure van toepassing voor dergelijk voorstel is dezelfde als deze voor de systeembeheerders van openbare systemen, De regulatoire periode bedraagt vier jaar, tenzij de op het gesloten bedrijfssysteem aangesloten afnemers en de beheerder van het gesloten bedrijfssysteem een andere periode overeenkomen, die niet korter dan één jaar mag zijn.

De beheerder van een gesloten distributiesysteem factureert zijn nettatarieven en de geldende toeslagen rechtstreeks aan de gebruikers van zijn systeem, zonder tussenkomst van de leverancier.

Toelichting:

Dit artikel houdt een omzetting in van artikel 28.2 en 28.3 van de derde gasrichtlijn. Tevens zijn de voorgestelde wijzigingen aanpassingen aan de terminologie van de derde gasrichtlijn met een expliciete verwijzing naar de bevoegdheid van de CREG om de toepassing van de goedgekeurde tarieven te controleren.

Art. 15/5bis. 39. § 1. De beheerder van het aardgasvervoersnet, de beheerder van de opslaginstallatie voor aardgas en de beheerder van de LNG-installatie bepalen elk individueel het totaal inkomen dat nodig is voor de uitoefening van hun respectievelijke wettelijke en reglementaire verplichtingen teneinde de tarieven van het aardgasvervoer, de aardgasopslag en het gebruik van de LNG-installatie op te stellen. Dit totaal inkomen dient ter goedkeuring aan de Commissie te worden voorgelegd.

Het totaal inkomen dat nodig is voor de uitvoering van de wettelijke en reglementaire verplichtingen die rusten op elke systeembeheerder, distributiesysteembeheerder en beheerder van een gesloten distributiesysteem wordt onderworpen aan de goedkeuring van de CREG. Zonder afbreuk te doen aan de controlebevoegdheden van de CREG, omvat dit totaal inkomen:

§ 2. De respectievelijke in § 1 bedoelde inkomsten dekken, voor de regulatoire periode van vier jaar, elk individueel:

1° ~~het geheel van de reële kosten die gedurende een regulatoire periode nodig zijn voor de vervulling van de wettelijke en reglementaire in artikel 15/1, § 1, en 15/2 bedoelde taken die de systeembeheerder, distributiesysteembeheerder en beheerder van een gesloten distributiesysteem door elke beheerder van het aardgasvervoersnet, beheerder van de opslaginstallatie voor aardgas en beheerder van de LNG-installatie te beurt vallen, inzonderheid deze in artikel 22 en 24, met inbegrip van de financiële lasten;~~

2° een billijke marge en afschrijvingen die beiden nodig zijn om aan de systeembeheerder, distributiesysteembeheerder en beheerder van een gesloten distributiesysteem een optimale werking, de noodzakelijke toekomstige investeringen en de leefbaarheid van **zijn vervoersinstallaties** het aardgasvervoersnet of van de opslaginstallatie voor aardgas en/of de LNG-installatie te waarborgen en om **hem** aan de betrokken beheerder, na een Europese benchmark op basis van vergelijkbare beheerders een gunstig perspectief te bieden betreffende de toegang tot de kapitaalmarkten op lange termijn;

3° desgevallend, de uitvoering van de openbare dienstverplichtingen met toepassing van artikel **48** 15/11;

4° desgevallend de toeslagen **en de heffingen** die krachtens de wet van toepassing zijn op de tarieven; a) desgevallend, de kosten en de vergoeding, die verbonden zijn aan de uitvoering van de in artikel 15/1, § 1, eerste lid, 1° en 2°, vermelde verplichtingen.

De bepalingen van het koninklijk besluit van 15 april 2002 betreffende de algemene tariefstructuur en de basisprincipes en procedures inzake de tarieven en de boekhouding van de aardgasvervoersondernemingen actief op het Belgisch grondgebied en van het koninklijk besluit van 29 februari 2004 betreffende de algemene tariefstructuur en de basisprincipes en procedures inzake de

~~tarieven en de boekhouding van de aardgasdistributie netbeheerders actief op het Belgisch grondgebied blijven van kracht voor de exploitatiejaren 2005, 2006 en 2007 voor wat betreft de tarieven bedoeld in artikel 15/5 en 15/5bis met uitzondering van artikel 15decies en voor de exploitatiejaren 2005, 2006, 2007 en 2008 voor wat betreft de tarieven bedoeld in artikel 15decies. Het koninklijk besluit van 29 februari 2004 betreffende de algemene tariefstructuur en de basisprincipes en procedures inzake de tarieven en de boekhouding van de aardgasdistributie netbeheerders actief op het Belgisch grondgebied, bedoeld in het tweede lid, wordt bekrachtigd.~~

Toelichting:

De schrapping van de bewoording in artikel 15/5bis, §2, a), van de gaswet "het geheel van" wordt verantwoord door het feit dat dit zou kunnen geïnterpreteerd worden als inhoudende dat de systeembeheerder een subjectief recht zou hebben op de dekking van al zijn kosten, wat evenwel niet correct is (zie de controlemogelijkheden van de regulator en zijn bevoegdheid om bv. passende stimulerende maatregelen te nemen voor de verbetering van de efficiëntie van de systeembeheerder – artikel 41.8 van de derde gasrichtlijn - of om de tarieven te wijzigen zodat zij evenredig zijn – artikel 41.10 van de derde gasrichtlijn).

Het adjectief "reële" volgt uit het feit dat het reële karakter van kosten in de voorbije jaren het voorwerp heeft uitgemaakt van heel wat betwistingen.

Het is niet enkel omdat bedragen op een boekhoudkundige kostenrekening geboekt worden dat het gaat om 'offers' die de systeembeheerder in de werkelijkheid hebben gebracht: volgens de auteur Limperg (daarin gevolgd door van der Schroeff), beiden gezaghebbende auteurs op gebied van kosten en kostprijs, kan er slechts sprake zijn van kosten *'indien de producent een doelmatig offer heeft moeten brengen bij de ruil van de voor hem ter markt aangeboden goederen of diensten'*.

Het vorige houdt in dat een producent:

- die geen productiemiddelen (arbeid, kapitaal, grondstof,) heeft moeten opofferen ook geen kost kent. Een reële kost vereist dus een duidelijk offer. Een gekregen geschenk heeft dus niets gekost.

- niet doelmatig gebruikte middelen (vb verspilling) evenmin als kost aan een activiteit kunnen worden toegewezen.

In een arrest van het Hof van Justitie C-55/06 van 24 april 2008 ARCOR, werd beslist (*mutatis mutandis* in de telecomunicatiesector) dat bij de bepaling van de berekeningsgrondslag van de kosten van de exploitant overeenkomstig het beginsel van de kostenoriëntatie, moet de nationale regelgevende instantie de *reële* kosten in aanmerking nemen.

De voorgestelde wijziging aan artikel 15/5, §2, b), van de gaswet is een omzetting van wat in de overweging (32) van de derde gasrichtlijn vermeld staat en wijst op de volledige autonomie van de nationale regulator inzake de tarieven of de methoden voor het berekenen van de tarieven: *"De nationale regulerende instanties moeten in staat zijn de tarieven of de methoden voor de berekening van de tarieven vast te stellen of goed te keuren [...]"* Verder wordt ook in artikel 41.6 van de derde gasrichtlijn bepaald: *"De regulerende instanties zijn bevoegd om **ten minste** de methoden voor het berekenen of tot stand komen van de volgende voorwaarden vast te stellen of voldoende ruim voor hun inwerkingtreding goed te keuren [...]"*.

~~§ 3. Na advies van de Commissie kan de Koning afwijken van de tarieven voor de aansluiting en het gebruik van het aardgasvervoersnet.~~

~~De in het eerste lid bedoelde afwijkingen zijn van toepassing op uitbreidingen van installaties of nieuwe aardgasvervoersinstallaties voor opslag van aardgas en op uitbreidingen van installaties of nieuwe aardgasvervoersinstallaties voor LNG, alsook op uitbreidingen van installaties of nieuwe aardgasvervoersnetten voor de capaciteit bestemd voor doorvoer, noodzakelijk om de ontwikkeling op lange termijn van deze installaties toe te laten. Deze afwijkingen kunnen betrekking hebben op:~~

~~1° de duur van de toepassing van de tarieven die meer kan bedragen dan vier jaar;~~

~~2° het niveau van de billijke marge bestemd voor de vergoeding van de geïnvesteerde kapitalen.~~

~~Deze afwijking doet geen afbreuk aan artikel 15/5ter.~~

Toelichting:

Artikel 15/5bis, §3 van de gaswet mag geschrapt worden. In Hoofdstuk VIII van deze studie wordt in een artikel 34 de mogelijkheid gegeven om voor grote nieuwe infrastructuurprojecten een ontheffing te vragen van onder meer de tarieven, bedoeld in Hoofdstuk IX. Deze ontheffing is een correcte omzetting van artikel 41.6 en 41.10 van de derde gasrichtlijn.

Art. 15/5ter. 40. Onverminderd artikel 15/5quater, § 2, tweede lid, beantwoorden de **De** in artikelen **38, §1 en 39 15/5 en 15/5bis** bedoelde tarieven **aan gaan uit van** de volgende richtsnoeren :

1° ze zijn niet-discriminerend en transparant;

2° ~~ze dekken het inkomen zoals gepreciseerd in artikel 15/5bis, § 2~~ **ze zijn georiënteerd op de kosten, zodat zij een opbrengst genereren die integraal overeenkomt met het totaal inkomen bedoeld in artikel 39;**

3° ze maken ~~het mogelijk op Belgisch grondgebied~~ de evenwichtige ontwikkeling **mogelijk van de systemen in overeenstemming met het investeringsplan en het netontwikkelingsplan van elke systeembeheerder en distributiesysteembeheerder te realiseren van het aardgasvervoersnet, de opslaginstallatie voor aardgas en/of de LNG-installatie om een niet-discriminerende behandeling ten opzichte van alle eindgebruikers te waarborgen;**

4° **ze houden een billijke vergoeding in van het kapitaal geïnvesteerd in het systeem;**

4 5° ~~ze zijn vergelijkbaar op internationaal niveau met de beste tariefpraktijken die in gelijkaardige omstandigheden door vergelijkbare beheerders van aardgasvervoersnetten, de opslaginstallatie voor aardgas en/of de LNG-installatie worden toegepast~~ **ze houden passende stimulansen in, zowel op korte als op lange termijn, om de efficiëntie te verbeteren, de marktintegratie en de leverings- en voorzieningszekerheid te versterken en verwante onderzoeksactiviteiten te ondersteunen;**

5 6° ~~ze beogen het gebruik van de capaciteit van het aardgasvervoersnet, de opslaginstallatie voor aardgas en de LNG-installatie~~ **de systemen te optimaliseren;**

6-7° ze zijn voldoende opgesplitst, met name :

a) op basis van de voorwaarden en de nadere regels voor het gebruik van het ~~aardgasvervoersnet, de opslaginstallatie voor aardgas en de LNG-installatie~~ **systeem;**

b) wat de ondersteunende diensten betreft;

c) wat de eventuele ~~meerkosten~~ **toeslagen** voor de openbare dienstverplichtingen betreft.

8° **ze kunnen bijzondere regels inhouden met betrekking tot nieuwe vervoersinstallaties of de uitbreiding van bestaande vervoersinstallaties inzake opslag, LNG, of de interconnectoren**

7° 9° ~~de tariefstructuren houden rekening met de capaciteit die is gereserveerd en die nodig is om het aardgasvervoer~~ **de transmissie** en de werking van de opslaginstallatie ~~voor aardgas en de LNG-installatie te waarborgen.~~

8° 10° **ze zijn gebaseerd op de tariefstructuren die zijn gelijk zijn** voor het gehele grondgebied, zonder onderscheid per geografische zone **behalve voor de gewestelijke toeslagen.**

11° **ze zijn eenvormig voor het gehele grondgebied wat betreft het vervoer met het oog op levering aan eindafnemers in België.**

Toelichting:

De voorgestelde wijzigingen aan artikel 15/5ter van de gaswet houden een omzetting in van artikel 41.6 van de derde gasrichtlijn.

Punt 2° vermeldt niet expliciet dat tarifaire opbrengsten, die hoger zouden liggen dan het goedgekeurde totaal inkomen, niet zouden mogen toekomen aan de systeembeheerder. Nu wordt een integrale overeenkomst gevraagd tussen inkomen en tarifaire opbrengsten. Daarbij wordt het totaal inkomen in aanmerking genomen zoals dit bestaat na beoordeling *ex ante* én *ex post*. Ook in het Europees recht wordt het '*beginsel van de kostengeoriënteerde tarieven*' gehanteerd.

Punt 4° is een voorgestelde wijziging waardoor een wettelijke basis gegeven wordt aan het gebruik van de notie 'kapitaal geïnvesteerd in het systeem'. Die basis staat sinds de wetswijziging van 1 juli 2005 enkel in het koninklijk besluit van 8 juni 2007.

Wat de opheffing van punt 4°, van de gaswet betreft, met name de vergelijkbaarheid van de tarieven met de beste tariefpraktijken, betreft het niveau van de tarieven. Dit is evenwel een exclusieve bevoegdheid van de regulator. Voorgesteld punt 5° is een letterlijke omzetting van artikel 41.8, van de derde gasrichtlijn.

Het begrip 'toeslagen' in punt 7° betreft de rechtzetting van een vergetelheid van de wetgever: De overeenstemmende Franstalige wetsbepaling luidt '*les éventuelles surcharges*'.

De Raad van State adviseerde⁶ bij het initiële 'voorontwerp van wet' om: "In de Nederlandse tekst van het ontworpen artikel te schrijven *toeslagen* in plaats van *meerkosten*."

Punt 8° houdt mogelijks een extra stimulans in voor nieuwe vervoersinstallaties of uitbreiding daarvan waarvoor geen ontheffing van de tarieven geldt.

Tot slot, bevestigt punt 11° wat vandaag reeds geldt.

~~Art. 15/5^{quater}. 41. § 1. De beheerder van het aardgasvervoersnet, de beheerder van de opslaginstallatie voor aardgas en de beheerder van de LNG-installatie leggen elk individueel een aanvraag van hun respectievelijke tarieven ter goedkeuring voor aan de Commissie, alsook van de tarieven voor ondersteunende diensten. Zij publiceren elk individueel de goedgekeurde tarieven voor de respectievelijke activiteiten, met inachtneming van de in dit hoofdstuk bepaalde richtsnoeren.~~

Vóór elke regulatoire periode, dient elke systeembeheerder, distributiesysteembeheerder en beheerder van een gesloten distributiesysteem bij de CREG, ter goedkeuring, een tariefvoorstel in, uitgewerkt op basis van het in artikel 39, bedoelde totaal inkomen en rekening houdend met de bepalingen van artikel 38, §1.

Toelichting:

Verhoogt de leesbaarheid van deze paragraaf.

~~§ 2. Het totaal inkomen wordt bepaald voor een periode van vier jaar en de tarieven hebben betrekking op een zelfde periode. Deze regulatoire periode van vier jaar begint bij de inwerkingtreding van de tarieven.~~

Het totaal inkomen wordt op een unitaire basis opgesplitst om tot de tarieven te komen. Deze tarieven dienen de geldstroom te respecteren die de netbeheerder elk jaar nodig heeft om zijn verplichtingen overeenkomstig deze wet na te komen.

Toelichting:

§2 van artikel 15/5^{quater} van de gaswet mag geschrapt worden vermits enerzijds in de definities omschreven is wat verstaan wordt onder een "regulatoire periode" en anderzijds de finaliteit van de tarieven van een systeembeheerder moet zijn dat hij zijn taken en verplichtingen krachtens deze wet en haar uitvoeringsbesluiten kan nakomen.

~~§ 3. Zonder evenwel afbreuk te doen aan de evaluatie en controlebevoegdheid van de commissie dient het § 2 Het~~ totaal inkomen van het eerste jaar van de regulatoire periode als referentie voor de ontwikkeling van het totaal inkomen voor de volgende jaren van de regulatoire periode ~~van vier jaar, houdt rekening houdend met volgende de~~ ontwikkelingsregels **zoals bepaald door de Commissie CREG.**

1° de categorieën van samenstellende elementen van het totaal inkomen zoals beoogd in artikel 15/5bis en die betrekking hebben op kosten waarop de beheerders geen rechtstreekse controle hebben en die noodzakelijk zijn voor de zekerheid, de efficiëntie en de betrouwbaarheid van het aardgasvervoersnet, de opslaginstallatie voor aardgas en de LNG-installatie en die evolueren in functie van de overeenstemmende kosten die door de beheerders gedragen worden. De beheersbare kosten evolueren op basis van een objectieve indexeringsformule, die aanleiding geeft tot stabiele tarieven gedurende de periode van vier jaar en die de dekking garandeert van de verplichtingen van de netbeheerder overeenkomstig deze wet. Na advies van de commissie wordt de objectieve indexeringsformule vastgesteld door de Koning na overleg in de Ministerraad;

2° de afschrijvingen evolueren jaarlijks afhankelijk van het investeringsplan;

3° de winstmarge evolueert jaarlijks afhankelijk van de ontwikkeling van het gereguleerd actief en het rendementspercentage, beoogd in artikel 15/5^{septies}, 1°, c);

4° de interestlasten evolueren in functie van de evolutie van de rentetarieven.

Toelichting:

De schrapping van 1° tot 4° is noodzakelijk daar het vaststellen van de tarifaire methoden een exclusieve bevoegdheid is van de regulator (art. 41.6 van de derde gasrichtlijn).

---

⁶ Raad van State, afdeling wetgeving, advies nr.37.593/1/V, *Parl.St.*, Kamer, zitting 2004-2005, nr. 51 1596/001 p. 53.

~~§ 4. De beheerders dienen bij de Commissie, ter goedkeuring, een voorstel in betreffende hun inkomen en tarieven, dat uitgewerkt is op basis van het in artikel 15/5bis bedoelde totaal inkomen.~~

Toelichting:

Deze paragraaf mag worden geschrapt, daar de indiening van een tariefvoorstel reeds is opgenomen in artikel 41.

~~§ 5. § 3. Elke systeembeheerder, distributiesysteembeheerder en beheerder van een gesloten distributiesysteem kan de Commissie CREG in de regulatoire periode een geactualiseerd tariefvoorstel over nieuwe diensten en/of de aanpassing van bestaande diensten, ter goedkeuring voorleggen. Dat voorstel wordt ingediend en door de Commissie CREG behandeld overeenkomstig de voor het tariefvoorstel geldende procedure. Dat geactualiseerde tariefvoorstel houdt rekening met het totale inkomen en het door de Commissie goedgekeurde tariefvoorstel, zulks zonder afbreuk te doen aan de volledigheid van het totale inkomen, noch aan de bestaande tariefstructuur.~~

§ 4. De CREG kan van elke systeembeheerder, distributiesysteembeheerder en beheerder van een gesloten distributiesysteem verlangen dat hij de tarieven wijzigt inzake de aansluiting op en toegang tot zijn systeem om ervoor te zorgen dat deze evenredig zijn en op niet-discriminerende wijze worden toegepast.

Toelichting :

Deze bepaling houdt een omzetting in van artikel 41.10, eerste zin, van de derde gasrichtlijn.

~~**Art. 15/5quinquies.** § 1. Onverminderd de toepassing van artikel 15/19, zijn de bepalingen van dit hoofdstuk en het koninklijk besluit van 8 juni 2007 betreffende de methodologie voor het vaststellen van het totale inkomen dat de billijke marge bevat, betreffende de algemene tariefstructuur, de basisprincipes inzake tarieven, de procedures, de bekendmaking van de tarieven, de jaarverslagen, de boekhouding, de kostenbeheersing, betreffende de inkomensverschillen van de beheerders en de objectieve indexeringsformule bedoeld in de wet van 12 april 1965 betreffende het vervoer van gasachtige producten en andere door middel van leidingen in de versie zoals gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad van 29 juni 2007, van toepassing op de doorvoertarieven van aardgas en op de beheerder van het aardgasvervoersnet die een doorvoeractiviteit uitoefent, onder voorbehoud van de volgende afwijkingen:~~

~~1° de tarieven zijn van toepassing voor de duur die contractueel wordt vastgesteld tussen de beheerder van het vervoersnet en de gebruikers van dit net;~~

~~2° om de prijsstabiliteit op termijn te garanderen kan de regulatoire periode die wordt bedoeld in artikel 15/5bis, § 2, langer zijn dan vier jaar;~~

~~3° de billijke marge voor de doorvoer wordt bepaald overeenkomstig de artikelen 4 tot 8 van het voormeld koninklijk besluit 8 juni 2007, met dien verstande dat:~~

~~a) de initiële waarde van het gereguleerd actief van de doorvoer op 31 december 2007 wordt op voorstel van de beheerder door de Commissie goedgekeurd, waarbij alle in België gelegen vervoersinstallaties die voor de doorvoer worden gebruikt in aanmerking worden genomen;~~

~~b) het product van de beta-coëfficiënt en de risicopremie, als component van het in artikel 6 van het voormelde koninklijk besluit bedoelde rendementspercentage R wordt bepaald op 7 %;~~

~~In het geval bedoeld in het eerste lid, 2°, kan de Koning bij besluit vastgesteld na overleg in de Ministerraad, de regulatoire periode verlengen op basis van een belangrijke herziening van het investeringsplan van de netbeheerder. De duur van deze periode en de eventuele herziening ervan worden voorgesteld door de beheerder van het aardgasvervoersnet en ter goedkeuring voorgelegd aan de Commissie vóór de aanvang van elke regulatoire periode.~~

~~De doorvoertarieven die de Commissie bepaalt volgens de voorgaande principes en na afloop van de procedure waarin wordt voorzien in de artikelen 16 tot 19 van het voormelde koninklijk besluit van 8 juni 2007, vormen de op de kosten gebaseerde tarieven.~~

~~§ 2. De beheerder van het aardgasvervoersnet verleent toegang, voor de doorvoer, tot de bestaande vervoerinstallaties op basis van de tarieven die worden vastgesteld in overeenstemming met § 1 en overeenkomstig de procedure waarin wordt voorzien in de artikelen 16 tot 19 van het voormelde koninklijk besluit van 8 juni 2007.~~

~~De beheerder van het aardgasvervoersnet verleent toegang, voor de doorvoer, tot de te realiseren installaties, ofwel op basis van tarieven die worden vastgesteld in overeenstemming met § 1 en overeenkomstig de procedure waarin wordt voorzien in de artikelen 16 tot 19 van het voormelde koninklijk besluit van 8 juni 2007, ofwel op basis van tarieven die worden bepaald door middel van transparante en niet-discriminatoire marktgerichte regelingen, zoals marktconsultaties, op voorwaarde dat de marktgerichte regelingen, met inbegrip van de inkomsten en de tarieven die hieruit voortvloeien, vooraf werden goedgekeurd door de Commissie.~~

~~Ingeval de toepassing van de marktgerichte regelingen leidt tot hogere tarieven dan die welke worden vastgesteld in overeenstemming met § 1 en overeenkomstig de procedure waarin wordt voorzien in de artikelen 16 tot 19 van het voormelde koninklijk besluit van 8 juni 2007, zijn deze eerstgenoemde tarieven van toepassing en worden ze door de beheerder gepubliceerd, overeenkomstig artikel 20, § 3, van het voormelde koninklijk besluit van 8 juni 2007. In het tegenovergestelde geval of indien geen marktgerichte regeling in werking werd gesteld, zijn de tarieven die worden vastgesteld in overeenstemming met § 1 en overeenkomstig de procedure waarin wordt voorzien in de artikelen 16 tot 19 van het voormelde koninklijk besluit van 8 juni 2007 van toepassing.~~

~~Het positief verschil tussen de inkomsten, die voortvloeien uit de sluiting van de marktgerichte regeling enerzijds, en de goedgekeurde kosten met inbegrip van de billijke marge, die voortvloeien uit de tarieven welke worden vastgesteld in overeenstemming met § 1 en overeenkomstig de procedure waarin wordt voorzien in de artikelen 16 tot 19 van het voormelde koninklijk besluit van 8 juni 2007 anderzijds, wordt, na goedkeuring door de Commissie, bij een koninklijk besluit vastgesteld na overleg in de Ministerraad, toegekend:~~

- ~~a) aan de tarieven voor het gebruik van het vervoersnet;~~
- ~~b) aan een reserve die bestemd is voor de financiering van de installaties die moeten worden gerealiseerd binnen een termijn welke op voorstel van de beheerder door de Commissie wordt goedgekeurd; in het tegenovergestelde geval wordt dit bedrag toegewezen aan de tarieven voor het gebruik van het vervoersnet.~~

~~Het saldo wordt toegewezen, naar keuze van de aandeelhouders van de beheerder. De tarieven voor het gebruik van het vervoersnet houden vooraf rekening met de verwachte toewijzing van dit positief verschil. Het verschil tussen het gebudgetteerde positief verschil en het gerealiseerde verschil wordt achteraf bijgesteld.~~

~~§ 3. In geval de contractuele termijn de termijn van de regulatoire periode overschrijdt, blijft artikel 15/5nonies, tweede lid, van toepassing.~~

~~§ 4. De doorvoertarieven, of het de tarieven betreft die worden vastgesteld in overeenstemming met § 1 en overeenkomstig de procedure waarin wordt voorzien in de artikelen 16 tot 19 van het voormelde koninklijk besluit van 8 juni 2007 of de tarieven betreft die voortvloeien uit de toepassing van artikel 15/5bis, § 3, of uit de toepassing van de marktgerichte regelingen, worden geglobaliseerd voor het gehele grondgebied en houden rekening met de afgelegde afstand.~~

Toelichting:

Artikel 15/5quinquies van de gaswet regelt de tarieven die op doorvoer van toepassing zijn. Gelet op de Toelichting in deze studie inzake de schrapping van definitie 7°bis en er op Europees niveau geen verschillende behandeling meer wordt toegelaten inzake de regels van toegang en de tarieven, moet artikel 15/5quinquies van de gaswet integraal geschrapt worden.

Art. 15/5sexies. § 1. De artikelen 15/5, 15/5bis, 15/5ter, 7°, 15/5quater en 15/5quinquies zijn niet van toepassing op de in artikel 3, tweede lid, bedoelde aardgasvervoersinstallatie.

Toelichting:

Artikel 15/5sexies van de gaswet dat handelt over het tarifair statuut voor directe leidingen moet geschrapt worden. Immers, directe leidingen zijn geen systemen in de zin van definitie 4°. Bijgevolg, zijn zij niet onderworpen aan de regels van toegang en de tarieven. Bovendien bepaalt artikel 38 van de derde gasrichtlijn dat de lidstaten alleen maatregelen kunnen nemen betreffende hun toestemming voor de aanleg of exploitatie (bv vergunning, toelating, concessie, instemming of goedkeuring) van directe leidingen.

~~Art. 15/5septies. 42.~~ De Koning, na overleg in de Ministerraad, op voorstellen van de Commissie die in Na overleg met de systeembeheerders, **distributiesysteembeheerders en na consultatie van de beheerders van de gesloten distributiesystemen stelt de CREG haar bindende richtlijnen vast, die slechts kunnen worden gewijzigd na nieuw overleg met de systeembeheerders, distributiesysteembeheerders en na consultatie van de beheerders van de gesloten distributiesystemen.** Deze richtlijnen vormen de basis voor de goedkeuring van het totaal inkomen en van de tarieven en voor de behandeling van de jaarlijkse saldi die ontstaan uit de verschillen tussen de *ex ante* goedgekeurde elementen van het totaal inkomen en de *ex post* goedgekeurde werkelijke waarde daarvan.

Het in voorgaand lid vermelde overleg en consultatie vangt aan ten minste 6 maanden voor het indienen van het tariefvoorstel bedoeld in artikel 41. De CREG publiceert de richtlijnen die zij in toepassing van dit artikel vaststelt. worden opgesteld en die voorgelegd worden binnen veertig kalenderdagen na ontvangst van het verzoek van de minister, legt de regels vast met betrekking tot :

1° de methodologie voor het vaststellen van het totale inkomen dat een billijke winstmarge zoals bedoeld in artikel 15/5bis bevat; deze methodologie legt het volgende vast :

a) een definitie van het gereguleerd actief, waarbij rekening wordt gehouden met de afschrijvingen en de nieuwe investeringen;

b) afschrijvingstoelages;

c) een rendementspercentage op dit gereguleerd actief dat rekening houdt met een redelijke verdeling tussen eigen vermogen en vreemd vermogen overeenkomstig de beste praktijken van de internationale financiële markt, dat het mogelijk maakt dat op competitieve markten, de investeerders van de beheerders kunnen verwachten hetzelfde rendement op lange termijn te behalen als voor investeringen waaraan soortgelijke risico's verbonden zijn;

2° de algemene tariefstructuur en de basisprincipes en procedures inzake de tarieven;

3° de procedure voor het voorstel, de goedkeuring, de weigering en de publicatie van de tarieven, met uitzondering van haar motivatie, in toepassing van dit hoofdstuk;

4° de jaarverslagen en de gegevens die de beheerders aan de Commissie moeten verstrekken met het oog op de controle van hun tarieven door de Commissie;

5° de specifieke regels die de beheerder van het aardgasvervoersnet, de beheerder van de opslaginstallatie voor aardgas, de beheerder van de LNG-installatie moeten toepassen inzake de boekhoudkundige verwerking van de kosten;

6° de doelstellingen die de beheerders moeten nastreven inzake kostenbeheersing;

7° de inkomensverschillen van één jaar in vergelijking met een ander, die zijn veroorzaakt door een significatieve verhoging van het volume van verkoopcapaciteit.

Toelichting:

Artikel 42 zet de overweging (32) en artikel 41.6 van de derde gasrichtlijn om.

Het bepalen van de tarifaire methode is, zoals reeds aangehaald in deze studie, een exclusieve bevoegdheid van de CREG.

~~Art. 15/5octies. 43. § 1.~~ De beheerder van het aardgasvervoersnet, de beheerder van de opslaginstallatie voor aardgas, de beheerder van de LNG-installatie sturen elk individueel het jaarverslag met de resultatenrekeningen van de nieuwe installaties van het afgelopen jaar naar de Commissie.

§ 2. De modellen van de in dit hoofdstuk bedoelde verslagen **die elke systeembeheerder, distributiesysteembeheerder en beheerder van een gesloten distributiesysteem aan de CREG moet bezorgen**, worden door de Commissie CREG uitgewerkt na overleg met hende beheerders.

Toelichting:

Gezien de eerste paragraaf onvolledig is en gezien de bevoegdheidstoewijzing aan de CREG op basis van de tweede paragraaf, kan de eerste paragraaf worden geschrapt. Dit maakt de bepaling bovendien analoog met de desbetreffende bepaling uit de elektriciteitswet.

~~Art. 15/5novies. 44.~~ Indien er zich, tijdens een regulatoire periode, uitzonderlijke omstandigheden voordoen, onafhankelijk van de wil van een **systeembeheerder of distributiesysteembeheerder of beheerder van een gesloten distributiesysteem**, legt deze ter goedkeuring aan de Commissie CREG

een gemotiveerde vraag voor herziening van de regels tot bepaling van het in artikel 39 15/5bis bedoelde totaal inkomen, voor wat de komende jaren van de regulatoire periode betreft, voor. De Commissie kan ook, in uitzonderlijke omstandigheden, ambtshalve tot een dergelijke herziening besluiten.

~~Aan het einde van elke regulatoire periode van vier jaar, stelt de beheerder het saldo (positief of negatief) vast tussen de kosten en de inkomsten, die opgelopen en geboekt zijn tijdens een regulatoire periode, voorzover dit saldo voortvloeit uit een verschil tussen de reële niet-beheersbare kosten en de geraamde niet-beheersbare kosten, en/of uit een verschil tussen de reële verkoopsvolumes en de geraamde verkoopsvolumes van de beheerder. Hij brengt de Commissie op de hoogte van dit saldo en levert haar de elementen ter staving hiervan. De verdeling van dit saldo wordt bepaald bij een koninklijk besluit, vastgesteld na overleg in de Ministerraad.~~

Toelichting:

De zin dat de CREG ook ambtshalve in uitzonderlijke omstandigheden een herziening van de tarieven kan vragen is een overbodige bepaling en mag dus geschrapt worden.

De bevoegdheid tot bepaling van de tarifaire methoden komt uitsluitend de regulerende instantie toe. De wetgever is niet bevoegd om de controle *ex post* tot welbepaalde soorten van saldi te beperken. De Koning is evenmin bevoegd om over de doorrekening van saldi te beslissen. Om deze reden moet het tweede lid van artikel 15/5*nonies* van de gaswet geschrapt worden.

Art. 15/5*decies*. § 1. Dit artikel is van toepassing op de beheerders van distributienetten.

~~De definitie van artikel 1, 46° is eveneens van toepassing.~~

~~De afnemers en de houders van leveringsvergunningen hebben toegang tot elk netwerk voor aardgasdistributie op basis van de tarieven vastgesteld overeenkomstig de bepalingen van dit artikel en goedgekeurd door de Commissie.~~

~~§ 2. De beheerder van het distributienet bepaalt het totaal inkomen dat nodig is voor de uitoefening van zijn wettelijke en reglementaire verplichtingen teneinde de distributietarieven op te stellen. Dit totaal inkomen dient ter goedkeuring aan de Commissie te worden voorgelegd.~~

~~§ 3. De in paragraaf 2 bedoelde inkomsten dekken inzonderheid, voor de regulatoire periode van vier jaar:~~

~~1° het geheel van de reële kosten nodig voor de vervulling van de taken die de distributiebeheerder te beurt vallen;~~

~~2° een billijke marge en afschrijvingen die beiden nodig zijn om aan de beheerder een optimale werking, de noodzakelijke toekomstige investeringen en de leefbaarheid van het net te waarborgen;~~

~~3° desgevallend, de uitvoering van de openbare dienstverplichtingen met toepassing van artikel 15/11;~~

~~4° desgevallend, de toeslagen die krachtens de wet van toepassing zijn op de tarieven.~~

~~§ 4. De bedoelde tarieven beantwoorden aan de volgende richtsnoeren :~~

~~1° ze zijn niet discriminerend en transparant;~~

~~2° ze dekken het inkomen zoals gepreciseerd in § 2;~~

~~3° ze maken het mogelijk de evenwichtige ontwikkeling te realiseren van het net;~~

~~4° ze zijn vergelijkbaar met de beste tariefpraktijken die in gelijkaardige omstandigheden door vergelijkbare netbeheerders worden toegepast;~~

~~5° ze beogen het gebruik van de capaciteit van het net te optimaliseren;~~

~~6° ze zijn voldoende opgesplitst, met name :~~

~~a) op basis van de voorwaarden en de nadere regels voor het gebruik van het net;~~

~~b) wat de ondersteunende diensten betreft;~~

~~c) wat de eventuele meerkosten voor de openbare dienstverplichtingen betreft;~~

~~7° de tariefstructuren zijn éénvormig op het geheel van het grondgebied van de distributienetbeheerder zonder onderscheid per geografische zone.~~

~~§ 5. De beheerder van het net legt een aanvraag van zijn tarieven ter goedkeuring voor aan de~~

~~Commissie, alsook van de tarieven voor ondersteunende diensten. Hij publiceert deze goedgekeurde tarieven.~~

~~§ 6. Het totaal inkomen wordt bepaald voor een periode van vier jaar en de tarieven hebben betrekking op een zelfde periode. Deze regulatoire periode van vier jaar begint bij de inwerkingtreding van de tarieven.~~

~~Het totaal inkomen wordt op een unitaire basis opgesplitst om tot de tarieven te komen. Deze tarieven dienen de geldstroom te respecteren die de netbeheerder elk jaar nodig heeft om zijn verplichtingen overeenkomstig deze wet na te komen.~~

~~§ 7. Zonder afbreuk te doen aan de evaluatie en controlebevoegdheid van de Commissie dient het totaal inkomen van het eerste jaar van de regulatoire periode als referentie voor de ontwikkeling van het totaal inkomen voor de volgende jaren van de regulatoire periode van vier jaar, rekening houdend met volgende ontwikkelingsregels :~~

~~1° de categorieën van samenstellende elementen van het totaal inkomen zoals beoogd in § 3 en die betrekking hebben op kosten waarop de beheerders geen rechtstreekse controle hebben en die noodzakelijk zijn voor de zekerheid, de efficiëntie en de betrouwbaarheid van het aardgasdistributienet en die evolueren in functie van de overeenstemmende kosten die door de beheerder gedragen worden. De beheersbare kosten evolueren op basis van een objectieve indexeringsformule, die de dekking garandeert van de verplichtingen van de netbeheerder overeenkomstig deze wet. Na advies van de Commissie wordt de objectieve indexeringsformule vastgesteld door de Koning na overleg in de Ministerraad;~~

~~2° de afschrijvingen evolueren jaarlijks afhankelijk van het investeringsplan;~~

~~3° de winstmarge evolueert jaarlijks afhankelijk van de ontwikkeling van het gereguleerd actief en het rendementspercentage, beoogd in § 2;~~

~~4° de intrestlasten evolueren in functie van de evolutie van de rentetarieven.~~

~~§ 8. De beheerders dienen bij de Commissie, ter goedkeuring, een voorstel in betreffende hun inkomen en tarieven, dat uitgewerkt is op basis van het in § 3, bedoelde totaal inkomen.~~

~~§ 9. De beheerder kan de Commissie in de regulatoire periode een geactualiseerd tariefvoorstel over nieuwe diensten en/of de aanpassing van bestaande diensten, ter goedkeuring voorleggen. Dat voorstel wordt ingediend en door de Commissie behandeld overeenkomstig de voor het tariefvoorstel geldende procedure. Dat geactualiseerde tariefvoorstel houdt rekening met het totale inkomen en het door de Commissie goedgekeurde tariefvoorstel, zulks zonder afbreuk te doen aan de volledigheid van het totale inkomen, noch aan de bestaande tariefstructuur.~~

~~§ 10. Na overleg met de gewesten legt de Koning, na beraadslaging in de Ministerraad, op voorstellen van de Commissie die in overleg met de netbeheerder worden opgesteld en die voorgelegd worden binnen veertig kalenderdagen na ontvangst van het verzoek van de minister, de regels vast met betrekking tot :~~

~~1° de methodologie voor het vaststellen van het totale inkomen dat een billijke winstmarge zoals bedoeld in artikel 15/5decies bevat; deze methodologie legt het volgende vast :~~

~~a) een definitie van het gereguleerd actief, waarbij rekening wordt gehouden met de afschrijvingen en de nieuwe investeringen;~~

~~b) afschrijvingstoelages;~~

~~e) een rendementspercentage op dit gereguleerd actief dat rekening houdt met een redelijke verdeling tussen eigen vermogen en vreemd vermogen overeenkomstig de beste praktijken van de internationale financiële markt, dat het mogelijk maakt dat op competitieve markten, de investeerders van de beheerders kunnen verwachten hetzelfde rendement op lange termijn te behalen als voor investeringen waaraan soortgelijke risico's verbonden zijn;~~

~~2° de algemene tariefstructuur en de basisprincipes en procedures inzake de tarieven;~~

~~3° de procedure voor het voorstel, de goedkeuring, de weigering en de publicatie van de tarieven, met uitzondering van haar motivatie, in toepassing van dit artikel;~~

- 4° de jaarverslagen en de gegevens die de beheerders aan de Commissie moeten verstrekken met het oog op de controle van hun tarieven door de Commissie;
- 5° de doelstellingen die de beheerders moeten nastreven inzake kostenbeheersing;
- 6° de inkomensverschillen van één jaar in vergelijking met een ander, die zijn veroorzaakt door een significatieve verhoging van het volume van verkoopscapaciteit.

~~§ 11. Indien er zich, tijdens een regulatoire periode, uitzonderlijke omstandigheden voordoen, onafhankelijk van de wil van de beheerder, legt deze ter goedkeuring aan de Commissie een gemotiveerde vraag voor herziening van de regels tot bepaling van het in § 2 bedoelde totaal inkomen, voor wat de komende jaren van de regulatoire periode betreft, voor.~~

~~Aan het einde van elke regulatoire periode van vier jaar, bepaalt de beheerder het saldo (positief of negatief) tussen de kosten en de inkomsten, die opgelopen en geboekt zijn tijdens een regulatoire periode, voor zover dit saldo voortvloeit uit een verschil tussen de reële niet-beheersbare kosten en de geraamde niet-beheersbare kosten, en/of uit een verschil tussen de reële verkoopsvolumes en de geraamde verkoopsvolumes van de beheerder. Hij brengt de Commissie op de hoogte van dit saldo en levert haar de elementen ter staving hiervan. De verdeling van dit saldo wordt bepaald bij een koninklijk besluit, vastgesteld na overleg in de Ministerraad.~~

Toelichting:

Alle tarifaire bepalingen van toepassing op de systeembeheerders zijn *mutatis mutandis* van toepassing op de distributiesysteembeheerders zoals bepaald is in de voorgestelde artikelen 38 tot 45. Bijgevolg, mag artikel 15/5decies van de gaswet integraal geschrapt worden.

Art. 45. Elke systeembeheerder, distributiesysteembeheerder en beheerder van een gesloten distributiesysteem publiceert de goedgekeurde tarieven binnen de drie dagen na ontvangst van de beslissing van de CREG. De leveringsbedrijven zijn ertoe gehouden om de door de CREG goedgekeurde tarieven toe te passen op de eindafnemers en vermelden op duidelijke en gedetailleerde wijze het bedrag van elk van de samenstellende delen van de eindprijs op hun facturen.

Toelichting:

Als gevolg van de ontworpen artikelen 38 tot 44 kan het volledige artikel 15/5decies van de gaswet opgeheven worden. Op deze plaats kan een nieuwe bepaling worden ingevoegd inzake publicatie van tarieven.

Meermaals heeft de CREG moeten vaststellen dat de door haar goedgekeurde tarieven laattijdig werden gepubliceerd door de systeembeheerders en dat de leveranciers voor bepaalde categorieën van eindklanten een verkeerde toepassing maakten van de tarieven. Deze disfuncties vormden het voorwerp van talrijke klachten van consumenten bij de CREG. Bovendien vermelden sommige leveranciers niet duidelijk de gereguleerde transport- en distributiekost op hun facturen en kunnen zij, in voorkomend geval, nalaten de tariefverlagingen die de regulator op deze gebieden oplegt, door te rekenen. Dit is met name thans het geval, vermits meerdere gasleveranciers de verlaging van de tarieven voor gasvervoer die in december 2009 beslist is door de CREG, niet ten goede laten komen aan de Belgische consument.

HOOFDSTUK IV~~quater~~-X

Tarifering, PRIJZEN, MAXIMUMPRIJZEN, OPENBARE DIENSTVERPLICHTINGEN, BOEKHOUDING

Afdeling 1. – Prijzen.

Art. 46. § 1. Huishoudelijke afnemers hebben recht op levering van aardgas tegen redelijke, eenvoudig en duidelijk vergelijkbare, doorzichtige en niet-discriminerende prijzen. De Koning kan dit recht uitbreiden tot ondernemingen met een jaaromzet van ten hoogste 10 miljoen EUR en minder dan 50 personen in dienst.

De CREG evalueert jaarlijks de conformiteit van de leveringsprijzen aan de bepalingen van het eerste lid en publiceert, minstens één keer per jaar, de gepaste aanbevelingen. Zij doet deze waar nodig toekomen aan de Belgische Mededingingsautoriteit.

§ 2. De prijzen voor de levering van aardgas dienen gericht te zijn op het algemeen belang en zich in het globale energiebeleid te integreren. Dienaangaande dienen de prijzen van de aardgasbedrijven die aardgas leveren aan in België gevestigde afnemers op een objectief verantwoorde wijze in verhouding te staan tot de kosten van het aardgasbedrijf. Deze verhouding wordt beoordeeld door de CREG door ondermeer de kosten en de prijzen (exclusief de transmissie- en de distributietarieven) te vergelijken met de kosten en prijzen van vergelijkbare aardgasbedrijven, indien mogelijk op internationaal vlak.

Indien de CREG vaststelt dat er geen objectief verantwoorde verhouding bestaat maakt zij een rapport waarin de CREG haar bevindingen weergeeft en maatregelen aanbeveelt.

De CREG geeft de veronderstelde inbreuken aan de Belgische mededingingsautoriteit, maakt het rapport over en deelt de noodzakelijke vertrouwelijke informatie mede.

§ 3. De aardgasbedrijven actief op de Belgische markt delen automatisch en ten laatste vier weken voor hun inwerkingtreding aan de CREG mee, elke wijziging van de aardgasprijzen die zij toepassen op hun afnemers met een jaarverbruik tot 170.000 m³, alsook de berekeningsmethode en/of de indexeringsformule op grond waarvan de prijswijziging wordt doorgevoerd.

Op deze basis neemt de CREG, in voorkomend geval, ten aanzien van deze aardgasbedrijven bindende beslissingen, onder andere het vastleggen van een maximumprijs;

Toelichting :

Artikel 46, §1 houdt een omzetting in van deels artikel 3.3 en van artikel 41.1, o) van de derde gasrichtlijn en van de bijlage I, 1.g).

Artikel 46, §2 herneemt artikel 15/14ter van de gaswet.

De verplichting van de aardgasbedrijven om de CREG vooraf in kennis te stellen van elke wijziging in de prijzen, berekeningsmethoden en indexeringsformules, bedoeld in het voorgesteld artikel 46, §3 is een terechte aanbeveling van de Nationale Bank van België in haar rapport "De toegenomen volatiliteit van de elektriciteitsprijs voor de Belgische huishoudens" van september 2010. Daarnaast vloeit deze voorafgaande kennisgeving ook voort uit artikel 3, uit bijlage I, 1, c) en g) en uit artikel 41.1, i), n), p) van de derde gasrichtlijn. Volledigheidshalve kan ook verwezen worden naar de "vangnetmethodiek" zoals deze recentelijk in de Nederlandse energiewetgeving werd ingevoerd. De Nederlandse regulator heeft er de bevoegdheid gekregen om de prijzen voor kleine verbruikers van elektriciteit en aardgas te beoordelen op hun redelijkheid en kan eventueel ingrijpen. Op deze wijze worden verbruikersgroepen, die niet altijd geneigd zijn te switchen, beschermd tegen te hoge prijzen die niet meer redelijk zijn. De maximumprijs waarvan hier sprake verschilt uiteraard van deze bedoeld in voorgesteld artikel 47.

De CREG viseert hier dus de controle van de prijzen voor huishoudelijke klanten en kleine ondernemingen.

Afdeling 2. – Maximumprijzen.

Art. 15/10. 47. § 1. ~~Na advies~~ **Op voorstel** van de ~~commissie~~ **CREG** en ~~na~~ beraadslaging in Ministerraad kan de federale minister bevoegd voor economie, maximumprijzen vaststellen voor de levering van aardgas aan eindafnemers ~~en voor het aandeel van de aardgaslevering aan bedrijven.~~

§ 2. ~~Na advies~~ **Op voorstel** van de ~~commissie~~ **CREG** ~~en overleg met de gewesten~~ kan de federale minister bevoegd voor economie, na beraadslaging in Ministerraad, maximumprijzen vaststellen per kWh die op het gehele grondgebied gelden voor de levering van aardgas aan residentiële beschermde klanten met een laag inkomen of in een kwetsbare situatie. Deze maximumprijzen omvatten geen enkel forfaitair bedrag of vergoeding.

Deze maximumprijzen omvatten geen enkel forfaitair bedrag of vergoeding.

~~Aardgasondernemingen~~ **Aardgasbedrijven** verzekeren de bevoorrading van residentiële beschermde klanten tegen de maximumprijzen bepaald krachtens het eerste lid en voeren een afzonderlijke boekhouding voor deze activiteit.

~~De reële nettokost die voortvloeit uit deze activiteit wordt gefinancierd door toeslagen op de tarieven bedoeld in artikel 15/5, of door heffingen op alle of objectief bepaalde categorieën van energieverbruikers of marktoperatoren.~~ **een heffing die verschuldigd is door elke op het Belgisch grondgebied gevestigde eindafnemer op de energie-eenheden die hij voor eigen gebruik gebruikt. De heffing wordt geïnd door de houder van een leveringsvergunning die de heffing doorrekent aan de eindafnemer. De heffing wordt gestort in een fonds dat door de CREG wordt beheerd. Indien een eindafnemer niet via een houder van een leveringsvergunning wordt beleverd, stort hij de heffing rechtstreeks in het fonds dat door de CREG wordt beheerd.**

Op voorstel van de ~~commissie~~ **CREG** stelt de Koning ~~na overleg in de ministerraad,~~ **het bedrag van het fonds vast dat nodig is om de reële nettokost te financieren ingevolge de toepassing van maximumprijzen voor de levering van aardgas aan residentiële beschermde klanten met een laag inkomen of in een kwetsbare situatie, alsook de nadere regels vast inzake:**

1° ~~voor~~ de bepaling van deze reële nettokost en de tussenkomst ten gunste van de betrokken marktoperatoren voor het ten laste nemen ervan;

2° de inning van de heffing bij de eindafnemer, met inbegrip van de eindafnemer die niet via een houder van een leveringsvergunning beleverd wordt;

3° het beheer van het fonds;

~~en de tussenkomst ten gunste van de betrokken marktoperatoren voor het ten laste nemen ervan. Zijn financiering wordt georganiseerd door een fonds onder beheer van de commissie, volgens de regels bepaald bij een besluit, vastgesteld na overleg in de Ministerraad.~~

Elk besluit dat een ~~toeslag~~ of heffing zoals bedoeld in het ~~derde~~ **vierde** lid invoert, wordt geacht nooit uitwerking te hebben gehad indien het niet bij wet is bekrachtigd binnen de twaalf maanden na de datum van zijn inwerkingtreding.

De bepalingen van de wet van 22 januari 1945 op de economische reglementering en de prijzen zijn van toepassing, met uitzondering van artikel 2, § 4, laatste lid, en § 5, voor de bepaling van de maximumprijzen bedoeld in paragraaf 1 en in het eerste lid.

Toelichting:

In de mate waarin de CREG de tarieven goedkeurt, de tariefmethodes vaststelt en een permanente prijzenmonitoring uitvoert, komt het hem ook toe om de maximumprijzen voor te stellen.

Het zinsdeel van '*leveringen van aardgas aan distributieondernemingen*' verwoord in §1 mag geschrapt worden omdat deze leveringen slechts gebeuren hetzij voor eigen gebruik, hetzij voor gedropte klanten.

De toevoeging van de zin "Deze maximumprijzen omvatten geen enkel forfaitair bedrag of vergoeding" is slechts een herneming van artikel 11 van het ministerieel besluit van 30 maart 2007 houdende vaststelling van sociale maximumprijzen voor de levering van aardgas aan de beschermde residentiële klanten met een laag inkomen of in een kwetsbare situatie. Ze laat toe om te verduidelijken wat de leveranciers en distributienetbeheerders die leveren aan beschermde klanten mogen aanrekenen.

De overige aanpassingen geven ook een verduidelijking aan wat in de praktijk reeds wordt toegepast inzake het verschuldigd zijn en de inning van de heffing om het verschil (reële nettokost) tussen het normaal tarief en het sociaal tarief van toepassing op beschermde residentiële klanten te financieren.

Daarnaast wordt de heffing niet langer meer gerelateerd met de nettatarieven maar met de door de eindafnemer gebruikte energie-eenheid, hetgeen een objectivering van de financiering van het sociaal tarief voor gevolg heeft.

Beide wijzigingen hebben voor gevolg dat het koninklijk besluit van 22 december 2003⁷ tot bepaling van de nadere regels voor de financiering van de reële nettokost die voortvloeit uit de toepassing van maximumprijzen voor de levering van aardgas aan residentiële beschermde klanten, hieraan aangepast zal moeten worden.

---

⁷ B.S. 31 december 2003

§ 3. De maximumprijzen bedoeld in § 1 en 2 worden zodanig vastgesteld dat :

1° kruissubsidies tussen categorieën van afnemers worden vermeden;

~~2° wordt gewaarborgd dat een billijk deel van de productiviteitsstijging ingevolge de openstelling van de aardgasmarkt op evenwichtige wijze ten goede komt van residentiële en professionele afnemers, waaronder de kleine en middelgrote ondernemingen, in de vorm van een vermindering van de tarieven;~~

~~3° 2° de tarieven voor de in 2° bedoelde afnemers~~ ze worden behouden op het niveau van de beste tariefpraktijken in hetzelfde marktsegment in de andere lidstaten van de Europese Unie, rekening houdend met de bijzondere kenmerken van de distributiesector;

4° 3° het principe wordt geëerbiedigd volgens welk de prijzen bedoeld in § 2 worden afgestemd op de marktwaarde van aardgas in verhouding tot vervangingsproducten.

5° 4° het recht van toegang tot energie, goed van eerste levensbehoefte, wordt gewaarborgd daar waar aardgasnetten bestaan of op een economisch redelijke wijze ontwikkeld kunnen worden, waarbij in het bijzonder, in het kader van de openstelling van de aardgasmarkt voor concurrentie, de continuïteit van de sociale voordelen toepasbaar op bepaalde categorieën residentiële verbruikers inzake aansluitingen en tarieven wordt verzekerd;

6° 5° erop wordt toegezien dat eindafnemers genieten van de voordelen die uit het afschrijvingsbeleid gevoerd in het gereguleerde systeem zullen voortvloeien;

~~7° 6° de transparantie in termen van tarieven~~ wordt gewaarborgd en de rationele consumptiegedragingen worden bevorderd.

Toelichting.

§3, 2° mag geschrappt aangezien de liberalisering van de aardgasmarkt een feit is.

Afdeling 3. – Openbare dienstverplichtingen

Art. 15/41. 48. - §1 Bij een in Ministerraad overlegd besluit, na ~~advies voorstel~~ van de Commissie CREG, kan de Koning:

1° de houders van een vervoersvergunning openbare dienstverplichtingen opleggen inzake **de voorzieningszekerheid, milieubescherming, waaronder energie-efficiëntie, energie uit hernieuwbare bronnen en klimaatbescherming**, investeringen, ten gunste van afnemers, op basis van een voorafgaande studie met betrekking tot de capaciteit van het ~~aardgasvervoersnet~~ **transmissiesysteem** en in de mate dat deze investeringen economisch verantwoord zijn; **In dit verband houdt de Koning rekening met het investeringsprogramma omvat in de prospectieve studie bedoeld in artikel 50, § 2, 3°;**

2° de houders van een leveringsvergunning openbare dienstverplichtingen opleggen inzake **de leveringszekerheid, regelmaat, kwaliteit en prijs van leveringen van aardgas, inzake milieubescherming, waaronder energie-efficiëntie, energie uit hernieuwbare bronnen en klimaatbescherming** ~~regelmaat en kwaliteit van leveringen van aardgas~~ en inzake bevoorrading van ~~distributiesysteembeheerders ondernemingen~~, en andere afnemers;

3° de openbare dienstverplichtingen opgelegd aan de houders van een vervoersvergunning bepaald in 1° en de openbare dienstverplichtingen opgelegd aan de houders van een leveringsvergunning bepaald in 2° houden expliciet rekening met de criteria en de verplichtingen inzake leveringszekerheid voortvloeiend uit de toepassing van de maatregelen genomen in het kader van de [SOS-verordening].

Toelichting:

De aanpassingen in 1° en 2° houden een omzetting in van artikel 3.2 van de derde gasrichtlijn.

Voor 3° kan verwezen worden naar de Toelichting onder artikel 51.

~~3° een fonds oprichten, onder beheer van de Commissie, dat:~~

§ 2 Op voorstel van de CREG wordt door de Koning, bij een in de Ministerraad overlegd besluit, een fonds opgericht dat beheerd wordt door de CREG dat:

1° de volledige of een deel van de reële netto-kosten van de openbare dienstverplichtingen bedoeld in het § 1, 1° en het 2° ten laste neemt, voor zover deze kosten een onbillijke last zou vertegenwoordigen

voor de ondernemingen die tot deze verplichtingen gehouden zijn. In voorkomend geval wordt de berekening van de kosten bedoeld in 3°, a), door elke betrokken onderneming gedaan, overeenkomstig de door de CREG opgestelde methodologie, en door deze laatste geverifieerd;

2° de gedeeltelijke financiering van de werkingskosten van de CREG, bedoeld in artikel 50 van de wet van 29 april 1999 en onverminderd artikel 50, ten laste neemt;

3° de gedeeltelijke financiering van de uitvoering van de maatregelen van begeleiding en maatschappelijke steunverlening inzake energie voorzien door de wet van 4 september 2002 houdende toewijzing van een opdracht aan de openbare centra voor maatschappelijk welzijn inzake de begeleiding en de financiële maatschappelijke steunverlening aan de meest hulpbehoevenden inzake energielevering, ten laste neemt;

~~wordt gefinancierd door de houders van een leveringsvergunning, bedoeld in artikel 15/3, door middel van heffingen, uitgevoerd in het kader van de hiervoor vermelde leveringsvergunning, op de hoeveelheden, uitgedrukt in energie-eenheden, geleverd aan alle of aan objectief bepaalde categorieën van aardgasverbruikers, volgens de nadere regels bepaald door hetzelfde besluit.~~

De fondsen, bedoeld in §2 worden gefinancierd door een heffing genaamd “federale bijdrage”. De federale bijdrage is verschuldigd door elke op het Belgisch grondgebied gevestigde eindafnemer op de energie-eenheden die hij voor eigen gebruik gebruikt. De federale bijdrage is aan de BTW onderworpen.

De heffing wordt geïnd door de houder van een leveringsvergunning die de heffing doorrekent aan de eindafnemer of in voorkomend geval bij de eindafnemer die niet via een houder van een leveringsvergunning wordt beleverd.

Op voorstel van de CREG stelt de Koning, na beraadslaging in de ministerraad, de nadere regels vast inzake:

1° het bedrag, de berekeningswijze en de verdeelsleutel van de federale bijdrage;

2° de inning van de federale bijdrage bij de eindafnemer, met inbegrip van de eindafnemer die niet via een houder van een leveringsvergunning beleverd wordt;

3° het beheer van de fondsen door de CREG;

4° de verdeelsleutel voor de verdeling van de opbrengst van de federale bijdrage over de fondsen bedoeld in §2 en de modaliteiten van storting in deze fondsen;

~~Elk besluit dat krachtens §2 3°, b), wordt vastgesteld, wordt geacht nooit uitwerking te hebben gehad indien het niet bij wet is bekrachtigd binnen de twaalf maanden na de datum van zijn inwerkingtreding.~~

~~De houders van een leveringsvergunning heffen een toeslag, genaamd « federale bijdrage », die mag worden doorgerekend aan de eindafnemers, tot financiering van sommige openbare dienstverplichtingen en van de kosten verbonden aan de regulering van en de controle op de gasmarkt. De opbrengst van deze toeslag is bestemd voor:~~

~~1° de gedeeltelijke financiering van de werkingskosten van de commissie zoals bedoeld in artikel 15/15, § 4, en dit onverminderd de overige bepalingen van artikel 15/15, § 4 en voor de financiering van de kosten van de ombudsdienst voor energie, bedoeld in artikel 15/16bis, die door de Commissie in het jaar 2005 zijn geïnd met toepassing van artikel 15/11, § 1, vijfde lid, en die worden gestort in een fonds beheerd door de ombudsdienst voor energie overeenkomstig artikel 15/11, § 1, vijfde lid, 3°;~~

~~2° de gedeeltelijke financiering van de uitvoering van de maatregelen van begeleiding en maatschappelijke steunverlening inzake energie voorzien door de wet van 4 september 2002 houdende toewijzing van een opdracht aan de openbare centra voor maatschappelijk welzijn inzake de begeleiding en de financiële maatschappelijke steunverlening aan de meest hulpbehoevenden inzake energielevering;~~

~~3° de financiering van de prospectieve studie betreffende de aardgasbevoorradingszekerheid opgesteld overeenkomstig de bepalingen van artikel 15/13, § 1;~~

~~4° de financiering van de forfaitaire verminderingen voor verwarming met aardgas en elektriciteit, voorzien in de programmawet van 8 juni 2008.~~

Toelichting :

De betrokken bepaling regelt de bestemming van de federale bijdrage “gas”.

De voorgestelde wijzigingen verhogen de leesbaarheid van oud artikel 15/11 van de gaswet.

Zoals geldt voor de financiering van het sociaal tarief, wordt ook de federale bijdrage

losgekoppeld van het nettatarief. De federale bijdrage enten op de gebruikte energie-eenheid van iedere eindafnemer houdt een objectivering in van de financiering hiervan. De federale bijdrage financiert de openbare dienstverplichtingen, de werkingskosten van de CREG en sommige steunmaatregelen verleent door de OCMW's. Hiervoor wordt telkens een fonds opgericht dat door de CREG wordt beheerd. De voorgestelde wijzigingen zullen eveneens voor gevolg hebben dat het koninklijk besluit van 24 maart 2003 tot vaststelling van een federale bijdrage bestemd voor de financiering van bepaalde openbare dienstverplichtingen en van de kosten verbonden aan de regulering van en controle op de aardgasmarkt aangepast zal moeten worden.

De verwijzing in §2, b) naar artikel 15/15, §4, van de gaswet hoeft niet langer meer daar artikel 15/15, §4 van de gaswet wordt opgeheven. Sinds 2010 komt het de elektriciteits- en aardgasondernemingen toe om de Ombudsdienst rechtstreeks te financieren. De door de CREG beheerde federale bijdrage "aardgas" is niet langer bestemd voor de financiering van de Ombudsdienst. Zie ook de Toelichting hieronder m.b.t. artikel 21/1, §1, vijfde lid, 4°, van de gaswet.

Op grond van de programmawet van 22 december 2008 worden de prospectieve studies niet langer gefinancierd via de federale bijdrage. Er wordt dan ook voorgesteld om punt 3° op te heffen.

Op heden wordt het organieke begrotingsfonds "verwarmingspremie" gefinancierd door de federale bijdrage. Nochtans dient vastgesteld te worden dat er voor het toekennen van een forfaitaire vermindering in 2010 geen afdoende wettelijke basis meer bestaat. De programmawet van 22 december 2008 voorziet immers dat de forfaitaire vermindering van 105 EUR slechts van toepassing is voor het jaar 2009.

Bovendien werden de artikelen 9 tot 11 van de programmawet van 8 juni 2008 die een forfaitaire vermindering van respectievelijk 75 EUR voor de aardgaslevering voor verwarming en tot 50 EUR voor de elektriciteitslevering voor verwarming voorzagen, opgeheven werden door artikel 51 van de programmawet van 22 december 2008. Gelet op het bovenstaande wordt voorgesteld om punt 4° op te heffen.

~~De federale bijdrage bedoeld in het vorige lid wordt geïnd door de houders van een leveringsvergunning onder de vorm van een toeslag op hun tarieven. De houders van een leveringsvergunning storten de ontvangen sommen, overeenkomstig een verdeelsleutel, bepaald bij een koninklijk besluit, vastgesteld na overleg in de Ministerraad, respectievelijk:~~

~~1° in een fonds voor de financiering van haar werkingskosten overeenkomstig artikel 15/15, § 4, dat beheerd wordt door de commissie;~~

~~2° in het fonds bedoeld in het eerste lid, 3°, met het oog op de gedeeltelijke financiering van de uitvoering van de maatregelen bedoeld in het tweede lid, 2°, waarvan de middelen te dien einde ter beschikking gesteld worden van de openbare centra voor maatschappelijk welzijn, overeenkomstig de bepalingen van de wet van 4 september 2002 houdende toewijzing van een opdracht aan de openbare centra voor maatschappelijk welzijn inzake de begeleiding en de financiële maatschappelijke steunverlening aan de meest hulpbehoevenden inzake energielevering;~~

~~3° in een organiek begrotingsfonds genaamd "Fonds voor de financiering van de studie over de elektriciteitsbevoorradingsvooruitzichten en van de prospectieve studie betreffende de aardgasbevoorradingszekerheid" dat opgericht is door de wet van 27 december 1990 houdende oprichting van begrotingsfondsen en beheerd wordt door het Bestuur Energie;~~

~~4° in een fonds, beheerd door de ombudsdienst voor energie met het oog op de financiering van de werkingskosten van deze dienst, overeenkomstig artikel 15/16bis;~~

~~5° in een organiek begrotingsfonds, « Fonds voor forfaitaire verminderingen voor verwarming met aardgas en elektriciteit » genoemd, dat wordt ingevoerd door de organieke wet van 27 december 1990 houdende oprichting van begrotingsfondsen, zoals gewijzigd door de programmawet van 22 december 2008, en beheerd door de Algemene Directie Energie.~~

Toelichting:

Wat betreft het organiek begrotingsfonds "Fonds voor de financiering van studie over de aardgasbevoorradingsvooruitzichten", moet worden genoteerd dat op grond van de programmawet van 22 december 2008 de prospectieve studies niet langer gefinancierd worden via de federale bijdrage.

Wat betreft het fonds dat wordt beheerd door de Ombudsdienst, heeft de CREG in 2009, het eerste werkingsjaar van de Ombudsdienst gefinancierd tot een bedrag van 832.054 euro.

Voor de jaren die volgen komt het de elektriciteits- en aardgasondernemingen toe om rechtstreeks de Ombudsdienst te financieren. De door de CREG beheerde federale bijdrage "aardgas" is niet langer bestemd voor de financiering van de Ombudsdienst.

Wat betreft het organiek begrotingsfonds "Fonds voor forfaitaire verminderingen voor verwarming met aardgas en elektriciteit", verwijzen wij naar de opmerkingen die hierboven zijn uiteengezet.

~~De Koning bepaalt, bij een besluit vastgesteld na overleg in de Ministerraad:~~

~~1° het bedrag en de berekeningswijze van de federale bijdrage bedoeld in het tweede lid;~~

~~4° de verdeelsleutel voor de verdeling van de opbrengst van de federale bijdrage over de fondsen bedoeld in het vorige lid en de modaliteiten van storting in deze fondsen;~~

~~5° de nadere regels voor het beheer van deze fondsen door de commissie.~~

~~Elk besluit tot vaststelling van het bedrag en de berekeningswijze van de bijdrage bedoeld in dit artikel, wordt geacht nooit uitwerking te hebben gehad indien het niet bij wet is bekrachtigd binnen de twaalf maanden na de datum van inwerkingtreding.~~

Toelichting:

Deze bepaling mag geschrapt worden daar het verplaatst werd naar artikel 48, §2, voorlaatste lid.

~~In het kader van wat in het eerste lid wordt bepaald houdt de Koning rekening met het investeringsprogramma omvat in het indicatief plan bedoeld in artikel 15/13, §2, 3°.~~

Toelichting:

Wordt verplaatst naar artikel 48, §1, 1° en §2, 1°, hetgeen de leesbaarheid van het artikel verbetert.

~~§2. De beheerder van de opslaginstallatie voor aardgas wijst de capaciteiten van de bestaande opslaginstallaties bij voorrang toe aan de houders van een leveringsvergunning die de gasdistributieinstallaties bevoorraden.~~

~~De Koning kan, na advies van de Commissie en bij een besluit vastgesteld na overleg in de Ministerraad, het prioritair allocatierecht beperken tot een deel van de bestaande opslagcapaciteiten in het geval dat nieuwe opslagcapaciteiten worden ontwikkeld en op voorwaarde dat de opslagcapaciteiten die bij voorrang worden toegekend aan de houders van een leveringsvergunning die de gasdistributieinstallaties bevoorraden minstens gelijk blijven aan de opslagcapaciteiten die aan hen worden toegewezen overeenkomstig huidige paragraaf vóór de ontwikkeling van de nieuwe opslagcapaciteiten.~~

Toelichting:

Overeenkomstig het voorgestelde artikel 30, §1, 2° behoort het goedkeuren van de toewijzingsregels (allocatieregels en –methodes) en het congestiebeheer tot de exclusieve bevoegdheid van de regulator. Het komt niet aan de systeembeheerder toe om zelf de toewijzingsregels inzake opslag zonder de goedkeuring van de regulator te bepalen. Dienaangaande kan onder meer verwezen worden naar artikel 41.9, van de derde gasrichtlijn dat zegt: "... Hiertoe leggen de transmissiesysteembeheerders of marktdeelnemers hun congestiebeheersprocedures, inclusief de toewijzing van capaciteit, aan de nationale regulerende instanties ter goedkeuring voor. De nationale regulerende instanties mogen verzoeken om wijzigingen in deze procedures.

~~§ 3. Onverminderd artikel 15/16, § 1bis, zoals ingevoegd door de wet van 8 juni 2008, en artikel 18, § 3, zoals ingevoegd door de programmawet van 22 december 2008, kan de Commissie de door deze artikelen verleende bevoegdheden uitoefenen om de correcte toepassing van de bepalingen inzake de in onderhavige wet en haar uitvoeringsbesluiten voorziene toeslagen te controleren.~~

Toelichting:

Ingevolge de wet van 8 juni 2008 is de CREG niet langer meer bevoegd voor geschillen die ressorteren onder de bevoegdheid van de federale ombudsdienst. De CREG heeft evenmin het recht om de federale ombudsdienst te controleren en bijgevolg moet §3 geschrapt worden.

Afdeling 4. – Boekhouding.

Art. 15/12. 49. - § 1. De wet van 17 juli 1975 op de boekhouding ~~en de jaarrekening~~ van de ondernemingen en de uitvoeringsbesluiten ervan, alsmede ~~de artikelen 64 tot 66, 77 (met uitzondering van het zesde lid), 80, 80bis en 177bis van de gecoördineerde wetten op de handelsvennootschappen~~ **het Wetboek van Vennootschappen, ingevoegd bij de wet van 2 augustus 2002 houdende wijziging van het Wetboek van vennootschappen** zijn van toepassing op de aardgasondernemingen **aardgasbedrijven** die vennootschappen of organismen naar Belgisch recht zijn, ongeacht hun rechtsvorm. De jaarrekening van deze ondernemingen specificeert in de toelichting alle significante verrichtingen **ter waarde van minimum drie miljoen euro** met **verwante verbonden** ~~of geassocieerde~~ ondernemingen tijdens het betrokken boekjaar.

§ 2. De ondernemingen bedoeld in § 1 die verticaal of horizontaal geïntegreerd zijn, houden in hun interne boekhouding afzonderlijke rekeningen voor hun activiteiten van ~~vervoer, transmissie, gasdistributie en opslag van aardgas~~ en, in voorkomend geval, voor het geheel van hun activiteiten die niet verbonden zijn met ~~het aardgasvervoer, de transmissie, de aardgasdistributie, LNG-activiteiten en aardgasopslag~~, zoals zij zouden moeten doen indien deze activiteiten door juridisch onderscheiden ondernemingen werden uitgevoerd.

De ~~interne boekhouding~~ **jaarrekening** van de ondernemingen bedoeld in het eerste lid bevat een balans en een resultatenrekening voor elke categorie van activiteiten en specificeert de regels voor de toerekening van de activa en passiva en de opbrengsten en kosten die bij de opstelling van de afzonderlijke rekeningen werden toegepast. Deze regels mogen slechts in uitzonderlijke gevallen worden gewijzigd en deze wijzigingen moeten **in de toelichting bij de jaarrekening** worden vermeld en naar behoren gemotiveerd.

§ 3. De ~~commissie~~ **CREG** kan bepalen dat de ondernemingen bedoeld in § 1 of bepaalde categorieën ervan haar periodiek ~~eijfermatige of descriptieve~~ **boekhoudkundige** gegevens overmaken betreffende hun **gescheiden rekeningen of hun** financiële of commerciële betrekkingen met **verwante verbonden** ~~of geassocieerde~~ ondernemingen, teneinde de ~~commissie~~ **CREG** in de mogelijkheid te stellen na te gaan of deze relaties niet van aard zijn de wezenlijke belangen van de consumenten of de correcte uitvoering van de openbare dienstverplichtingen van de betrokken onderneming te schaden.

Elk besluit dat voor de aardgassector wordt vastgesteld krachtens artikel 11, 2°, van voornoemde wet van 17 juli 1975, en elke afwijking die aan ~~aardgasondernemingen~~ **aardgasbedrijven** wordt toegestaan met toepassing van artikel 15 van dezelfde wet, is onderworpen aan het voorafgaande advies van de ~~commissie~~ **CREG**.

§ 4. De ~~gecombineerde netbeheerder~~ **stelselbeheerder** voert een afzonderlijke boekhouding voor elk type van activiteit.

Toelichting:

De ingevoerde aanpassingen zijn noodzakelijk om in overeenstemming te zijn met de terminologie van de derde gasrichtlijn.

HOOFDSTUK IV *quinquies* XI **TOEZICHT TOEZICHT OP DE ZEKERHEID VAN DE** **AARDGASBEVOORRADING**

Art. 15/13. 50. - ~~Een prospectieve studie betreffende de zekerheid van aardgasbevoorrading wordt opgesteld door de Algemene Directie Energie in samenwerking met het Federaal Planbureau. De beheerder van het aardgasvervoersnet, de beheerder van de opslaginstallatie voor aardgas, de beheerder van de LNG-installatie, de Commissie en de Nationale Bank van België worden geraadpleegd.~~

~~Het ontwerp van prospectieve studie wordt voor advies voorgelegd aan de Interdepartementale Commissie Duurzame Ontwikkeling en aan de Centrale Raad voor het Bedrijfsleven.~~

§ 1. De prospectieve studie wordt opgesteld door de CREG in samenwerking met de Algemene Directie Energie en het Federaal planbureau. Het ontwerp van prospectieve studie wordt voor advies voorgelegd aan de systeembeheerder, de Nationale bank van België, de Federale Raad voor Duurzame Ontwikkeling, de Centrale Raad voor het Bedrijfsleven en aan de Adviesraad voor Elektriciteit en Gas.

De adviezen worden bezorgd binnen de **zestig negentig** dagen na het verzoek om advies. Bij gebrek aan advies wordt de procedure inzake de uitwerking van de prospectieve studie voortgezet.

De prospectieve studie strekt zich uit over minstens tien jaar. Ze wordt om de ~~vier~~ **twee** jaar na de publicatie van de vorige studie aangepast, **volgens de procedure voorzien in het eerste en tweede lid.**

§ 2. De prospectieve studie bevat de volgende elementen :

1° de raming van de evolutie van de vraag en het aanbod voor aardgas op middellange en lange termijn;

2° de richtsnoeren inzake diversificatie van de bevoorradingsbronnen en de identificatie van de nieuwe behoeften inzake bevoorrading in aardgas;

~~3° een indicatief investeringsprogramma met het oog op het behoud en de ontwikkeling van het aardgasvervoersnet, de opslaginstallatie voor aardgas en de LNG-installatie;~~

~~4° ...]~~

4° ~~3°~~ een evaluatie van de bevoorradingszekerheid inzake aardgas en wanneer deze in het gedrang dreigt te komen, een opsomming van aanbevelingen dienaangaande;

4° aanbevelingen op grond van de bevindingen van §2, 1° tot 3° waarmee de systeembeheerder moet rekening houden bij de opmaak van zijn netontwikkelingsplan bedoeld in artikel 23;

~~5° op het gebied van de opslagcapaciteit voor aardgas, de minimale streefdoelen die moeten worden bereikt in het kader van de zekerheid van de bevoorrading van het land.~~

~~§ 3. De Koning bepaalt de nadere regels voor de uitwerking en de publicatie van de prospectieve studie. De CREG bezorgt de prospectieve studie aan de Minister, de federale wetgevende kamers en de Gewestregeringen, die in voorkomend geval de nodige maatregelen nemen. De CREG ziet erop toe dat de prospectieve studie op passende wijze wordt bekend gemaakt.~~

Toelichting :

Het verleden heeft aangetoond dat de CREG over de nodige know-how beschikt en het best geplaatst is om een prospectieve studie op te stellen.

Volgens artikel 23, dat een omzetting is van de artikelen 22 en 40, g) van de derde gasrichtlijn, moet jaarlijks door de systeembeheerder een netontwikkelingsplan aan de regulerende instantie worden voorgelegd. Het netontwikkelingsplan is gebaseerd op het bestaande en het te verwachten niveau van vraag en aanbod. Maw de in het netontwikkelingsplan voorgestelde investeringen vinden hun grondslag in vraag en aanbod. De analyse over het bestaande en het te verwachten niveau van vraag en aanbod vindt zijn resultaat in de prospectieve studie.

Nog volgens artikel 23 kan de CREG wijzigingen aan het netontwikkelingsplan eisen (artikel 23, §3) en moet zij de uitvoering van het plan controleren (artikel 23, §4).

Aangezien het netontwikkelingsplan gestoeld is op de prospectieve studie en om de coherentie tussen beide documenten te bewaren, is het logisch dat de opmaak van de prospectieve studie opnieuw, zoals in het verleden, toevertrouwd wordt aan de CREG. In het belang van de leverings- en voorzieningszekerheid moet dan ook én de prospectieve studie én het netontwikkelingsplan én de daaraan gekoppelde nettarieven, die de investeringen mogelijk maken, beheerd wordt door één en dezelfde instantie, zijnde de CREG. Alleen op die manier kan het gebrek aan liquiditeit en transparantie in de interne markt weggewerkt worden, hetgeen een goed functioneren van die interne markt bewerkstelligt.

~~§4. In het raam van het volbrengen van de opdrachten die haar krachtens dit artikel zijn toegewezen kan de Algemene Directie Energie de aardgasbedrijven die op de Belgische markt een rol spelen, verzoeken haar binnen de dertig dagen volgend op haar aanvraag alle informatie te bezorgen die zij~~

~~nodig heeft. Ingeval geweigerd wordt de gevraagde informatie binnen de dertig dagen te verstrekken kan zij overgaan tot een plaatsbezoek waarbij zij alle inlichtingen en documenten kan raadplegen die nodig zijn voor het volbrengen van de haar toegewezen opdrachten en die desgevallend kopiëren.~~

§ 4. De Koning kan op voorstel van de minister en tegen de voorwaarden die Hij bepaalt, de verplichting opleggen aan het geheel of aan objectief omschreven categorieën van operatoren op de energiemarkten, om aan de Algemene Directie Energie en aan de CREG, mededeling te doen van de noodzakelijke gegevens voor het opmaken van energiebalansen, alsook voor het periodiek opmaken van vooruitzichten op korte, middellange en lange termijn, die toelaten om de energieprestaties van het land te situeren in het internationaal kader en de behoeften te evalueren die zijn verbonden met de dekking van zijn energiebevoorrading en met de vermindering van zijn afhankelijkheid van energie, zonder afbreuk te doen aan de bevoegdheden van de CREG op het vlak van het verzamelen van gegevens bij de operatoren.

§ 5. De ambtenaren van de Algemene Directie Energie zijn onderworpen aan het beroepsgeheim op straffe van artikel 458 van het Strafwetboek. De vertrouwelijkheid wordt gewaarborgd voor de individuele gegevens, verkregen in het kader van § 4. Elk gebruik van de verzamelde gegevens voor andere doeleinden dan die welke bepaald zijn in § 4, is verboden.

Toelichting:

Het voorgesteld artikel 50, §§4 en 5 herneemt wat in artikel 29octies §§ 1 en 2 in de elektriciteitswet is voorzien. Een dergelijke bepaling bestaat nog niet in de gaswet en bijgevolg komt het passend voor om deze bepaling ook op te nemen in de gaswet.

[Art. 51. Op voorstel van de CREG, stelt de Koning, na overleg met de gewesten en na overleg in de Ministerraad, de nadere regels en procedures vast die nodig zijn om de Commissie toe te laten de maatregelen bedoeld in de SOS-Verordening te implementeren.]

Toelichting:

Momenteel wordt in de Europese Unie de laatste hand gelegd aan een Verordening betreffende maatregelen tot veiligstelling van de aardgasvoorziening en houdende intrekking van richtlijn 2004/67/EG. Op 13 juli 2010 werd de finale compromistekst door de bevoegde Commissie van het Europees Parlement goedgekeurd. Verwacht wordt dat het Europees Parlement in haar plenaire zitting van 21 september 2010 de Verordening definitief zal goedkeuren om vervolgens te publiceren in de loop van het vierde kwartaal 2010. **§4 anticipeert op deze Verordening en is derhalve onder voorbehoud van de goedkeuring en publicatie ervan⁸.**

Gelet op de verregaande verplichtingen en bindende deadlines waarin deze toekomstige Verordening zal voorzien, is het nodig dat nadere regels en procedures worden uitgevaardigd om te waarborgen dat aan de vereisten van deze Verordening kan worden voldaan. Deze nadere regels kunnen bvb. betrekking hebben op de aard van de informatie die door aardgasbedrijven aan de CREG moet worden verstrekt, het vereiste niveau van detail ervan enz. Artikel 3.2, *in fine*, van dit voorstel van Verordening is terzake ondubbelzinnig: *“Nothing shall prevent Member States from adopting implementing legislation if needed to fulfill the requirements of this Regulation”*.

Deze machtiging aan de Koning is gerechtvaardigd vanwege het technisch karakter van de uit te schrijven bepalingen en de behoefte aan soepelheid inzake de aanpassing ervan.

De CREG wordt, met toepassing van artikel 52, §4, als bevoegde instantie aangeduid en is belast met de implementering van de maatregelen bedoeld in het voorstel van Verordening.

§5.

---

⁸ Wat het gebruik van vierkante haken in de tekst verklaart.

HOOFDSTUK ~~IV~~^{sexies} XII

REGULERINGSINSTANTIE, GESCHILLENREGELING

Afdeling 1: - reguleringsinstantie

Onderafdeling 1: - Organisatie

Art. 15/14. § 1. 52. § 1. De “Commissie voor de Regulering van de Elektriciteit en het Gas”, opgericht door artikel 23 van de wet van 29 april 1999 krijgt als nieuwe benaming « Commissie voor de Regulering van de Elektriciteit en het Gas »; in het Duits « Elektrizitäts- und Gasregulierungskommission » en afgekort « CREG » is opgericht volgens Hoofdstuk X, Afdeling 1 Organisatie van de wet van 29 april 1999.

§ 2. De CREG bezit rechtspersoonlijkheid en is functioneel onafhankelijk van elke andere publieke of private entiteit. Haar zetel is gevestigd in het administratief arrondissement Brussel-Hoofdstad.

§ 3. Haar personeel en de personen die zijn belast met haar beheer handelen onafhankelijk van elk commercieel belang, verlangen, noch aanvaarden instructies van regeringen of andere publieke of private entiteiten bij het verrichten van de reguleringstaken. Het personeel van de CREG is te werkgesteld krachtens de arbeidsovereenkomsten beheerst door de wet van 3 juli 1978 betreffende de arbeidsovereenkomsten.

§ 4. De CREG vormt de nationale regulerende instantie in de zin van richtlijn 2009/73/EG. In het kader van haar lidmaatschap in het Agentschap overeenkomstig artikel 14.1, van de Verordening (EG) nr. 713/2009, is de CREG gemachtigd om overleg te plegen met de gewestregulatoren wat betreft de aangelegenheden die betrekking hebben op gewestelijke bevoegdheden.

Toelichting:

Artikel 52 tweede en derde lid houden een omzetting in van artikel 39.4, b), ii van de derde gasrichtlijn.

De interpretatieve nota betreffende de rol van de regulerende instanties bepaalt in dit opzicht (p. 7, lid 4): “*The new legislation also prohibits the NRA’s staff and the persons responsible for its management from seeking or taking direct instructions from any government or other public or private entity. This provision aims to tackle the situation where someone working for the NRA is seeking or taking direct instructions. According to the Commission’s services, this provision also implies that it is forbidden for anyone to give such instructions. An instruction in this context is any action calling for compliance and/or trying to improperly influence an NRA decision and thus includes the use of pressure of any kind on NRA’s staff or on the persons responsible for its management. In the view of the Commission’s services this requires Member States to provide for dissuasive civil, administrative and/or criminal sanctions in case of violation of the provisions on independence as well as for any attempts by public and private entities to give an instruction or to improperly influence an NRA decision*”.

Het in het laatste lid voorziene overleg over de manier waarop de vertegenwoordiger van de CREG in de Raad van regulatoren binnen het Agentschap, de belangen van de gewestregulatoren zal verdedigen, voor zover de agendapunten betrekking hebben op gewestelijke bevoegdheden, is aangewezen. De CREG neemt het initiatief opdat dit overleg plaatsvindt, teneinde, met respect voor de bestaande bevoegdheidsverdeling, ervoor te zorgen dat de standpunten van de gewestregulatoren in rekening kunnen gebracht worden.

Onderafdeling 2 : - Algemene doelstellingen

Art. 53. Bij de uitvoering van de in deze wet en haar uitvoeringsbesluiten omschreven reguleringstaken neemt de CREG alle redelijke maatregelen om de doelstellingen overeenkomstig haar taken en bevoegdheden hierna beschreven te bereiken, waar nodig in

overleg met de andere betrokken nationale en gewestelijke autoriteiten, de Belgische mededingingsautoriteit de Commissie voor het Bank-, Financie- en Assurantiewezen en zonder dat wordt geraakt aan hun bevoegdheden:

1° de bevordering, in nauwe samenwerking met de regulerende instanties van de Gewesten en andere lidstaten van de Europese Unie, het Agentschap en de Europese Commissie, van een door concurrentie gekenmerkte, zeker een vanuit milieuoogpunt duurzame interne markt voor aardgas binnen de Europese Unie en van een daadwerkelijke openstelling van de markt voor alle systeemgebruikers, afnemers en leveringsbedrijven in de Europese Unie, en waarborging dat gasnetten op een doeltreffende en betrouwbare manier werken, rekening houdend met de doelstellingen op lange termijn;

2° de ontwikkeling van door concurrentie gekenmerkte en goedfunctionerende regionale markten binnen de Europese Unie met het oog op het bereiken van de onder 1° genoemde doelstelling;

3° het opheffen van alle beperkingen voor handel in aardgas tussen de lidstaten van de Europese Unie, inclusief het ontwikkelen van afdoende grensoverschrijdende transmissiecapaciteit om aan de vraag te voldoen en de integratie van nationale markten te versterken, hetgeen de aardgasstromen in de Europese Unie kan faciliteren;

4° bijdragen tot de ontwikkeling, op de meest kosten effectieve manier, van veilige, betrouwbare en efficiënte niet-discriminerende systemen die klantgericht zijn, de adequaatheid van systemen bevorderen, alsmede aansluitend bij de doelstellingen van het algemene energiebeleid, energie-efficiëntie en de integratie van groot- en kleinschalige productie van gas uit hernieuwbare energiebronnen en gedistribueerde productie in het transmissiesysteem;

5° de toegang van nieuwe productiecapaciteit tot de systemen vergemakkelijken, met name door de belemmeringen voor de toegang van nieuwkomers op de markt en van gas uit hernieuwbare energiebronnen weg te nemen;

6° ervoor zorgen dat de systeembeheerders en -gebruikers de nodige stimulansen krijgen, zowel op korte als op lange termijn, om de efficiëntie van systeemprestaties te verbeteren en de marktintegratie te versterken;

7° ervoor zorgen dat systeemgebruikers en afnemers baat hebben bij een efficiënte werking van hun nationale markt, bevorderen van daadwerkelijke mededinging en bijdragen tot het waarborgen van consumentenbescherming;

8° bijdragen tot het bereiken van een hoog niveau van openbaardienstverlening voor aardgas, tot de bescherming van kwetsbare klanten en tot de compatibiliteit van de processen voor de uitwisseling van gegevens die nodig zijn voor het veranderen van leveringsbedrijf.

Toelichting:

De invoeging van artikel 53 houdt een omzetting in van artikel 40 van de derde gasrichtlijn dat een beschrijving weergeeft van de algemene doelstellingen van de regulerende instanties.

Onderafdeling 3: - Taken

~~§ 2. De Commissie is belast met een raadgevende taak ten behoeve van de overheid inzake de organisatie en werking van de aardgasmarkt, enerzijds, en met een taak van toezicht en controle op de toepassing van de betreffende wetten en reglementen, anderzijds.~~

~~Te dien einde zal de Commissie :~~

~~1° gemotiveerde adviezen geven en voorstellen voorleggen in de gevallen bepaald door deze wet of de uitvoeringsbesluiten ervan;~~

~~2° op eigen initiatief of op verzoek van de minister of van een gewestregering onderzoeken en studies uitvoeren in verband met de aardgasmarkt;~~

~~3° toezicht houden op de transparantie en de mededinging op de aardgasmarkt overeenkomstig artikel 15/14bis;~~

~~3bis° de objectief verantwoorde verhouding beoordelen tussen de prijzen en de kosten van een bedrijf, bedoeld in artikel 15/14ter;~~

~~4° advies geven aan het Bestuur Energie over de aanvragen tot het bekomen van leveringsvergunningen krachtens artikel 15/3 en controle uitoefenen op de naleving van de~~

~~voorwaarden van deze vergunningen; een advies verstrekken aan deze directie dit bestuur over de aanvragen tot het bekomen van de vervoersvergunningen krachtens artikel 3;~~

~~[5° ...];~~

~~6° de belangrijkste voorwaarden voor de toegang tot de vervoernetten goedkeuren [met uitzondering van de tarieven bedoeld in de artikelen 15/5 tot 15/5decies en de toepassing ervan door de vervoerondernemingen in hun respectieve netten controleren;~~

~~7° de uitvoering van de openbare dienstverplichtingen bedoeld in artikel 15/11 controleren en evalueren;~~

~~8° de toepassing van de bepalingen van artikel 15/7 controleren en evalueren;~~

~~8°bis. Overeenkomstig artikel 23bis van de wet van 29 april 1999 erop toezien dat de tarieven voor de levering van aardgas gericht zijn op het algemeen be lang en, in voorkomend geval, de maximumprijzen controleren die toepasselijk zijn op eindafnemers en op distributiebedrijven die eindafnemers, die geen in aanmerking komende afnemers zijn, bevoorraden;~~

~~9° de boekhouding van de ondernemingen van de aardgassector controleren, inzonderheid ter verificatie van de naleving van de bepalingen van artikel 15/12 en de afwezigheid van kruissubsidies tussen de activiteiten van vervoer, doorvoer, distributie en opslag van aardgas;~~

~~9°bis de tarieven, bedoeld in de artikelen 15/5 tot 15/5decies, goedkeuren en de toepassing ervan door de vervoerondernemingen in hun respectieve netten controleren;~~

~~10° de afwezigheid van kruissubsidies tussen categorieën van afnemers verifiëren;~~

~~11° alle andere taken uitvoeren die haar door wetten en reglementen betreffende de organisatie van de aardgasmarkt worden toevertrouwd.~~

~~12° er op toezien dat de met name technische en tarifaire toestand van de aardgassector alsook de evolutie van deze sector het algemeen belang beogen en kaderen in het algemene energiebeleid. De Commissie verzekert de permanente monitoring van de aardgasmarkt, zowel op het vlak van de marktwerking als op het vlak van de prijzen. De Koning kan, op voorstel van de Commissie, bij een besluit vastgesteld na overleg in de Ministerraad, de nadere regels van de permanente monitoring van de aardgasmarkt nader bepalen;~~

~~13° toezien op de essentiële belangen van de consument en op de correcte toepassing van de openbare dienstverplichtingen door de betrokkene ondernemingen.~~

~~In de gevallen waarin deze wet of de uitvoeringsbesluiten ervan het advies van de Commissie vereisen, kan deze op eigen initiatief voorstellen doen.~~

~~De Commissie brengt haar adviezen en voorstellen uit binnen veertig kalenderdagen na het verzoek ertoe, behalve wanneer de minister een langere termijn verleent. De minister kan een kortere termijn voorzien voor adviezen aangevraagd in het kader van artikel 23.~~

~~§ 3. Voor 1 mei van het jaar volgend op het betrokken boekjaar maakt de commissie aan de minister een verslag over met betrekking tot :~~

~~1° de uitvoering van haar opdrachten;~~

~~2° de staat van haar werkingskosten en de wijze waarop zij gedekt zijn, met inbegrip van een overzicht van activa/passiva;~~

~~3° de evolutie van de aardgasmarkt.~~

~~De minister maakt dat jaarverslag over aan de federale wetgevende kamers en aan de gewestregeringen. Hij zorgt voor een passende bekendmaking van het verslag.~~

~~§ 4. In het kader van de uitvoering van de taken die haar zijn toegewezen ter uitvoering van § 2, tweede lid, 4°, 6°, 7°, 8°, 9°, 9°bis en 11°, kan de Voorzitter van het directiecomité van de Commissie de bijstand vorderen van de ambtenaren van het Bestuur Energie en van het Bestuur Economische Inspectie van het Ministerie van Economische Zaken, die aangewezen zijn overeenkomstig artikel 18, vijfde lid.~~

Art. 54. - § 1. De CREG is belast met een raadgevende taak ten behoeve van de overheid inzake de organisatie en werking van de aardgasmarkt, enerzijds, en met een algemene taak van toezicht en controle op de toepassing van de betreffende wetten en reglementen, anderzijds.

Te dien einde neemt de CREG volgende reguleringstaken waar:

1° het nemen van bindende beslissingen over de materies bedoeld in de artikelen 7, 9 tot 11, 13, 23 §4, 27, 2°, 30 §1, 13°, 31, 34 tot 36, 38 §2, 45, 46 §1, 58, 59 en 67 en over het opleggen van noodzakelijke en evenredige maatregelen om de daadwerkelijke mededinging van de aardgasmarkt te bevorderen en de goede werking ervan te waarborgen; het verlenen van adviezen over materies bedoeld in de artikelen 3 §2, 5 §1, 14 §3, 32, 5° en 49 §3; het uitbrengen van voorstellen over materies bedoeld in de artikelen 3, §1, 27, 30, 32, 37, 47 §§1 en 2, 48 §§1 en 2, 51 en 64; het doen van onderzoeken, het uitvoeren van studies waaronder de prospectieve studie bedoeld in artikel 50 en het uitbrengen van rapporten onder meer in het kader van haar onderzoekstaken en monitoring- in verband met de aardgasmarkt.

Voor adviezen en voorstellen op verzoek van de minister, brengt de CREG haar adviezen en voorstellen uit binnen de veertig kalenderdagen na ontvangst van het verzoek, behalve wanneer de minister een langere termijn verleent. De CREG doet aan de Adviesraad voor Elektriciteit en Gas ter informatie elke akte toekomen waarvan het de overmaking opportuun acht.

Toelichting:

Artikel 54, §1, 1° voegt de taken van artikel 15/14, 1° en 2° van de gaswet samen in één enkele taak.

Het is niet opportuun dat de CREG enkel in de door de wet en haar uitvoeringsbesluiten voorziene gevallen adviezen of voorstellen zou mogen formuleren. Het formuleren van voorstellen of adviezen buiten de door de wet en haar uitvoeringsbesluiten voorziene gevallen vormt immers een manier waarop de regulator haar doelstellingen beschreven in artikel 53 kan verwezenlijken. Meer ten gronde bevestigt het initiatiefrecht van de CREG niet alleen de mogelijkheid om de samenwerking te verzekeren tussen de CREG en de andere nationale instanties, maar bovenal ook de onafhankelijkheid van de regulator. De termijn van 40 kalenderdagen voor adviezen en voorstellen is reeds voorzien in artikel 15/14, §2, laatste lid van de gaswet.

2° goedkeuren van de tarieven, vaststellen van hun berekeningsmethodes en het uitwerken van de modellen ter zake, bedoeld in de artikelen 38 tot 45, evenals de toepassing van de tarieven te controleren en desgevallend elke maatregel te treffen bedoeld in artikel 55.

De CREG kan de systeembeheerders en beheerders van de distributiesystemen vragen de tarieven en hun berekeningsmethodes te wijzigen om ervoor te zorgen dat deze evenredig verdeeld en op niet discriminerende wijze toegepast worden, rekening houdend met gewijzigde marktvoorwaarden, met inbegrip van nieuwe of gewijzigde wet- en regelgeving en/of van de door de CREG uitgevoerde evaluatie van de marktwerking.

Goedkeuren van de financieringsregelingen voorzien in het netontwikkelingsplan, bedoeld in artikel 23, §5.

Toelichting:

Artikel 54, § 1, 2° vervangt de taak van artikel 15/14, §2, 9° bis van de gaswet en houdt een omzetting in van de artikelen 41.1, a), 41.6, a) en 41.8 van de derde gasrichtlijn.

Het voorlaatste lid houdt eveneens een omzetting in van artikel 41.10 van de derde gasrichtlijn.

3° goedkeuren voor hun inwerkingtreding van de voorwaarden bedoeld in artikel 22, §1, 12° en desgevallend deze bedoeld in artikel 32, 5°. Het controleren van de naleving ervan en het evalueren van de effecten ervan op de marktwerking;

De CREG kan de systeembeheerders en beheerders van de gesloten bedrijfssystemen verzoeken dat zij de voorwaarden wijzigen om ervoor te zorgen dat deze evenredig en niet-discriminerend worden toegepast, rekening houdende met de gewijzigde marktomstandigheden, met inbegrip van nieuwe of gewijzigde wet- en regelgeving, en/of met de evaluatie van de marktwerking door de CREG.

Toelichting:

Artikel 54, §1, 3° vervangt de taak van artikel 15/14, §2, 6° van de gaswet dat verband houdt met het goedkeuren van de belangrijkste voorwaarden voor de toegang tot de vervoersnetten en de toepassing ervan door de vervoersondernemingen in hun respectieve netten te controleren. Met de introductie van de definities 16°, 17°, 52°, 53° en 54° en de artikelen 22 en 32, zoals voorgesteld in deze studie, is het noodzakelijk om de taakomschrijving van de

CREG hierop aan te passen. Tenslotte, de taak beschreven in het laatste lid houdt een omzetting in van artikel 41.10 van de derde gasrichtlijn.

4° waarborgen van de naleving door de systeembeheerders en waar relevant de desbetreffende systeemeigenaars en door de beheerders van gesloten bedrijfssystemen, alsmede door alle aardgasbedrijven, van hun verplichtingen overeenkomstig deze wet en haar uitvoeringsbesluiten en de andere relevante nationale en Europese wetgeving, inclusief bij grensoverschrijdende kwesties. In voorkomend geval, het aannemen van maatregelen bedoeld in artikel 55 en desnoods het opmaken van een gemotiveerd rapport bedoeld in de artikelen 12, §4 en 13, §5.

Toelichting:

Artikel 54, §1, 4° is een algemene taak van de CREG telkens wanneer overeenkomstig deze wet en haar uitvoeringsbesluiten op systeembeheerders, beheerders van gesloten bedrijfssystemen, eigenaars van systemen alsook op aardgasbedrijven verplichtingen rusten. Deze taak vloeit voort uit artikel 41.1, b) van de derde gasrichtlijn. Met andere relevante nationale wetgeving wordt onder meer bedoeld: het mededingingsrecht, de wet op de handelspraktijken en de bescherming van de consument enz. In hoofde van de CREG bestond deze taak reeds artikel 15/14, §2, 11° van de gaswet.

5° samenwerken in verband met grensoverschrijdende kwesties met de regulerende instantie of instanties van het/de betrokken lidstaat of lidstaten en met het Agentschap, conform de modaliteiten bepaald in artikel 42 van de richtlijn 2009/73/EG.

Toelichting:

Artikel 54, §1, 5° houdt een omzetting in van artikel 41.1, c), van de derde gasrichtlijn. Artikel 42 van de derde gasrichtlijn heeft zijn belang eens de Interconnector UK zal zijn gecertificeerd en zal zijn aangewezen als transmissiesysteembeheerder voor wat betreft het recht van toegang (artikel 42.1 en 2) en de tarieven (artikel 1 Verordening (EG) nr. 2009/715). Aangezien de eigenaar van de Interconnector UK handelt als een transmissiesysteembeheerder dient hij de taken van een transmissiesysteembeheerder uit te oefenen (artikel 9.1 en 13 van de derde gasrichtlijn).

6° naleven en uitvoeren van alle wettelijk bindende besluiten van het Agentschap en de Europese Commissie voor zover zij een impact hebben op de Belgische aardgassector;

Toelichting:

Artikel 54, §1, 6° houdt een omzetting in van artikel 41.1, d), van de derde gasrichtlijn.

7° jaarlijks verslag uitbrengen overeenkomstig artikel 57 van de elektriciteitswet over haar activiteiten en de uitvoering van haar taken aan de wetgevende kamers, het Agentschap en de Europese Commissie. Het verslag bevat de genomen maatregelen en de behaalde resultaten voor elk van de in dit artikel genoemde taken en het beoordeelt tevens de samenhang tussen het netontwikkelingsplan van de systeembeheerders bedoeld in artikel 23 en het netontwikkelingsplan dat de gehele Gemeenschap dekt, bedoeld in artikel 8, lid 3, onder b), van Verordening (EG) nr. 715/2009;

Toelichting:

Artikel 54, §1, 7° houdt een omzetting in van artikel 41.1, e), van de derde gasrichtlijn en vervangt artikel 15/14, §3 van de gaswet.

8° toezicht uitoefen over de technische toestand van de aardgassector alsook de evolutie hiervan teneinde een goedwerkende aardgasmarkt te beogen dat gekaderd is in het algemeen energiebeleid. Dit toezicht houdt onder meer in:

- a) toezicht houden op de naleving van de technische verplichtingen voortvloeiende uit de wet en haar uitvoeringsbesluiten door de systeembeheerders en de beheerders van gesloten bedrijfssystemen;
- b) toezicht houden op de naleving en het controleren van de eerdere resultaten van de regels inzake zekerheid, bedoeld in artikel 2.32 van de richtlijn 2009/73/EG en betrouwbaarheid van het systeem, de goedkeuring van de normen en voorschriften van de kwaliteit van de diensten en de voorziening ervan;

- c) toezicht houden op de tijd die systeembeheerders nodig hebben om aansluitingen en herstellingen uit te voeren;
- d) toezicht op en toetsing van de voorwaarden voor toegang tot opslag, leidingbuffer en andere ondersteunende diensten;
- e) toezicht uitoefenen op het congestiebeheer van de systemen beheerd door de systeembeheerders en de uitvoering van de regels inzake congestiebeheer, in voorkomend geval met toepassing van artikel 22, 12°, e), wijzigingen van deze regels vragen;
- f) toezicht houden op het niveau van transparantie en waken over de naleving van de transparantieverplichtingen door de aardgasbedrijven;
- g) toezicht houden op het netontwikkelingsplan bedoeld in artikel 23 van de systeembeheerders, waaronder het raadplegen van de systeemgebruikers, bedoeld in artikel 23, §3
- h) toezicht houden op de uitvoering van de verplichtingen van de systeembeheerders, leveringsbedrijven, systeemgebruikers, afnemers en andere marktpartijen overeenkomstig Verordening (EG) nr. 715/2009;
- i) toezicht uitoefenen op de naleving van de bepalingen van het aardgasreglement bedoeld in artikel 30 alsmede van de bepalingen bedoeld in artikel 31;
- j) toezicht uitoefenen op de naleving van de bepalingen bedoeld in de artikelen 32 en 33.

In het kader van haar toezichtstaak verzekert de CREG de permanente monitoring op vlak van marktwerking.

Toelichting:

Artikel 54, §1, 8° houdt een omzetting in van respectievelijk:

artikel 41.1, h), van de derde gasrichtlijn
 artikel 41.1, m), van de derde gasrichtlijn
 artikel 41.1, n), van de derde gasrichtlijn
 artikel 41.9, van de derde gasrichtlijn
 artikel 41.1, i), van de derde gasrichtlijn
 artikel 41.1, t), van de derde gasrichtlijn
 artikel 41.1, g), van de derde gasrichtlijn
 artikel 41.1, r), van de derde gasrichtlijn.

De permanente monitoring taak van de CREG zat reeds vervat in artikel 15/14, §2, 12° van de gaswet. Aangaande deze taak laat de CREG bijkomend opmerken dat wanneer de wetgever ervoor zou kiezen om aan andere instanties dan de regulator bepaalde toezichtstaken zoals opgesomd in 8° toe te vertrouwen, artikel 41.2 van de derde gasrichtlijn uitdrukkelijk bepaalt dat de informatie die deze instanties hierdoor zouden verkrijgen onverwijld aan de regulator ter beschikking moet worden gesteld. Dienaangaande zegt de interpretatieve nota die de Europese Commissie op 22 januari 2010 publiceerde onder de titel "THE REGULATORY AUTHORITIES" hierover ook nog: *... This implies that also confidential information that was collected as part of the monitoring should be given to the NRA; that not only the results of the monitoring (e.g. monitoring report) but also the underlying data and other information should be given to the NRA. According to the Commission's services, a Member State has to guarantee that the NRA has specific access to all data resulting from the monitoring exercise.*

Taak 8°, i) herneemt artikel 15/14, §2, 8°, van de gaswet.

9° toezicht uitoefenen op de tarieven en de prijzen van de aardgassector alsook de evolutie hiervan teneinde een goedwerkende aardgasmarkt te beogen dat gekaderd is het algemeen energiebeleid. Dit toezicht houdt onder meer in:

- a) de tarieven bedoeld in de artikelen 38 tot 45 controleren;
- b) het controleren van de rekeningen van de aardgasbedrijven, met het oog erover te waken dat er geen kruissubsidies zijn tussen activiteiten met betrekking tot transmissie-distributie-, opslag-, LNG- en leveringsactiviteiten alsmede tussen categorieën van afnemers;
- c) de toepassingsmodaliteiten van de heffingen en de toeslagen bedoeld in de wet en haar uitvoeringsbesluiten controleren;
- d) de prijzen van de aardgasbedrijven bedoeld in artikel 46 controleren;
- e) de maximumprijzen bedoeld in artikel 47 controleren ;

- f) **publiceren van aanbevelingen, ten minste één keer per jaar, betreffende de conformiteit van de leveringsprijzen;**

In het kader van haar toezichtstaak verzekert de CREG de permanente monitoring op vlak van de prijzen.

Toelichting:

Artikel 54, §1, 9°, a) houdt een omzetting in van artikel 41.1, f), van de derde gasrichtlijn en herneemt artikel 15/14, 9° en 10° van de gaswet.

Met betrekking tot taak 9°, c), moet gezegd worden dat in de wetten, besluiten en reglementen een aantal expliciete bepalingen voorkomen met betrekking tot de berekenings- en toepassingsmodaliteiten van de heffingen en de toeslagen. De CREG heeft de taak om de voorgestelde en toegepaste heffingen en toeslagen te beoordelen inzake die berekenings- en toepassingsmodaliteiten. Anderzijds, wil de CREG met deze controle eveneens voorkomen dat heffingen en toeslagen die door de gewestelijke overheden zijn opgelegd ten laste worden gelegd van de netgebruikers in de andere gewesten.

De permanente monitoringtaak van de CREG zit reeds vervat in artikel 15/14, §2, 12° van de gaswet. Indien de wetgever ervoor zou kiezen om aan andere instanties dan de regulator bepaalde toezichtstaken zoals opgesomd in 9° toe te vertrouwen, bepaalt artikel 41.2 van de derde gasrichtlijn uitdrukkelijk dat de informatie die deze instanties hierdoor zouden verkrijgen onverwijld aan de regulator ter beschikking moet worden gesteld.

10° toezicht uitoefenen op het niveau en de doeltreffendheid van de openstelling van de aardgasmarkt, de mededinging op groot- en kleinhandelsniveau, alsook de evolutie van deze sector teneinde een goedwerkende aardgasmarkt te beogen dat gekaderd is in het algemeen energiebeleid. Dit toezicht houdt onder meer in:

- a) **ervoor zorgen dat aardgasbedrijven die aardgas leveren aan in België gevestigde afnemers, zich onthouden van elk anti-competitief gedrag en/of oneerlijke handelspraktijken die een weerslag zouden kunnen hebben op de transparantie en de mededinging van de aardgasmarkt;**
- b) **de evolutie van de groot- en kleinhandelsprijzen van aardgasbedrijven, inclusief de aardgasbeurzen evalueren;**
- c) **het vóórkomen van restrictieve contractuele praktijken, met inbegrip van exclusiviteitsbepalingen, die grote niet-huishoudelijke afnemers kunnen weerhouden van, of hen beperkingen kunnen opleggen met betrekking tot een keuze, voor het gelijktijdig sluiten van overeenkomsten met meer dan één leveringsbedrijf;**

Indien de CREG bij de uitoefening van haar toezichtstaak vermoedde inbreuken vaststelt, deelt de CREG de informatie en vermoedde inbreuken in een rapport mee aan de Belgische mededingingsautoriteit.

De CREG kan, telkens zij het nodig acht, adviezen en/of maatregelen formuleren die de goede werking en transparantie van de aardgasmarkt beogen dat zij meedeelt aan de minister.

In het kader van haar toezichtstaak verzekert de CREG de permanente monitoring op vlak van de openstelling van de aardgasmarkt en de mededinging op groot- en kleinhandelsniveau.

Toelichting:

Artikel 54, §1, 10°, a), houdt een omzetting in van artikel 41.1, j), van de derde gasrichtlijn en herneemt artikel 15/14, 3° en artikel 15/14*bis* van de gaswet.

Taak 10°, b) herneemt artikel 15/14, 3°*bis* en artikel 15/14*ter is* van de gaswet.

Taak 10°, c) houdt een omzetting in van artikel 41.1, j) en k), van de derde gasrichtlijn.

Lid 3 en 4 hernemen wat reeds in artikel 15/14*bis* en *ter* van de gaswet vermeld staat. Het laatste lid, laat aan de CREG toe om haar opgesomde toezichtstaken naar behoren te kunnen uitoefenen.

11° waarborgen dat de maatregelen ter bescherming van de consument doeltreffend zijn en gehandhaafd worden.

Dit houdt onder meer in:

- a) **toezien op de essentiële belangen van de consument, waarborgen van de onverwijld en kosteloze toegang van alle afnemers tot hun verbruiksgegevens en verstrekken, voor facultatief gebruik, van een op nationaal niveau geharmoniseerd, gemakkelijk te begrijpen formaat voor verbruiksgegevens;**

- b) toezicht houden op een correcte toepassing van de federale maatregelen ter bescherming van de consument;
- c) tenminste op jaarbasis aanbevelingen publiceren betreffende de maatregelen ter bescherming van de consumenten, en deze in voorkomend geval over te maken aan de Belgische mededingingsautoriteit;
- d) toezicht houden op de uitvoering van de beschermingsmaatregelen genomen door de minister of door de minister van economie bij een plotse crisis op de energiemarkt of wanneer de fysieke veiligheid van personen, de veiligheid of de betrouwbaarheid van apparatuur of installaties of de systeemintegriteit worden bedreigd.

In het kader van haar toezichtstaak verzekert de CREG de permanente monitoring op vlak van de maatregelen ter bescherming van de consument .

Toelichting:

Artikel 54, §1, 11°, a) houdt rekening met de omzetting van artikel 41.1, q) van de derde gasrichtlijn en punt h) van Bijlage I.

Artikel 54, §1, 11°, b) herneemt artikel 15/14, 13° van de gaswet en houdt een omzetting in van artikel 41.1, t) van de derde gasrichtlijn.

12° Het toekennen van individuele leveringsvergunningen krachtens de artikelen 26 en 27 en het uitoefenen van controle op de naleving van de voorwaarden van de individuele leveringsvergunningen;

Toelichting:

Artikel 54, §1, 12° herneemt artikel 15/14, 4° van de gaswet.

13° de uitvoering van de technische openbare dienstverplichtingen bedoeld in artikel 48, §1 controleren en evalueren;

Toelichting:

Artikel 54, §1, 13° herneemt artikel 15/14, 7° van de gaswet. De controle over de openbare dienstverplichtingen in taak 13° moet beperkt blijven tot de technische aspecten, omdat de controle van de hierop van toepassing zijnde tarieven vermeld staat in taak 9°, b).

14° de beslechting verzekeren van de geschillen zoals bepaald in artikel 58 enerzijds en het beslechten van het bezwaar met het oog op herziening bedoeld in artikel 59 anderzijds.

Toelichting:

Artikel 54, §1, 14° houdt een omzetting in van artikel 41.11 en 41.12 van de derde gasrichtlijn.

15° bijdragen tot de compatibiliteit van gegevensuitwisselingsprocessen voor de belangrijkste marktprocessen op Europees niveau;

Toelichting:

Artikel 54, §1, 15° houdt een omzetting in van artikel 41.1, u) van de derde gasrichtlijn.

16° het aanmelden van belangenconflicten aan het corporate governance comité van de systeembeheerders, bedoeld in artikel 14, §6 en toezicht uitoefenen op het intern besluitvormingsproces bedoeld in artikel 14, §11.

§ 2. Bij het uitoefenen van de taken die haar zijn toevertrouwd, respecteert de CREG de contractuele vrijheid met betrekking tot afschakelbare leveringscontracten en langetermijncontracten, mits deze verenigbaar zijn met het Gemeenschapsrecht en aansluiten bij het Gemeenschapsbeleid.

Toelichting:

Dit houdt een omzetting in van artikel 41.1, l) van de derde gasrichtlijn.

§ 3. De goedkeuringen van de CREG krachtens deze wet en/of haar uitvoeringsbesluiten doen geen afbreuk aan een naar behoren gemotiveerd toekomstig gebruik van de bevoegdheden waarover de CREG beschikt.

Toelichting:

Het zou kunnen gebeuren dat regels of contracten die werden goedgekeurd alsnog in de praktijk problematisch blijken te zijn. De CREG moet, indien zij gevat wordt door klachten dienaangaande, haar controlebevoegdheid a posteriori kunnen uitoefenen en kunnen terugkomen op een goedkeuring die zij heeft verleend.

§ 4. [De CREG vormt de bevoegde instantie in de zin van de SOS-Verordening en is bijgevolg belast met de taken bedoeld in de artikelen [6.1] en [6.7] van voornoemde Verordening, alsook de betrokken instantie⁹ voor de toepassing van artikel [6a] van deze Verordening. De door de CREG krachtens en in overeenstemming met deze Verordening vastgestelde maatregelen binden de verschillende betrokken actoren.]

Toelichting:

Momenteel wordt in de Europese Unie de laatste hand gelegd aan een Verordening betreffende maatregelen tot veiligstelling van de aardgasvoorziening en houdende intrekking van richtlijn 2004/67/EG. Op 13 juli 2010 werd de finale compromistekst door de bevoegde Commissie van het Europees Parlement goedgekeurd. Verwacht wordt dat het Europees Parlement in haar plenaire zitting van 21 september 2010 de Verordening definitief zal goedkeuren om vervolgens te publiceren in de loop van het vierde kwartaal 2010. **Het tweede lid van deze paragraaf anticipeert op deze Verordening en is derhalve onder voorbehoud van voornoemde goedkeuring en de publicatie ervan.**

Dit ontwerp van Verordening, die rechtstreeks van toepassing zal zijn in iedere EU-lidstaat, voorziet een reeks van maatregelen voor het veiligstellen van de aardgasvoorziening. Deze maatregelen zijn onder meer de twee-jaarlijkse risico-evaluatie, de instelling van preventieve actieplannen, de instelling van een noodplan en de permanente monitoring van de gasvoorzieningszekerheid. Het ontwerp van Verordening legt belangrijke normen op die zowel de continuïteit van de aardgasleveringen aan beschermde verbruikers waarborgen als de beschikbaarheid van voldoende infrastructuur verzekeren.

Gezien:

- de implementatie van de Verordening een economische en tarifaire evenwichtsoefening behelst: verzekeringsmaatregelen mogen geen belemmering vormen voor een goede marktwerking en mogen aardgasprijzen niet verstoren;
- de vereiste koppeling en coherentie met het netontwikkelingsplan (art.22) en de prospectieve studie (art.48): doeltreffendheid en efficiëntie vereisen dat deze nauw aansluitende plannen consistent zijn en door dezelfde instantie worden uitgevoerd;
- de belangrijke rol die de Verordening geeft aan de nationale energieregulators en de samenwerking tussen de energieregulators ("ACER");
- de belangrijke regionale dimensie die de Verordening beoogt, plannen moeten mogelijk gezamenlijk uitgewerkt worden voor een regio van landen, kan terugvallen op een bestaande samenwerkingsstructuur die nationale energieregulators in het leven hebben geroepen om de Europese integratie te versnellen (zgn. GRI - Gas Regional Initiative);
- de belangrijke monitoringtaak die de Verordening oplegt en die het best kan uitgevoerd worden vanuit een zo breed mogelijk spectrum van marktcontroleerende taken;

is de CREG het best geplaatst om de verantwoordelijkheid van de tenuitvoerlegging van de Verordening op zich te nemen. De CREG kan overigens terugblikken op geslaagde uitwerkingen van plannen binnen de wettelijk gestelde termijnen (zie tevens art.22 en art.48). Tevens past het de bevoegdheden bedoeld in artikelen [6.1], [6.7] en [6a] van de toekomstige SOS-verordening aan de CREG toe te wijzen. Artikel 22 (netontwikkelingsplan) legt de CREG een belangrijke verantwoordelijkheid op met betrekking tot het waarborgen van voldoende infrastructuur. De taken bedoeld in de artikelen [6.1], [6.7] en [6a] van de toekomstige SOS-verordening zijn van dezelfde aard en sluiten daar logischerwijze bij aan. Coherentie en doeltreffendheid vergen dat eenzelfde instantie verantwoordelijk wordt gesteld voor taken die een logisch en onlosmakelijk geheel vormen, ook al komen deze in verschillend hoofdstukken van de gaswet aan bod.

---

⁹ "concerned authorities" (11136/1/10 REV 1)

Onderafdeling 4: - Bevoegdheden

Art. 55. Om haar taken bedoeld in artikel 54 te kunnen uitvoeren, beschikt de CREG over volgende bevoegdheden:

1° nemen van bindende beslissingen voor aardgasbedrijven;

2° onderzoeken uitvoeren over de werking van de aardgasmarkt en vaststellen en opleggen van noodzakelijke en evenredige maatregelen om daadwerkelijke mededinging te bevorderen en de goede werking van de markt te waarborgen. Dienaangaande, kan de CREG samenwerken met de Belgische mededingingsautoriteit, de Commissie voor het Bank, Financie- en Assurantiewezen of de Europese Commissie in het kader van een onderzoek in verband met mededingingsrecht alsook met andere regulerende instanties op nationaal en gewestelijk niveau en met regulerende instanties van de lidstaten van de Europese Unie;

3° alle relevante en nuttige inlichtingen en informatie opvragen van:

- a) aardgasbedrijven;
- b) systeemgebruikers;
- c) eindafnemers ;
- d) elke onderneming die een handelsplatform beheert of exploiteert waar aardgasproducten verhandeld worden of aardgasderivaten die daarop betrekking hebben; en
- e) de verwante bedrijven van de in dit lid vermelde natuurlijke personen of rechtspersonen;

De CREG kan overgaan tot een controle van hun rekeningen ter plaatse. Zij bepaalt de termijn waarbinnen deze inlichtingen en informatie haar moeten worden meegedeeld en de eventuele periodiciteit waarmee deze inlichtingen en informatie aan haar dient te worden overgemaakt. Bij weigering van het overmaken van de gevraagde inlichtingen en informatie binnen de gestelde termijn, kunnen de leden van het directiecomité of het personeel van de CREG ter plaatse gaan om kennis te nemen van alle inlichtingen en documenten die nodig zijn voor de uitvoering van de opdrachten die haar zijn toegewezen en desgevallend kopiëren. Deze bepaling doet geen afbreuk aan de toepassing van artikel 63, §2.

4° de voorzitter van het directiecomité van de CREG kan de bijstand vorderen van de ambtenaren van de Algemene Directie Energie en Algemene Directie Controle en Bemiddeling van de Federale Overheidsdienst Economie, K.M.O., Middenstand en Energie bedoeld in artikel 63, §1, de ambtenaren van het Auditoraat en van de Dienst voor de Mededingen, de ambtenaren van het Bank-, financie- en assurantiewezen en de ambtenaren van de Federale Openbare Dienst Financiën;

5° het Agentschap verzoeken om na te gaan of een besluit dat door een regulerende instantie van een andere lidstaat van de Europese Unie is genomen, strookt met de richtsnoeren die zijn bedoeld in richtlijn 2009/73/EG of in Verordening (EG) nr. 715/2009;

6° de Europese Commissie in kennis stellen binnen een termijn van twee maanden over een voor grensoverschrijdende handel relevante beslissing dat door een regulerende instantie van een andere lidstaat van de Europese Unie werd genomen en dit wanneer de CREG van oordeel is dat deze beslissing niet strookt met de richtsnoeren die zijn bedoeld in richtlijn 2009/73/EG of in Verordening (EG) nr. 715/2009;

7° met toepassing van artikel 63, §2 inbreuken op de artikelen 54, §1 en de uitvoeringsbesluiten ervan opsporen en vaststellen, door middel van processen-verbaal die bewijs opleveren tot het tegendeel. Hiertoe kan de CREG :

- a) gebouwen, werkplaatsen en hun aanhorigheden tijdens de openings- of werkuren betreden, wanneer zulks voor de uitoefening van haar opdracht noodzakelijk is;
- b) alle dienstige vaststellingen doen, zich documenten, stukken, boeken en voorwerpen die bij het onderzoek en de vaststelling van inbreuken nodig zijn, doen vertonen en die in beslag nemen;
- c) alle inlichtingen verzamelen en alle geschreven of mondelinge verklaringen of getuigenissen afnemen;
- d) bijstand verlenen in het kader van de uitvoering van de beslissingen van de CREG.

Wanneer die daden de kenmerken van een huiszoeking dragen, mogen ze alleen met toepassing van de artikelen 87 tot 90 van het Wetboek van Strafvordering worden ingesteld. De leden bedoeld in artikel 63, § 2, kunnen voor de uitvoering van hun opdrachten een beroep doen op de openbare macht en beschikken over alle middelen die aan de agenten van de openbare macht worden toegekend. Onverminderd de bijzondere wetten die de geheimhouding van de verklaringen garanderen, zijn de openbare besturen gehouden hun bijstand te verlenen aan deze leden in de uitoefening van hun opdrachten. De leden kunnen eveneens de bijstand vragen van de overtreder of van zijn aangestelde.

Toelichting:

Artikel 15/16 van de gaswet voorzagt reeds dat voor de uitvoering van haar taken de CREG van de aardgasondernemingen die actief zijn op de Belgische aardgasmarkt alle nodige inlichtingen kon vorderen. De derde gasrichtlijn gaat veel verder dan alleen het opvragen van inlichtingen. Vandaar het voorstel van artikel 55, c). Bovendien legt artikel 41.4, c) van de derde gasrichtlijn geen enkele motiveringsplicht op in hoofde van de regulator wanneer deze inlichtingen opvraagt. Een motiveringsplicht voor het bekomen van inlichtingen doet immers afbreuk aan een snelle en doeltreffende werking van de regulering (art. 41.4 van de derde gasrichtlijn), wat niet belet dat uiteraard bindende beslissingen gemotiveerd moeten zijn. Voor de wetwijziging van 16 juli 2001 bestond evenmin deze motiveringsplicht. Bovendien zegt de interpretatieve nota van de nieuwe gas- en elektriciteitsrichtlijnen, met betrekking tot de rol van de regulerende instanties in dit opzicht (p. 18):

“Article 37(4)(c) of the Electricity Directive and Article 41(4)(c) of the Gas Directive also imply that it is up to the NRA alone to judge whether the information it asks from the undertaking is relevant for the fulfilment of its duties and powers. In any case, decisions by the NRA are subject to judicial review or appeal mechanisms before any other bodies independent of the parties involved and of any government (see point 5 below)”.

Artikel 55 1°, 2°, en 3° houdt een omzetting in van respectievelijk artikel 41.4, a), b) en c) van de derde gasrichtlijn in, alsook van artikel 41.16 van de derde gasrichtlijn. De overweging 33 van de derde gasrichtlijn zegt in dit opzicht:

“Energieregulators moeten de bevoegdheid krijgen om bindende besluiten in verband met aardgasbedrijven vast te stellen en doeltreffende, evenredige en afschrikwekkende sancties op te leggen aan aardgasbedrijven die hun verplichtingen niet nakomen of een bevoegde rechterlijke instantie daartoe voorstellen te doen. Energieregulators moeten ook de bevoegdheid krijgen om, ongeacht de toepassing van de concurrentieregels, een besluit te nemen over passende maatregelen om voordelen voor de afnemers te waarborgen door middel van bevordering van daadwerkelijke mededinging die noodzakelijk is voor de goede werking van de interne markt voor aardgas. Het opzetten van gasafzetprogramma's is één van de mogelijke maatregelen om daadwerkelijke mededinging te bevorderen en een goede werking van de markt te garanderen. “

De interpretatieve nota betreffende de regulerende instanties preciseert (p.17):

“Subparagraph 4(b) empowers the NRA to carry out investigations into the functioning of the electricity and gas markets. The recitals of the Electricity and Gas Directives clarify that the establishment of virtual power plants or gas release programmes is one of the possible measures that can be used by the NRA to implement this power. A virtual power plant or gas release programme is defined as a release programme whereby an undertaking is obliged either to sell or make available a certain volume of electricity or gas or to grant access to part of its generation capacity to interested suppliers for a certain period of time (recital 37 of the Electricity Directive and recital 33 of the Gas Directive). The Commission's services are of the opinion that the reference to virtual power plants or gas release programmes, in the recitals of the Electricity and Gas Directives, is not exhaustive. Also gas capacity release programmes and storage capacity release programmes could in certain circumstances be considered as necessary and proportionate measures to promote effective competition and ensure the proper functioning of the market”.

In verband met het opvragen van alle relevante informatie kan gesteld worden dat het toepassingsgebied hiervan niet beperkt mag blijven tot producenten, distributeurs en leveringsbedrijven die actief zijn op de Belgische markt, maar moet uitgebreid worden tot ondernemingen die hiermee verwant zijn om te vermijden dat de betrokken ondernemingen filialen zouden oprichten om de verplichting tot het verstrekken van de nodige informatie te ontduiken. Wat betreft de eindafnemers, wenst de CREG onder meer te wijzen naar haar taak 10° a) en b). Beide taken houden rechtstreeks verband met de eindafnemers. Enerzijds, zijn

er de oneerlijke handelspraktijken die verboden worden door de wet van 14 juli 1991 betreffende de handelspraktijken en de voorlichting en bescherming van de consument. Dit heeft uitsluitend betrekking op een relatie tussen een aardgasbedrijf en een eindafnemer¹⁰. Anderzijds, prijzen die een aardgasbedrijf hanteert en die objectief verantwoord moeten zijn in verhouding met haar kosten, is van toepassing op de relatie van het aardgasbedrijf met haar afnemers. Het lijkt in deze context dan ook nuttig en aangewezen dat de CREG in beide gevallen de nodige inlichtingen rechtstreeks kan opvragen bij de eindafnemer.

In aansluiting bij het voorgaande moet opgemerkt worden dat de CREG in de praktijk ook geconfronteerd werd met problemen bij het opvragen van de nodige informatie bij energiebeurzen en andere handelsplatformen. In die optiek moet het toepassingsgebied van artikel 55, 3° tevens uitgebreid moeten worden op een dusdanige manier dat er geen discussie kan over bestaan dat energiebeurzen en andere handelsplatformen waar financiële instrumenten verhandeld worden, eveneens onder dit artikel vallen, en aldus de verplichting hebben om de nodige inlichtingen te verstrekken aan de regulator. Het gaat immers niet op dat de regulator de nodige inlichtingen kan vorderen van de meeste spelers op de aardgasmarkt, maar dergelijke inlichtingen niet zou kunnen vorderen van energiebeurzen of andere handelsplatformen. Het zijn juist deze marktoperatoren die vaak bepaalde belangrijke informatie bezitten m.b.t. het gedrag van marktspelers.

De CREG wenst tot slot te benadrukken dat wanneer de wetgever zou besluiten om één of meerdere toezichtstaken toe te vertrouwen aan andere instanties dan de CREG, in dat geval de uit dit toezicht verkregen informatie zo spoedig als mogelijk aan de regulerende instantie moet worden ter beschikking gesteld (artikel 41.2 van de derde gasrichtlijn).

Met betrekking tot artikel 55, 4° moet gesteld worden dat de taken die in artikel 15/14, §4 van de gaswet worden vermeld en waarvoor de Voorzitter van het directiecomité de bijstand kan vorderen van ambtenaren, vrij beperkt zijn en geen rekening houden met de nieuwe bevoegdheden die door de wet van 8 juni 2008 reeds zijn toegekend aan de CREG. Gelet op anderzijds de uitbreiding van haar bevoegdheden ingevolge de derde gasrichtlijn is het bijgevolg raadzaam dat de Voorzitter van het directiecomité een beroep kan doen op andere agenten, namelijk agenten van instellingen die de ondernemingen van de gasector audit en en/of controleren om de CREG in staat te stellen te beschikken over alle noodzakelijke middelen om haar taken correct te kunnen uitoefenen. Het gaat hier om agenten van het Auditoraat en van de Dienst voor de Mededinging, van de CREG voor Bank-, Financie- en Assurantiewezen, de FOD Financiën en van de Ombudsdienst voor Energie.

Tot slot, artikel 55, 5° en 6° houden respectievelijk de omzetting van de richtsnoeren zoals deze bepaald zijn in artikel 43.1 en 43.4, van de derde gasrichtlijn in en artikel 42.

Punt 7° herneemt gedeeltelijk artikel 18, §3 van de gaswet.

~~**Art.15/14bis.** De Commissie ziet er op toe dat elke aardgasonderneming, die aardgas levert aan in België gevestigde afnemers zich onthoudt, afzonderlijk of in overleg met meerdere andere aardgasondernemingen, van elk anti-competitief gedrag of oneerlijke handelspraktijken die een weerslag hebben of zouden kunnen hebben op een goed werkende aardgasmarkt in België.~~

~~Indien de Commissie bij de uitoefening van haar toezichts- of controletaken oneerlijke handelspraktijken of een anti-competitief gedrag vaststelt, maakt zij, op eigen initiatief, een rapport over aan de minister, met haar bevindingen en desgevallend elke maatregel waarvan zij het nodig acht dat die genomen wordt door haarzelf of door elke andere bevoegde overheid om de oneerlijke handelspraktijken of het anti-competitief gedrag die een weerslag hebben of zouden kunnen hebben op een goed werkende aardgasmarkt in België te verhelpen.~~

~~De Commissie geeft de veronderstelde inbreuken aan bij de Raad voor de Mededinging, zendt het rapport over dat ze aan de minister heeft overgezonden, en deelt deze Raad ook de noodzakelijke vertrouwelijke informatie mede.~~

~~Wat betreft de oneerlijke handelspraktijken, kan de Koning, op voorstel van de Commissie, bij een besluit vastgesteld na overleg in de Ministerraad, de dringende maatregelen nader bepalen die de Commissie toegelaten wordt te nemen.~~

---

¹⁰ Zie o.m. de definitie van consument in art. 1, 7, van de wet van 14 juli 1991: "iedere natuurlijke persoon of rechtspersoon die, uitsluitend voor niet-beroepsmatige doeleinden, op de markt gebrachte producten of diensten verwerft of gebruikt".

~~De Commissie kan adviezen formuleren en elke maatregel voorstellen die de goede werking en de transparantie op de markt verhoogt en die van toepassing is op alle aardgasondernemingen, actief in België.~~

Toelichting:

Artikel 15/14bis van de gaswet mag volledig worden geschrapt omdat de bevoegdheid van de CREG betreffende het instellen van onderzoek naar anti-competitief gedrag of gedrag dat strijdig is met de handelspraktijken opgenomen is in de artikelen 46, §2 en 54, §1, 10°, a) van deze studie. Samenwerking met de Belgische mededingingsautoriteit is voorzien in de doelstellingen van de regulator verwoord in artikel 53 enerzijds en in artikel 54, §1, 9° voorlaatste lid. Om deze redenen mag artikel 15/14bis van de gaswet dan ook integraal geschrapt worden.

~~Art 15/14ter. § 1. De prijzen van een aardgasonderneming dienen op een objectief verantwoorde wijze in verhouding te staan tot de kosten van de onderneming. De Commissie beoordeelt deze verhouding door ondermeer de kosten en de prijzen van genoemde onderneming, te vergelijken met de kosten en de prijzen van vergelijkbare ondernemingen, indien mogelijk ook op internationaal vlak.~~

~~§ 2. Als een aardgasonderneming een verbonden onderneming is, wordt misbruik van machtspositie vermoed indien het discriminatoire prijzen en/of voorwaarden aanbiedt aan niet verwante ondernemingen.~~

~~§ 3. Indien de Commissie vaststelt dat er geen objectief verantwoorde verhouding bestaat zoals bedoeld in § 1, maakt zij, op eigen initiatief, een rapport over aan de minister dat haar bevindingen weergeeft en de maatregelen die zij aanbeveelt.~~

~~De Commissie geeft de veronderstelde inbreuken aan bij de Raad voor de Mededinging, zendt het rapport over dat ze aan de minister heeft overgezonden en deelt deze Raad ook de noodzakelijke vertrouwelijke informatie mede.~~

~~Wat betreft de discriminatoire prijzen en/of voorwaarden, kan de Koning, op voorstel van de Commissie, bij een besluit vastgesteld na overleg in de Ministerraad, de dringende maatregelen nader bepalen die de Commissie toegelaten wordt te nemen.~~

~~Wat betreft de prijzen, kan de Commissie adviezen formuleren en elke maatregel voorstellen die van toepassing is op alle aardgasbedrijven, actief in België.~~

Toelichting:

Artikel 15/14ter van de gaswet mag volledig worden geschrapt omdat de bevoegdheid van de CREG betreffende het onderzoek naar een objectief verantwoorde verhouding tussen prijzen (exclusief de nettarieven) en de kosten van een aardgasbedrijf opgenomen is in artikel 54, §1, 10°, a) en b). Het respecteren van de mededingingswetgeving en dus het verbod van misbruik van machtspositie is eveneens hierin opgenomen. Verder kan verwezen worden naar de Toelichting onder artikel 15/14bis van de gaswet.

~~Art. 15/15. 56. - § 1. Het directiecomité van de commissie is samengesteld uit vier leden, De taken bedoeld in artikel 54 worden onder de diensten van de CREG verdeeld als volgt:~~

~~§ 2. a) de administratieve directie, bedoeld in artikel 25 55, § 1, 3° 2°, c), van de wet van 29 april 1999 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt, is verantwoordelijk voor het administratief en financieel beheer van de CREG, de juridische studies, de documentatie, het beheer van de fondsen, bedoeld in de artikelen 47 en 48, §2 enerzijds en voor de juridische aangelegenheden bedoeld in artikel 15/14, § 2, tweede lid, 2° 54, §1, 1°, 4°, 5°, 6° en 16°, en de aangelegenheden bedoeld in artikel 54, §1, 7° en 14° anderzijds.~~

~~§ 3. b) de directie voor de technische werking van de markt, bedoeld in artikel 25 55, § 1, 4° 2°, a), van de wet van 29 april 1999 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt is eveneens verantwoordelijk voor de technische aangelegenheden bedoeld in artikel 15/14, § 2, tweede lid, 4° tot 8° 54, §1, 1°, 3°, 4°, 5°, 6°, 8°, 10° tot 13°, 15° en artikel 54, §3.~~

~~§ 4 c) de directie voor de controle op de tarieven, de prijzen en de rekeningen bedoeld in artikel 25 55, § 1, 2° b), van de wet van 29 april 1999 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt is eveneens verantwoordelijk voor de aangelegenheden op vlak van tarieven, prijzen en rekeningen bedoeld in artikel 15/14, § 2, tweede lid, 8°bis tot 10° 54, §1, 1°, 2°, 4°, 5°, 6°, 9°, 10° en 11°.~~

Aangelegenheden die niet aan één van de directies zijn toegewezen worden bij gebreke toevertrouwd aan het directiecomité die in voorkomend geval haar bevoegdheid aan een bepaalde directie delegeert.

~~Art. 15/16. § 1. Bij de uitvoering van de taken die haar worden opgelegd, kan de Commissie van de aardgasondernemingen die actief zijn op de Belgische markt, alle nodige inlichtingen vorderen, voorzover zij haar aanvraag motiveert. De Commissie heeft toegang tot de boekhouding van de aardgasondernemingen, met inbegrip van de afzonderlijke rekeningen bedoeld in artikel 15/12, § 2, in de mate dit nodig is voor de uitvoering van de taken bedoeld in artikel 15/14, § 2.~~

~~§ 1bis. Bij de uitvoering van de opdrachten die haar bij artikelen 15/14bis en 15/14ter worden toebedeeld, beschikt de Commissie bovendien over bevoegdheden en rechten die hierna beschreven zijn:~~

~~1° vanwege de aardgasbedrijven elke inlichting verkrijgen, onder welke vorm ook, over materies die tot haar bevoegdheid en haar opdracht behoren binnen de dertig dagen na haar vraag;~~

~~2° van deze bedrijven verslagen verkrijgen over hun werkzaamheden of bepaalde aspecten ervan;~~

~~3° de informatie bepalen die haar regelmatig dient te worden meegedeeld en de periodiciteit waarmee deze informatie aan haar dient te worden overgemaakt;~~

~~4° bij weigering van het toezenden van de gevraagde informatie binnen de dertig dagen overgaan tot het ter plaatse kennismaken van alle hoger bedoelde inlichtingen en documenten die nodig zijn voor de uitvoering van de opdrachten die haar zijn toegewezen en deze desgevallend kopiëren.~~

~~§ 2. Artikel 26, § 2, van de wet van 29 april 1999 is van toepassing op de gegevens die zijn verkregen bij de uitvoering van de taken bedoeld in artikel 15/14, § 2.~~

Toelichting:

Artikel 15/16 van de gaswet mag worden geschrapt omdat de vraag naar informatie en inlichtingen reeds opgenomen is in artikel 55, §1, 3° in verband met de bevoegdheid van de CREG om inlichtingen en informatie op te vragen.

Afdeling 2: - geschillenregeling

~~Art.15/16bis. 57. Op De ombudsdienst voor energie, opgericht bij artikel 27 66 van de wet van 29 april 1999 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt, kan een beroep worden gedaan voor alle vragen en klachten betreffende het functioneren van de elektriciteitsmarkt en gasmarkt alsook voor alle geschillen tussen eindafnemers en aardgasondernemingen **aardgasbedrijven** inzake aangelegenheden die tot de bevoegdheid van de federale overheid behoren krachtens artikel 6, § 1, VI, vierde en vijfde lid, en VII, tweede lid, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen.~~

~~Art. 15/17. Op de bemiddelings- en arbitragedienst, ingericht door de Commissie, ter uitvoering van artikel 28 van de wet van 29 april 1999 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt, kan een beroep worden gedaan voor geschillen betreffende vervoers- en leveringsaangelegenheden. Deze geschillen kunnen met name de toegang tot tot het aardgasvervoersnet, de aardgas opslaginstallaties of de LNG-installaties de upstreamingsinstallaties of de toepassing van de gedragscode en de tarieven, bedoeld in de artikelen 15/5 tot 15/5decies, betreffen.~~

Toelichting:

In de studie elektriciteitswet wordt voorgesteld om artikel 28 van de elektriciteitswet te schrappen, minstens grondig te herzien. Bijgevolg moet *mutatis mutandis* ook dit artikel om dezelfde redenen geschrapt worden.

In de schoot van de regulator kan geen orgaan worden opgericht (of met tussenkomst van) als het niet voldoet aan alle onafhankelijkheidsgaranties die kenmerkend zijn voor het statuut van deze laatste, in het bijzonder bij het tussenkomen van arbiters en anderen die geen leden zijn van de CREG.

De interpretatieve nota betreffende de rol van de regulerende instanties bepaalt in dit opzicht (p. 4):

*“In some Member States, the single national regulatory authority is comprised of several bodies (e.g. board, secretariat or chamber). The new requirement of having a single national regulatory authority does not in principle prevent such a structure. The possibility remains to give certain decision-making powers to one body (e.g. director) and other decision-making powers to another body (e.g. board or chamber). However, such structures all need to be integrally part of the single national regulatory authority entrusted with the duties and powers listed in the Electricity and Gas Directives and Regulations and **each of these bodies and structures must meet all the independence requirements of the Electricity and Gas Directives**”.*

Als het gaat om de doeltreffendheid van de structuren kan men zich overigens de vraag stellen of het raadzaam is om een ombudsdienst voor energie uit te werken die verschilt van de bemiddelings- en arbitrage dienst. De twee diensten zouden tot een enkele dienst kunnen worden samengevoegd die niet onder de bevoegdheid van de CREG valt.

~~**Art. 15/18.** De Geschillenkamer, opgericht bij artikel 29 van de wet van 29 april 1999, beslist op verzoek van één van de partijen over de geschillen tussen de gebruikers en de beheerders van het aardgasvervoersnet, de beheerder van de aardgasopslaginstallatie of de beheerder van de LNG-installatie die betrekking hebben op de toegang tot het aardgasvervoersnet, de aardgasopslaginstallaties, de LNGinstallaties of de upstreaminstallaties, en op de tarieven bedoeld in de artikelen 15/5 tot 15/5decies, behalve geschillen inzake contractuele rechten en verbintenissen.~~

Art. 58. § 1. – Elke belanghebbende partij die een klacht heeft tegen een systeembeheerder, een distributiesysteembeheerder, een beheerder van een gesloten distributiesysteem met betrekking tot diens verplichtingen krachtens deze wet en haar uitvoeringsbesluiten en andere relevante nationale en Europese wetgeving, inclusief grensoverschrijdende kwesties, kunnen zich richten tot de CREG, die fungeert als geschillenbeslechtinginstantie.

De klacht wordt schriftelijk uiteengezet en per aangetekend schrijven gericht aan de zetel van de CREG of aldaar neergelegd tegen ontvangstbewijs.

De CREG neemt een bindende beslissing binnen twee maanden na ontvangst van de klacht. Deze termijn kan met twee maanden worden verlengd indien de CREG aanvullende informatie vraagt. Deze periode kan met instemming van de klager nog eens voor een termijn van twee maanden worden verlengd.

§ 2. De CREG beslist met een gemotiveerde administratieve beslissing over de aangelegenheden bedoeld in §1 na de betrokken partijen te hebben gehoord. Zij kan overgaan of doen overgaan tot alle nuttige onderzoeken en kan, indien nodig, deskundigen aanwijzen en getuigen horen. Zij kan bewarende maatregelen opleggen in dringende gevallen.

De Koning bepaalt na overleg in Ministerraad, de procedureregels die van toepassing zijn op de geschillenbeslechting door de CREG.

Toelichting:

Artikel 58 houdt een omzetting in van artikel 41.11 van de derde gasrichtlijn.

Ten aanzien van beheerders van distributiesystemen en beheerders van gesloten distributiesystemen (waaronder de beheerders van gesloten bedrijfssystemen) zijn klachten slechts ontvankelijk wanneer het voorwerp van de klacht verband houdt met de tarieven bedoeld in Hoofdstuk IX.

~~**Art. 15/19.** De contracten die voor 1 juli 2004 zijn gesloten overeenkomstig artikel 3, eerste lid, van de Richtlijn 91/296/EEG van de Raad van 31 mei 1991 betreffende de doorvoer van aardgas via de hoofdnetten blijven gelden en worden verder ten uitvoer gelegd overeenkomstig de bepalingen van die Richtlijn.~~

Toelichting:

Artikel 16 van de Verordening (EG) nr. 1775/2005 voorziet niet langer in de uitzondering bepaald in artikel 32 van de richtlijn 2003/55/EG. Bovendien, wordt met toepassing van artikel 53 van de derde gasrichtlijn de Richtlijn 2003/55/EG met ingang van 3 maart 2011 volledig ingetrokken. Bijgevolg, heeft artikel 15/19 van de gaswet geen enkele bestaansreden meer en moet dit artikel geschrapt worden.

HOOFDSTUK ~~IV~~^{septies}-XIII

RECHTSMIDDELEN TEGEN DE BESLISSINGEN GENOMEN DOOR DE CREG

Afdeling 1. – Bezwaar met oog op herziening

Art. 59. Elk belanghebbende partij die zich benadeeld voelt ingevolge een beslissing genomen door de CREG kan ten laatste binnen een termijn van twee maanden na de bekendmaking of kennisgeving van deze beslissing, een bezwaar aantekenen bij de CREG met het oog op herziening.

Een dergelijk bezwaar heeft geen schorsende werking.

Het bezwaar met het oog op herziening wordt ingesteld per aangetekend schrijven of door neerlegging tegen ontvangstbewijs op de zetel van de CREG. Het bevat een kopie van de herziene beslissing alsmede de motieven die een herziening rechtvaardigen.

De CREG neemt haar beslissing over het bezwaar binnen een termijn van vier maanden na de indiening ervan.

Toelichting:

Artikel 59 houdt een omzetting in van artikel 41.12 van de derde gasrichtlijn.

Afdeling 2. - Geschillen die ressorteren onder de bevoegdheid van het hof van beroep te Brussel

Art. ~~15/20~~ 60. - § 1. Er kan een beroep worden ingediend bij het hof van beroep te Brussel zetelend zoals in kort geding, door elke persoon die een belang aantoon, tegen ~~de hierna opgesomde~~ **elke definitief bindende** beslissingen van de ~~Commissie~~ **CREG, bedoeld in artikel 55, 1° en 2°.**

~~1° de beslissingen genomen met toepassing van artikel 15/14, § 2, tweede lid, 6°, betreffende de goedkeuring van de voorwaarden voor toegang tot het aardgasvervoersnet en betreffende het toezicht op de toepassing ervan met uitzondering van de beslissingen bedoeld in artikel 15/20bis, 1°;~~

~~2° de beslissingen genomen met toepassing van artikel 15/14, § 2, tweede lid, 7°, betreffende het toezicht op en de evaluatie van de openbare dienstverplichtingen bedoeld in artikel 15/11 en de uitvoeringsbesluiten ervan;~~

~~3° de beslissingen genomen met toepassing van artikel 15/14, § 2, tweede lid, 8°, betreffende het toezicht op en de evaluatie van de toepassing van de bepalingen van artikel 15/7 en de uitvoeringsbesluiten ervan;~~

~~4° de beslissingen genomen met toepassing van artikel 15/14, § 2, tweede lid, 8°bis, betreffende het toezicht op en de evaluatie van de toepassing van de bepalingen van artikel 23bis van de wet van 29 april 1999 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt en de uitvoeringsbesluiten ervan;~~

~~5° de beslissingen genomen met toepassing van artikel 15/14, § 2, tweede lid, 9°, betreffende de controle van de boekhouding van de ondernemingen uit de aardgassector bedoeld in de artikelen 15/5 tot 15/5decies en de uitvoeringsbesluiten ervan;~~

~~6° de beslissingen genomen met toepassing van artikel 15/14, § 2, tweede lid, 9°bis, betreffende de goedkeuring van de tarieven bedoeld in artikel 15/5 tot 15/5decies en van de uitvoeringsbesluiten ervan;~~

~~7° de beslissingen genomen met toepassing van artikel 20/2 om een administratieve boete op te leggen.~~

Toelichting:

Rekening houdend met het feit dat in deze studie wordt voorgesteld om enerzijds de afdeling 2 "geschillen die ressorteren onder de bevoegdheid van de Belgische mededingingsautoriteit" van de gaswet te schrappen (zie de Toelichting hierover) en anderzijds de geschillen die nog zouden ressorteren onder de bevoegdheid van de Raad van State niet gemakkelijk te identificeren zijn, komt het passend voor om het Hof van Beroep algemeen bevoegd te verklaren als de enige beroepsinstantie tegen alle bindende en definitieve beslissingen van de CREG.

§ 2. ~~De grond van de zaak wordt voorgelegd aan het hof van beroep van Brussel dat uitspraak doet met volle rechtsmacht.~~ **Het Hof van Beroep te Brussel doet uitspraak als rechterlijke instantie van beroep tegen een bestuurshandeling. Het oefent een wettigheidcontrole ten opzichte van de definitief bindende beslissing van de CREG. Deze controle kan leiden tot nietigverklaring of schorsing van de beslissing, zonder de mogelijkheid tot hervorming of injunctie, behoudens de verplichting van de CREG om opnieuw uitspraak te doen rekening houdend met de redenen van nietigverklaring.**

Toelichting:

Artikel 60 houdt een omzetting van art. 41.17 van de derde gasrichtlijn in. Het principe van de scheiding der machten¹¹, belet de organen van de rechterlijke macht om een bestuurlijke functie uit te oefenen. Een rechtscollège mag dus de opportuniteit van de beslissingen van de regulator niet in vraag stellen. Het respecteren van dit principe geldt des te meer naarmate de onafhankelijkheid van een regulerende instantie sterker is dan bij een klassieke administratie. In dat geval beschikt het Hof van Beroep slechts over een volheid van bevoegdheid inzake de wettigheidcontrole betreffende de beslissingen genomen door een regulator teneinde de bestemmelingen rechtsbescherming te bieden. Immers, indien aan de rechterlijke macht de bevoegdheid zou worden gegeven om voorbij de marginale wettigheidstoetsing beslissingen van een regulator te herzien dan heeft dit onvermijdelijk voor gevolg dat het hele reguleringsstelsel, zoals dit voor energie is uitgewerkt op Europees en nationaal niveau, wordt kortgesloten. De interpretatieve nota betreffende de regulerende instanties bepaalt in dit opzicht (p. 19-20): *“A third aspect of the NRA’s accountability is legal accountability, i.e. it must be possible to introduce legal actions against NRA decisions. [...] Article 37(17) of the Electricity Directive and Article 40(17) of the Gas Directive provide as follows: ‘Member States shall ensure that suitable mechanisms exist at national level under which a party affected by a decision of a regulatory authority has a right of appeal to a body independent of the parties involved and of any government’. [...] While **accountability** is very important under the new legislative framework, it **cannot be used as an excuse to infringe the requirements on independence of the NRA**”.*

~~**Afdeling 2. – Geschillen die ressorteren onder de bevoegdheid van de Raad voor de Mededinging**~~

~~**Art. 15/20bis.** Er kan een beroep worden ingesteld bij de Raad voor de Mededinging door elke persoon die een belang aantoonde, tegen de beslissingen van de Commissie tot goedkeuring, inzake de aanvraag tot herziening of tot weigering van: 1° de beslissingen van de netbeheerder betreffende de toegang tot het vervoersnet, bedoeld in artikel 15/5, behalve in geval van contractuele rechten en verbintenissen; 2° de allocatiemethode of methoden voor de hoeveelheid aardgas beschikbaar op de interconnectoren met de buitenlandse vervoersnetten.~~

Toelichting

Artikel 15/20bis van de gaswet maakt het mogelijk om tegen twee soorten van beslissingen van de CREG beroep aan te tekenen bij de Belgische mededingingsautoriteit. Dit artikel kent verschillende toepassingsmoeilijkheden en het is niet steeds geweten welke beslissingen precies worden geïspiceerd. Bovendien is het problematisch dat de Belgische mededingingsautoriteit fungeert als beroepsinstantie terwijl in andere gevallen de CREG verondersteld wordt samen te werken met de Raad.

In artikel 55, 6° en conform de derde gasrichtlijn is voorzien in een vorm van samenwerking tussen de CREG en de Belgische mededingingsautoriteit. Dergelijke samenwerking is moeilijk verenigbaar met het feit dat diezelfde Raad tegelijk zou fungeren als beroepsinstantie tegen bepaalde beslissingen van de CREG. Dit was precies ook de reden waarom de wetgever bij de invoering van de beroepsmogelijkheid elke juridische band of mogelijke samenwerking tussen de CREG en de Belgische mededingingsautoriteit destijds had geschrapt en zelfs het koninklijk besluit heeft opgeheven dat de samenwerking regelde met de Dienst voor de Mededinging en het korps verslaggevers.¹²

¹¹ Voor een toepassing van dit principe, zie bijv. Cass., 28 februari 2005 (www.cass.be), R.G. n° S.04.0149.F

¹² B. DELVAUX, “Recente evoluties in het federale energierecht” in X. (ed.), *Recht in beweging: 13de VRG-Alumnidag 2006*, p. 129.

Gelet op de hierboven beschreven problemen en de geringe praktische betekenis, verdient het aanbeveling om de beroepsmogelijkheid bij de Belgische mededingingsautoriteit eenvoudig af te schaffen.

Art. 15/21 61. - § 1. Het beroep bedoeld in artikel ~~60 15/20~~ heeft geen schorsende werking, tenzij het ingesteld is tegen een beslissing van de ~~Commissie~~ **CREG** tot het opleggen van een administratieve geldboete. Het hof van beroep te Brussel waarbij een dergelijk beroep aanhangig wordt gemaakt, kan evenwel, alvorens recht te doen, de schorsing bevelen van de tenuitvoerlegging van de beslissing die het voorwerp uitmaakt van het beroep als de aanvrager ernstige middelen inroept die de vernietiging ~~of herziening~~ van de beslissing mogelijk kunnen rechtvaardigen en als de onmiddellijke tenuitvoerlegging ervan hem een ernstig en moeilijk te herstellen nadeel dreigt te berokkenen. Het hof spreekt zich onverwijld uit over de vordering tot schorsing.

§ 2. Het beroep wordt, op straffe van onontvankelijkheid, die ambtshalve wordt uitgesproken, ingesteld bij ondertekend verzoekschrift dat wordt neergelegd ter griffie van het hof van beroep te Brussel binnen een termijn van dertig dagen vanaf de kennisgeving van de beslissing of, voor de belanghebbenden aan wie de beslissing niet werd ter kennis gebracht, binnen een termijn van dertig dagen vanaf de publicatie van de beslissing, of, bij ontstentenis van publicatie, binnen een termijn van dertig dagen vanaf de kennisneming ervan. Het verzoekschrift wordt ter griffie neergelegd in zoveel exemplaren als er betrokken partijen zijn.

§ 3. Binnen drie werkdagen volgend op de neerlegging van het verzoekschrift, wordt het verzoekschrift door de griffie van het hof van beroep per gerechtsbrief ter kennis gebracht aan alle partijen die door de verzoeker in het geding zijn geroepen. **Samen met het verzoekschrift** ~~Bovendien~~ vraagt de griffie van het hof van beroep ~~binnen dezelfde termijn~~ aan het directiecomité van de ~~Commissie~~ **CREG** om het administratief dossier met betrekking tot de aangevochten beslissing **neer te leggen ter griffie toe te sturen**. De ~~toezending~~ **neerlegging van het administratief dossier moet gebeuren binnen vijf werkdagen na ontvangst van de aanvraag** ~~gebeurt ten laatste op de dag van de inleidingszitting, zonder dat de termijn tussen de ontvangst van het verzoekschrift en de inleidingszitting minder dan tien dagen mag bedragen. In geval van hoogdringendheid kan het Hof de termijn van neerlegging van het administratieve dossier verkorten zonder dat deze termijn minder dan vijf dagen mag bedragen na ontvangst van het verzoekschrift.~~ De partijen kunnen het administratief dossier raadplegen ter griffie van het hof van beroep vanaf de neerlegging ervan tot de sluiting van de debatten.

§ 4. Op ieder ogenblik kan het hof van beroep te Brussel ambtshalve alle andere partijen, wier toestand beïnvloed dreigt te worden door de beslissing die het voorwerp uitmaakt van het beroep, uitnodigen in het geding tussen te komen.

§ 5. Deel IV, Boek II, Titel III, Hoofdstuk VIII van het Gerechtelijk Wetboek is van toepassing op de procedure voor het hof van beroep te Brussel.

§ 6. Het hof van beroep te Brussel stelt de termijnen vast waarbinnen de partijen elkaar hun schriftelijke opmerkingen mededelen en een kopie ervan neerleggen ter griffie. Het hof bepaalt eveneens de datum van de debatten.

Het hof van beroep te Brussel beslist binnen een termijn van zestig dagen ~~na de neerlegging van het in § 2 bedoelde verzoekschrift.~~ **na sluiting van de debatten.**

Toelichting:

Het begrip "herziening" moet worden geschrapt aangezien dit niet mogelijk is met inachtneming van de onafhankelijkheid van de regulator.

Het samenstellen van de administratieve dossiers vereist soms veel administratief werk. De verplichting van de regulator op het gebied van vertrouwelijkheid, houdt in dat de regulator zich dient uit te spreken over het vertrouwelijke karakter van de stukken alvorens de CREG ze kan meedelen. Bovendien is de huidige dermate korte termijn voor indiening van het administratieve dossier niet gerechtvaardigd, rekening houdend met de termijn waarbinnen de zaken worden vastgesteld voor inleiding en *a fortiori* voor pleidooien. Er wordt dan ook een meer redelijke termijn voor indiening van het administratieve dossier voorgesteld in §3.

De termijn van 60 dagen waarbinnen het Hof een beslissing neemt te rekenen vanaf het verzoekschrift is niet realistisch. Deze termijn wordt systematisch en ruim overschreden. Eiser is vaak zelf vragende partij om over een langere termijn te kunnen beschikken om de zaak in gereedheid te brengen. Er werd daarom voorgesteld een termijn van 60 dagen te bepalen binnen dewelke het Hof een beslissing neemt na sluiting van de debatten.

~~Art. 15/22. — § 1. Het beroep, ingesteld bij de Raad voor de Mededinging, is onderworpen aan de onderzoeksbepalingen en procedureregels met betrekking tot de restrictieve mededingingspraktijken, zoals bepaald in [de wetten van 10 juni 2006 tot bescherming van de economische mededinging en tot oprichting van een Raad voor de Mededinging]~~

~~§ 2. Het beroep wordt ingesteld, bij de Raad voor de mededinging, binnen een termijn van dertig dagen vanaf de betekening van de beslissing of, voor de belanghebbenden aan wie de beslissing niet werd betekend, binnen een termijn van dertig dagen vanaf de publicatie van de beslissing of, bij ontstentenis van publicatie, binnen een termijn van dertig dagen vanaf de kennisneming ervan.~~

~~De Raad voor de Mededinging, opgericht bij de wet van 10 juni 2006, beslist binnen een termijn van vier maanden~~

Toelichting:

Artikel 15/22 van de gaswet regelt de procedure bij de Belgische mededingingsautoriteit. Aangezien voorgesteld wordt om de beroepsmogelijkheid bij de Belgische mededingingsautoriteit af te schaffen, zoals hierboven voorgesteld, dient dit artikel uiteraard ook te worden geschrapt.

HOOFDSTUK IVoeties

~~BEVOEGDHEID TOT SCHORSING DOOR DE MINISTERRAAD~~

~~Art.15/23. — § 1. De Ministerraad kan, op voorstel van de minister, bij gemotiveerd besluit, vastgesteld na overleg in de Ministerraad, de tenuitvoerlegging schorsen van de beslissingen genomen met toepassing van artikel 15/5, § 2, en zijn uitvoeringsbesluiten waarmee de Commissie de wet schendt of het algemeen belang schaadt, alsook van de beslissingen die de Ministerraad strijdig acht met de krachtlijnen van 's lands energiebeleid, hierbij inbegrepen de doelstellingen van de regering inzake de bevoorrading van het land in energie.~~

~~De Commissie brengt de Ministerraad op de hoogte van de beslissingen beoogd in het voorgaande lid onmiddellijk na het aannemen van deze beslissingen.~~

~~Het besluit tot schorsing wordt genomen binnen een termijn van de dertig dagen vanaf de ontvangst van de beslissing van de Commissie door de Ministerraad. Het wordt dadelijk bekendgemaakt aan de Commissie en aan de belanghebbenden.~~

~~De Commissie wijzigt de geschorste beslissing binnen vijftien dagen, te rekenen vanaf de opschorting ervan, in overeenstemming met het met redenen omkleed besluit bedoeld in het eerste lid.~~

~~§ 2. Het instellen van beroep tegen de beslissing van de Ministerraad is ontvankelijk wanneer terzelfder tijd beroep wordt ingesteld tegen de gewijzigde beslissing van de Commissie.~~

~~§ 3. Bij een besluit, vastgesteld na overleg in de Ministerraad, legt de Koning de nadere regels van de in § 1 beschreven procedures vast.~~

Toelichting:

De nieuwe richtlijnen (art. 39.4 en 39.5 van de nieuwe gasrichtlijn alsook art. 35.4 en 35.5 van de nieuwe elektriciteitsrichtlijn) schrijven voor dat de regulerende instantie *“juridisch onderscheiden en functioneel onafhankelijk dient te zijn van elke andere publieke of particuliere entiteit”*; *“de regulerende instantie ziet erop toe dat haar personeel en de personen belast met haar beheer: [...] geen directe instructies vragen aan, noch aanvaarden van een regering of andere publieke of particuliere entiteit”*. Ze moet in staat zijn om *“autonome beslissingen te nemen, onafhankelijk van elk politiek orgaan”*.

De interpretatieve nota van de Europese Commissie m.b.t. de regulerende instanties preciseert dat de regulator in staat moet zijn om autonome beslissingen te nemen – zonder enige vorm van inmenging voor of na een beslissing – onafhankelijk van elke andere

politieke, publieke of particuliere entiteit (pagina 9/20). Deze nota bepaalt uitdrukkelijk dat tegen de beslissingen van de regulator geen veto mag worden gesteld door de regering of de minister, noch mogen ze worden herzien of geschorst.
De bevoegdheid van de Ministerraad om bepaalde beslissingen van de CREG te schorsen druipt dus in tegen de nieuwe Europese richtlijnen.

HOOFDSTUK IV ~~novies~~ XIV

OPENBAARHEID VAN DE BESLISSINGEN VAN DE CREG

Art. 15/24. 62. - De definitieve versies van de beslissingen, studies, adviezen, voorstellen en rapporten van het directiecomité of de algemene raad van de Commissie de CREG zijn volledig gemotiveerd en verantwoord.

Zij ~~openbaar~~ en worden gepubliceerd zijn voor het publiek beschikbaar waarbij de vertrouwelijkheid van commercieel gevoelige informatie behouden blijft, ~~op de website van de Commissie www.ereg.be, behoudens andere andersluidende~~ beslissing van het directiecomité de organen van de Commissie die de beslissing hebben genomen.

Toelichting:

De derde gasrichtlijn vermeldt meermaals de noodzaak om niet-vertrouwelijke informatie te publiceren in het belang van de markt. Hiervoor kan verwezen worden naar de artikelen 16.3 en 41.16 van de gasrichtlijn bepaalt. Artikel 15/24 van de gaswet moet dus gewijzigd worden waarbij het behoud van de confidentialiteit van de gegevens moet worden benadrukt, rekening houdende met het feit dat in de studie wordt voorgesteld dat de CREG niet langer meer bestaat uit twee organen. Tenslotte kan het opportuun zijn om deze informatieverplichting uit te breiden tot alle akten van de CREG (studies, adviezen, voorstellen, verslagen) en niet te beperken te de eigenlijke beslissingen.

HOOFDSTUK V

UITVOERING VAN DE WET

Art. 16. Voor de uitvoering van deze wet bepaalt de Koning onder meer:

1° de algemene voorschriften, die moeten worden in acht genomen en de veiligheidsmaatregelen die dienen te worden genomen bij de oprichting en bij de exploitatie van vervoerinstallaties, onverminderd het politierecht van de bevoegde overheden;

2° welke overheden of diensten, behalve provincies en gemeenten, moeten worden geraadpleegd en binnen welke termijn zij hun advies moeten geven;

3° de procedure en de formaliteiten die in acht moeten worden genomen bij elk in artikel 9 bedoeld gebruik van het openbaar domein, of wanneer de centrale, provinciale of gemeentelijke overheden, overeenkomstig hetzelfde artikel, de op hun openbaar domein aangelegde vervoerinstallaties willen doen wijzigen;

4° de procedure die moet worden gevolgd voor de verklaring van openbaar nut bedoeld in artikel 10, en binnen welke termijn gevolg moet worden gegeven aan een aanvraag tot verklaring van openbaar nut;

5° 6° [...]

7° de strafbedingen die mogen worden gesteld in geval van niet-nakoming van de verbintenissen inzake gasvervoer.

8° de voorschriften die moeten worden in acht genomen door eenieder die, in de nabijheid van vervoerinstallaties door middel van leidingen, werken uitvoert, doet uitvoeren of beoogt uit te voeren.

De Koning bepaalt ook de schaal van de maximumretributies die de Staat, de provincie of de gemeente, overeenkomstig artikel 13, als vergoeding voor de bezetting van zijn openbaar of privaat domein mag heffen, alsmede de schaal van de minimumuitkeringen die krachtens hetzelfde artikel aan private personen verschuldigd zijn.

Toelichting

Artikel 16 van de gaswet is verplaatst naar artikel 5, §2.

~~Art. 17. [...]~~

HOOFDSTUK VI XV SANCTIES

Art. 18. 63 §1. Onverminderd de bevoegdheden van de officieren van gerechtelijke politie, wijst de Koning de ambtenaren van de Federale Overheidsdienst Economie, K.M.O., Middenstand en Energie aan die bevoegd zijn om de overtredingen bedoeld in ~~artikel 19 en 20/1~~ **deze wet** op te sporen en vast te stellen. Hun proces-verbaal heeft bewijskracht tot het tegenbewijs wordt geleverd.

De in het eerste lid bedoelde ambtenaren kunnen:

1° gebouwen, werkplaatsen en hun aanhorigheden tijdens de openings- of werkuren betreden, wanneer dat voor de uitoefening van hun opdracht noodzakelijk is;

2° alle dienstige vaststellingen doen, zich documenten, stukken, boeken en voorwerpen die bij de opsporing en vaststelling nodig zijn, doen vertonen en die in beslag nemen;

Wanneer deze handelingen de kenmerken van een huiszoeking vertonen, mogen ze door de in het eerste lid bedoelde ambtenaren enkel worden gesteld met machtiging van de onderzoeksrechter of de voorzitter van de rechtbank van eerste aanleg die daartoe bij verzoekschrift is aangezocht

Art. 64. In uitvoering van artikel 55, en onverminderd artikel 8 van het Wetboek van Strafvordering, wijst de Koning de leden van het Directiecomité en de personeelsleden van de CREG aan die bekleed zijn met de hoedanigheid van officier van gerechtelijke politie. Zij oefenen hun opdracht van officier van gerechtelijke politie uit volgens de bepalingen voorzien in een op voorstel van de CREG in Ministerraad overlegd koninklijk besluit. Zij leggen de eed af voor de Minister van Justitie, overeenkomstig de bepalingen in uitvoering van het decreet van 31 juli 1831. In hun hoedanigheid van officier van gerechtelijke politie, zijn zij onderworpen aan het toezicht van de procureur-generaal.

Toelichting:

Het gedeelte geschrapt onder artikel 18, §1 van de gaswet is verplaatst naar artikel 55, 9° van de studie. Artikel 63, §2 herneemt artikel 18, §3, eerste lid van de gaswet.

~~§ 2. De Koning wijst de ambtenaren van de Federale Overheidsdienst Economie, K.M.O., Middenstand en Energie aan die belast zijn met de administratieve controle op de naleving van deze wet en haar uitvoeringsbesluiten.~~

Toelichting:

Gelet op de onafhankelijkheid van de regulerende instantie mag deze paragraaf geschrapt worden.

~~§ 3. Onverminderd artikel 8 van het Wetboek van Strafvordering, wijst de Koning de leden van het Directiecomité en de personeelsleden van de Commissie aan die bekleed zijn met de hoedanigheid van officier van gerechtelijke politie.~~

~~De leden bedoeld in het voorgaande lid zijn bevoegd om inbreuken op het artikel 15/14, § 2, 3°, 3°bis, 12° en 13°, op het artikel 15/14bis, op het artikel 15/14ter, op het artikel 15/16, § 1, wat betreft de uitvoering van de opdrachten van de Commissie bedoeld in artikelen 15/14, § 2, 3°, 3°bis, 12° en 13°, 15/14bis en 15/14ter, en op het artikel 15/16, § 1bis, van deze wet en op de uitvoeringsbesluiten~~

ervan op te sporen en vast te stellen, door middel van processen verbaal die bewijs opleveren tot het tegendeel. Hiertoe kunnen zij:

1° gebouwen, werkplaatsen en hun aanhorigheden tijdens de openings- of werkuren betreden, wanneer zulks voor de uitoefening van hun opdracht noodzakelijk is;

2° alle dienstige vaststellingen doen, zich documenten, stukken, boeken en voorwerpen die bij de opsporing en vaststelling van inbreuken nodig zijn, doen vertonen en die in beslag nemen;

3° alle inlichtingen verzamelen en alle geschreven of mondelinge verklaringen of getuigenissen afnemen;

4° bijstand verlenen in het kader van de uitvoering van de beslissingen van de Commissie.

Wanneer die daden de kenmerken van een huiszoeking dragen, mogen ze alleen met toepassing van de artikelen 87 tot 90 van het Wetboek van Strafvordering worden ingesteld.

De leden bedoeld in het eerste lid, kunnen voor de uitvoering van hun opdrachten een beroep doen op de openbare macht en beschikken over alle middelen die aan de agenten van de openbare macht worden toegekend. Onverminderd de bijzondere wetten die de geheimhouding van de verklaringen garanderen, zijn de openbare besturen gehouden hun bijstand te verlenen aan deze leden in de uitoefening van hun opdrachten. De leden kunnen eveneens de bijstand vorderen van de overtreder of van zijn aangestelden.

De leden bedoeld in het eerste lid oefenen hun opdracht van officier van gerechtelijke politie uit volgens de regels bepaald door een koninklijk besluit overlegd in Ministerraad, op voorstel van de commissie. Zij leggen de eed af voor de Minister van Justitie, overeenkomstig de bepalingen in uitvoering van het decreet van 31 juli 1831. In hun hoedanigheid van officier van gerechtelijke politie, zijn zij onderworpen aan het toezicht van de procureur-generaal.

Toelichting:

Artikel 18, §3 van de gaswet werd verplaatst naar artikel 55, 7°.

~~**Art. 19.** Overtreding van artikel 22 van deze wet en van de besluiten gesteld tot uitvoering van deze wet wordt gestraft met gevangenisstraf van acht dagen tot een maand en met geldboete van 100 frank tot 100000 frank, of met één van die straffen alleen. In geval van herhaling wordt de geldboete verdubbeld en wordt de overtreder gestraft met gevangenisstraf van vijftien dagen tot drie jaar.~~

~~De bepalingen van het Eerste Boek van het Strafwetboek met inbegrip van hoofdstuk VII en artikel 85 zijn toepasselijk op de in het eerste lid bedoelde overtredingen.~~

~~De artikelen 523 en 525 van het Strafwetboek zijn toepasselijk op de opzettelijke beschadiging of vernieling van eender welke gasvervoerinstallatie.~~

Toelichting:

In huidige studie wordt voorgesteld om artikel 22 van de gaswet te schrappen. Bijgevolg moet artikel 19 van de gaswet, dat een overtreding beoogt van artikel 22 van de gaswet eveneens geschrapt worden.

Art. 20.65. Onverminderd de toepassing van de straffen bepaald bij de artikelen 271 tot 274 van het Strafwetboek wordt gestraft met gevangenisstraf van acht dagen tot één maand en met geldboete van **2.48 Euro à 2478,94 Euro** ~~100 frank tot 100000 frank~~, of met één van die straffen alleen, hij die de in artikel ~~48~~ **63** genoemde officieren of ambtenaren opzettelijk belemmert of hindert in de uitvoering van de aldaar bepaalde opdrachten. In geval van herhaling wordt de geldboete verdubbeld en wordt de overtreder gestraft met gevangenisstraf van vijftien dagen tot drie jaar.

De bepalingen van het Eerste Boek van het Strafwetboek met inbegrip van hoofdstuk VII en artikel 85 zijn toepasselijk op de in het eerste lid bedoelde overtredingen.

Art. 20/1.66. - § 1. Worden gestraft met gevangenisstraf van één maand tot één jaar en met geldboete van **1,24 Euro à 495,79 Euro** ~~vijftig tot twintigduizend frank~~ of met één van deze straffen alleen :

1° zij die de verificaties en onderzoeken van de ~~Commissie~~ **CREG** krachtens deze wet hinderen, weigeren hun informatie te verstrekken die zij gehouden zijn mee te delen krachtens deze wet, of hun bewust verkeerde of onvolledige informatie verstrekken;

2° zij die het personeel van de **CREG** of de leden van haar directiecomité beïnvloeden of pogen te beïnvloeden, door welk middel dan ook, met name door het aanwenden van ongepaste druk, instructies of het toekennen van om het even welk voordeel, financieel of anders;

3° zij die onder het personeel van de **CREG** of van haar directiecomité de druk, instructies of voordelen bedoeld in 2° vragen of aanvaarden

4° zij die de bepalingen van de artikelen **4 en 26** ~~15/3 en 15/5, § 4~~ overtreden.

De leden van het directiecomité en de personeelsleden van de **CREG** zijn gebonden door het beroepsgeheim; zij mogen de vertrouwelijke gegevens die hun ter kennis zijn gekomen op grond van hun functie bij de **CREG**, aan niemand bekendmaken, dan tenzij zij worden opgeroepen om in rechte te getuigen, of wanneer zij een beslissing van de **CREG** in rechte verdedigen in het kader van een beroep of wanneer zij overgaan tot de uitwisseling van informatie met de Belgische mededingingsautoriteit, de Dienst voor de Mededinging en het Auditoraat, met de Europese Commissie, met de Commissie voor het Bank-, Financie- en Assurantiewezen, en met de reguleringsinstanties voor elektriciteit en voor gas van de gewesten en van andere lidstaten van de Europese Unie.

De in het vorige lid vermelde instellingen zijn gehouden:

- a) de geheimhouding van de verkregen gegevens en inlichtingen te waarborgen; en
- b) de gegevens en inlichtingen niet te gebruiken voor een andere doeleinden dan waarvoor deze worden verstrekt.

Betreffende de informatie verkregen van de hierboven vermelde instellingen zijn de leden van het directiecomité en de personeelsleden van de **CREG** tot eenzelfde beroepsgeheim gebonden, voor zover de hierboven vermelde instellingen de gegeven informatie als vertrouwelijk bestempeld.

De leden van het directiecomité en de personeelsleden van de **CREG** zijn gehouden:

- a) de geheimhouding van de verkregen gegevens en inlichtingen te waarborgen; en
- b) de gegevens en inlichtingen niet te gebruiken voor een andere doeleinden dan waarvoor deze worden verstrekt.

§ 2. De Koning kan strafsancities bepalen voor inbreuken op de bepalingen van de uitvoeringsbesluiten van deze wet die Hij aanduidt. Deze strafsancities mogen een gevangenisstraf van zes maanden en een geldboete van **495,79 Euro** ~~twintigduizend frank~~ niet overschrijden.

§ 3. De bepalingen van het eerste boek van het Strafwetboek zijn van toepassing op de inbreuken bepaald in §§ 1 en 2. De vennootschappen zijn burgerlijk aansprakelijk voor de geldboeten waarvoor hun bestuurders, zaakvoerders of lasthebbers wegens dergelijke inbreuken worden veroordeeld.

Toelichting :

De artikelen 64 tot 66 houden een omzetting in van Belgische frank naar euro.

Artikel 66, §1, 2° houdt een omzetting in van artikel 39.4, b), ii van de derde gasrichtlijn. De interpretatieve nota betreffende de rol van de regulerende autoriteiten zegt hierover (p. 7, alinéa 4) : *“The new legislation also prohibits the NRA’s staff and the persons responsible for its management from seeking or taking direct instructions from any government or other public or private entity. This provision aims to tackle the situation where someone working for the NRA is seeking or taking direct instructions. According to the Commission’s services, this provision also implies that it is forbidden for anyone to give such instructions. An instruction in*

this context is any action calling for compliance and/or trying to improperly influence an NRA decision and thus includes the use of pressure of any kind on NRA's staff or on the persons responsible for its management. In the view of the Commission's services this requires Member States to provide for dissuasive civil, administrative and/or criminal sanctions in case of violation of the provisions on independence as well as for any attempts by public and private entities to give an instruction or to improperly influence an NRA decision".

Art. 20/2. 67. Onverminderd de andere door deze wet voorziene maatregelen, kan de ~~Commissie~~ **CREG** elk ~~aardgasbedrijf in België gevestigde natuurlijke of rechtspersoon~~ **aardgasbedrijf in België gevestigde natuurlijke of rechtspersoon** verplichten tot naleving van specifieke bepalingen van deze wet of ~~de haar uitvoeringsbesluiten~~ **of haar uitvoeringsbesluiten bekrachtigd bij wet, alsook van de andere relevante nationale en Europese wetgeving, inclusief bij grensoverschrijdende kwesties of tot naleving van juridisch bindende en toepasselijke beslissingen van de CREG of het Agentschap** ervan binnen de termijn bepaald door de ~~Commissie~~ **CREG**. Indien deze persoon bij het verstrijken van de termijn in gebreke blijft, kan de ~~Commissie~~ **CREG**, op voorwaarde dat de persoon werd gehoord of naar behoren werd opgeroepen, een administratieve geldboete opleggen. De geldboete mag, per kalenderdag, niet lager zijn dan ~~1.250 euro vijftigduizend frank~~, noch hoger zijn dan ~~300.000 euro vier miljoen frank~~, noch, in totaal, hoger zijn dan ~~6.000.000 euro tachtig miljoen frank~~ of ~~10~~ **3**-procent van de omzet die de betrokken persoon heeft gerealiseerd op de nationale aardgasmarkt tijdens het laatste afgesloten boekjaar, indien dit laatste bedrag hoger is. De geldboete wordt ten gunste van de Schatkist geïnd door de administratie van de Belasting over de toegevoegde waarde, der registratie en domeinen.

De administratieve geldboetes die de CREG aan de systeembeheerder, de beheerder van netten voor lokale of gewestelijke transmissie, de distributiesysteembeheerder en aan de beheerder van gesloten distributiesysteem oplegt, worden niet opgenomen in de kosten maar worden in mindering gebracht van de billijke winstmarge. Anderzijds, kunnen aardgasbedrijven evenmin de administratieve geldboetes die de CREG hen oplegt laten doorrekenen in de prijzen.

Toelichting :

De derde gasrichtlijn bepaalt in artikel 41.4. dat *“de lidstaten erop moeten toezien dat de regulerende instanties over de noodzakelijke bevoegdheden beschikken om hun taken, zoals bedoeld in paragrafen 1, 3 en 6, op een doeltreffende en snelle manier, te vervullen. Daartoe beschikt de regulerende instantie tenminste over volgende bevoegdheden: ... d) opleggen van effectieve, evenredige en afschrikkende sancties aan aardgasbedrijven die hun verplichtingen uit hoofde van deze richtlijn of op enig toepasselijk wettelijk bindend besluit van de regulerende instantie of het Agentschap niet naleven ... Daartoe behoort de bevoegdheid in om aan de transmissiesysteembeheerder of het verticaal geïntegreerde bedrijf, naargelang het geval, sancties van maximaal 10% van de jaaromzet van de transmissiesysteembeheerder of het verticaal geïntegreerde bedrijf op te leggen of voor te stellen deze op te leggen, wegens niet naleven van hun respectieve verplichtingen uit hoofde van deze richtlijn.”*

Artikel 20/2 van de gaswet wordt dan ook aangepast om hiermee conform te zijn.

De CREG is volgens huidige gaswet niet in staat om op te treden tegen rechtspersonen die op de Belgische markt actief zijn maar die niet zijn gevestigd in België. In artikel 67 dient dan ook de precisering te worden geschrapt waarbij wordt gesteld dat de rechtspersonen “in België gevestigd” moeten zijn.

De toevoeging van de woorden *“of haar uitvoeringsbesluiten bekrachtigd bij wet”* lost een probleem op dat naar voren is gekomen ingevolge een arrest van het Hof van Beroep te Brussel van 11 februari 2010. Het Hof is van oordeel is dat een bekrachtigd tariefbesluit noch de elektriciteitswet vertegenwoordigt, noch één van de uitvoeringsbesluiten ervan. Door deze toevoeging dat ook in artikel 73 van de studie elektriciteitswet wordt ingevoerd, wordt dit probleem opgelost. *Mutatis mutandis* moet dit ook gelden voor de gaswet.

HOOFDSTUK VII

DIVERSE BEPALINGEN

~~Art. 21.~~ De wet van 17 januari 1938 tot regeling van het gebruik door de openbare besturen, de verenigingen van gemeenten en de concessiehouders van openbare diensten of van diensten van openbaar nut, van de openbare domeinen van de Staat, van de provincies en van de gemeenten voor het aanleggen en het onderhouden van leidingen, inzonderheid van gas- en waterleidingen, is opgeheven in zover zij het gasvervoer betreft.

Toelichting:

Zoals de laatste zinsnede zelf zegt is de wet van 17 januari 1938 opgeheven voor wat betreft gasvervoer. Bijgevolg, is deze bepaling voorbijgestreefd en mag zij geschrapt worden.

~~Art. 22.~~ Aan degene die op de datum van inwerkingtreding van deze wet een gasvervoer als bedoeld in artikel 2 exploiteert, wordt de in artikel 3 bepaalde gasvervoersvergunning of toelating verleend op voorwaarde dat hij, binnen de termijn te bepalen door de Koning, aan de Minister tot wiens bevoegdheid de energie behoort de stukken overmaakt en de inlichtingen verstrekt die overeenkomstig artikel 17 zijn vereist.

De Koning of de Minister tot wiens bevoegdheid de energie behoort, al naar het geval, bepaalt binnen welke termijn de vervoerder, op straffe van verval, moet voldoen aan de voorschriften van deze wet en haar uitvoeringsbesluiten en aan de voorschriften van de algemene voorwaarden waarvan de tekst bij de vergunningsakte is gevoegd, of aan de voorwaarden die in de toelatingsakte zijn vermeld.

Toelichting:

De verwijzing naar artikel 17 is niet correct vermits artikel 17 werd opgeheven bij artikel 17 van de wet van 29 april 1999. Deze bepaling is voorbij gestreefd en mag geschrapt worden.

~~Art. 23.~~ In geval van dreigende crisis of van plotse crisis op de energiemarkt, of wanneer de bevoorradingszekerheid van het land in het gedrang komt, of wanneer de fysieke veiligheid van personen, de veiligheid of betrouwbaarheid van uitrusting of installaties of de integriteit van de vervoernetten wordt bedreigd, kan de Koning bij een in Ministerraad overlegd besluit, na advies van de Commissie, de nodige beschermingsmaatregelen nemen, met inbegrip van tijdelijke afwijkingen van de bepalingen van deze wet.

Toelichting:

Beschermingsmaatregelen indien de bevoorradingszekerheid van het land in het gedrang komt, zullen door de CREG worden vastgesteld met toepassing van [SOS-Verordening]. Beschermingsmaatregelen in geval van noodsituaties die de systeemintegriteit en/of de fysieke integriteit van personen in het gedrang brengen, zullen worden vastgesteld met toepassing van artikel 30, §1, tweede lid, 2°. Artikel 23 wordt bijgevolg reeds ondervangen door voornoemde bepalingen en kan bijgevolg geschrapt worden.

~~Art. 24.~~ De ondernemingen, met uitzondering van de beheerders, met een sterke positie op de Belgische gasmarkt dragen er zorg voor om in hun intern besluitvormingsproces aangepaste mechanismen in te bouwen teneinde te vermijden dat belangenconflicten in hoofde van verbonden of geassocieerde ondernemingen ertoe leiden dat beslissingen of strategieën worden aangenomen die de wezenlijke belangen van de consumenten of de correcte uitvoering van de openbare dienstverplichtingen van de betrokken onderneming kunnen schaden.

De commissie doet aanbevelingen ter invulling van wat in het eerste lid is bepaald; zij inspireert zich hierbij op de beste praktijken van deugdelijk vennootschapsbestuur. De betrokken vennootschappen

~~lichten de commissie in over het gevolg dat zij aan deze aanbevelingen geven; in voorkomend geval lichten zij haar de specifieke redenen toe op grond waarvan zij menen ervan af te moeten wijken. Voor de toepassing van dit artikel wordt een onderneming geacht een sterke positie te hebben op de Belgische gasmarkt wanneer zij een aandeel heeft van meer dan 25 % van deze markt of een segment ervan.~~

Toelichting:

Dit artikel werd verplaatst naar artikel 54, §2.

~~**Art. 25.** — De hoofdstukken IVter en IVquater van deze wet zijn niet van toepassing op de Interconnector noch op de Zeepipe-installaties op Belgisch grondgebied.~~

Toelichting:

Er wordt voorgesteld om artikel 25 van de gaswet te schrappen. Hiervoor kan verwezen worden naar het Hoofdstuk IV van deze studie inzake certificering en aanwijzing van beheerders. In de toelichting onder artikel 8 is uiteengezet waarom ook de I(UK) gecertificeerd en aangewezen moet worden als TSO en dus onder het gereguleerd regime valt.

Anderzijds, vormen de Zeepipe-installaties geen systeem maar zijn het “upstream-installaties”. De toegang tot de aanlandingsterminals van de Zeepipe I dienen overeenkomstig het artikel 37 gereguleerd te worden zoals vermeld staat onder de Toelichting van de definitie “upstream-installaties” (6°).

HOOFDSTUK XVI OVERGANGSBEPALINGEN

Art. 68. Ten laatste op 3 maart 2012 moeten de bij ministerieel besluit van 23 februari 2010 tot **aanwijzing van de beheerder van het aardgasvervoersnetwerk¹³ aangeduide systeembeheerders gecertificeerd en aangewezen zijn zoals respectievelijk bepaald in artikel 7 en in artikel 12. Eén maand na inwerkingtreding van deze wet, delen de systeembeheerders aan de CREG hun planning mee hoe zij zullen voldoen aan de in artikel 8 vermelde eisen.**

Toelichting:

De derde gasrichtlijn voorziet geen enkele bepaling wat er moet gebeuren met systeembeheerders die reeds zijn aangewezen conform de tweede gasrichtlijn. Aangezien de derde gasrichtlijn op dat punt fundamenteel verschilt met de tweede gasrichtlijn en om elke rechtsonzekerheid te vermijden teneinde niet in gebreke te kunnen worden gesteld door de Europese Commissie, dient voor de NV Fluxys en de NV Fluxys LNG een overgangsbepaling te worden ingevoerd. Alleen op die manier kan België in overeenstemming zijn met de nieuwe Europese regelgeving ter zake. Artikel 10 van de derde gasrichtlijn zegt uitdrukkelijk dat geen transmissiesysteembeheerder kan worden aangewezen zonder vooreerst gecertificeerd te zijn. Daarnaast bepaalt artikel 9.1 van de derde gasrichtlijn dat tegen 3 maart 2012 ieder bedrijf dat eigenaar is van een transmissiesysteem moet handelen als een transmissiesysteembeheerder. Aangezien een bedrijf slechts als transmissiesysteembeheerder kan handelen na vooreerst te zijn gecertificeerd en luidens artikel 10.2 de aanwijzing van een transmissiesysteembeheerder ter kennis moet worden gebracht aan de Europese Commissie om vervolgens bekend te worden gemaakt in het Publicatieblad van de Europese Unie, is het logisch dat voor de NV Fluxys en de NV Fluxys LNG deze overgangsbepaling wordt voorzien.

---

¹³ BS. 02.03.2010.

Art. 69. De samenstelling van de raad van bestuur van de systeembeheerders dient ten laatste [op 30 mei 2011] in overeenstemming te zijn met de bepalingen van artikel 14, §2, eerste lid. Artikel 8/3, §1, eerste lid, van toepassing voor de inwerkingtreding van [deze wet] blijft van toepassing tot de bepalingen van artikel 14, §2, eerste lid, van deze wet, en dit ten laatste op [30 mei 2011], van toepassing zijn.

De bepalingen van artikel 14, §3, tweede lid, 1° en 2° zijn voor de eerste maal van toepassing op de nieuwe benoemingen en de hernieuwingen van de mandaten. Artikel 1, 45°, van toepassing voor de inwerkingtreding van deze wet, blijft van toepassing op de onafhankelijke bestuurders benoemd voor de inwerkingtreding van deze wet tot het einde van hun mandaat.

Art 70. De vereiste van voorafgaande goedkeuring door het corporate governance comité bedoeld in artikel 14, § 8, eerste lid is, voor wat betreft de aanwijzing van de leden van het directiecomité, voor de eerste maal van toepassing op de benoemingen en de hernieuwingen van de mandaten na de inwerkingtreding van deze wet.

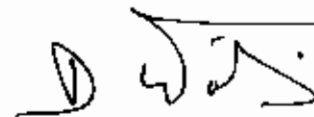
Art 71. Het netontwikkelingsplan, bedoeld in artikel 23 wordt voor de eerste maal aan de CREG voorgelegd gelijktijdig met het eerstkomend tariefvoorstel, bedoeld in artikel 41, §1, dat na inwerkingtreding van de wet aan de CREG ter goedkeuring moet worden voorgelegd.

****

Voor de Commissie voor de Regulering van de Elektriciteit en het Gas :

Guido CAMPS
Directeur

Dominique WOITRIN
Directeur

Bernard LACROSSE
Directeur

François POSSEMIERS
Voorzitter van het directiecomité

COÖRDINATIETABEL		
Wet van 12 april 1965 betreffende het vervoer van gasachtige producten en andere door middel van leidingen en laatst gewijzigd bij wet van 29 april 2010	Voorstel tot wijziging van de wet van 12 april 1965 betreffende het vervoer van gasachtige producten en andere door middel van leidingen ingevolge de nieuwe Europese regelgeving	Richtlijn 2009/73/EG van het Europees Parlement en de Raad van 13 juli 2009 betreffende gemeenschappelijke regels voor de interne markt voor aardgas en tot intrekking van richtlijn 2003/55/EG
Hoofdstuk I – Definities	Hoofdstuk I – Definities	
ART. 1 gasonderneming aardgasonderneming aardgasvervoersnet vervoersvergunning gasdistributie installaties distributieonderneming aardgaslevering leveringsonderneming leveringsvergunning geïnterconnecteerd net verwante onderneming netgebruiker richtlijn 2005/55/EG bestuur Energie Commissie gedragscode beheerder van het aardgasvervoersnet opslaginstallatie voor aardgas beheerder van de opslaginstallatie voor aardgas beheerder van de LNG installatie opslag van aardgas in leidingen verticaal geïntegreerde onderneming horizontaal geïntegreerde onderneming nieuwe installatie de beheerders gecombineerde netbeheerder onafhankelijke bestuurder billijke marge gereguleerd actief rendementspercentage belangrijkste voorwaarden	ART. 1 systeem aardgasbedrijf transmissie transmissiesysteem distributiesysteem distributiesysteembeheerder gesloten distributiesysteem gesloten bedrijfssysteem gebruiker levering leveringsbedrijf verwant bedrijf systeemgebruiker grootafnemer richtlijn 2009/73/EG Algemene Directie Energie CREG aardgasreglement systeembeheerder transmissiesysteembeheerder opslaginstallatie opslagsysteembeheerder LNG-systeembeheerder leidingbuffer verticaal geïntegreerd bedrijf horizontaal geïntegreerd bedrijf nieuw systeem gecombineerde systeembeheerder dominerende aandeelhouder personen die in onderling overleg optreden Interconnector	ART 1

	<p>dienstenprogramma's standaardcontracten toegangsreglementen Verordening (EG) nr. 715/2009 agentschap Aardgasderivaat voorstel van de CREG bevrachter transmissiecontract SOS-Verordening</p>	
HOOFDSTUK II - DRAAGWIJDTE VAN DEZE WET	HOOFDSTUK II - DRAAGWIJDTE VAN DEZE WET	
ART 2	ART. 2 <u>§1:</u> uitbreiding toepassingsgebied gaswet tot gesloten bedrijfssystemen ; <u>§3:</u> uitbreiding toepassingsgebied gaswet met biogas §4	ART 1.1 ART 1.2
§3		
	ART. 3 <u>§1.:</u> Herneemt artikel 15/8 van de gaswet (toepassing van aardgaswet op internationale verdragen) <u>§2.:</u> naar analogie van artikel 32 van de elektriciteitswet, wordt in de gaswet de bevoegdheid gegeven aan de Koning om op voorstel van de CREG maatregelen te treffen in verband met dwingende bepalingen die voortvloeien uit internationale verdragen inzake aardgas	
Hoofdstuk III – Bepalingen betreffende de vervoersvergunningen en de beheerders	Hoofdstuk III – Vervoersvergunningen	
<i>Afdeling 1 - Vervoersvergunningen voor aardgas</i> ART. 3 ART. 4	ART. 4 ART. 5: Geen vervoersvergunning nodig voor gesloten bedrijfssystemen en directe leidingen die op privaat domein gelegen zijn <u>§1, 1°, d)</u> houdt een uitbreiding in gelet op de SOS-Verordening <u>§2</u> Herneemt artikel 16 van de gaswet (de Koning bepaalt de veiligheidsvoorschriften bij de oprichting en exploitaties van de vervoersinstallaties)	
ART. 5 - 6: opgeheven bij wet van 29/4/1999 ART. 7	ART. 6	
	Hoofdstuk IV – Certificering en aanwijzing van beheerders	
	<i>Afdeling 1. – Certificering van systeembeheerders</i> ART. 7: Beschrijft procedure van certificering.	ART 10.4 tot 10.8

<p><i>Afdeling 2. - Aanstelling van de beheerders</i> <i>Onderafdeling 1. - Definitief stelsel</i> ART. 8: op te heffen wegens onverenigbaar met de derde gasrichtlijn</p> <p><i>Onderafdeling 2. - Niet-definitief stelsel</i> ART. 8/1: op te heffen wegens onverenigbaar met de derde gasrichtlijn</p> <p><i>Onderafdeling 3. - Voorwaarden die de beheerders dienen na te leven</i></p> <p>ART 8/2 ART 8/3 §1</p> <p>ART. 8/3 §1/1: op te heffen gelet op de feitelijk gewijzigde situatie van het aandeelhouderschap in Fluxys ART. 8/3, §2: werd verplaatst naar art 14, §2, tweede lid §3 §4 §5 §6 §7 §8 §9 ART. 8/4: op te heffen</p>	<p>ART. 8: Somt de certificeringeisen op met toepassing van het OU-model. ART. 9: De CREG controleert permanent de naleving van de certificeringeisen, met mogelijkheid tot heropening van certificeringsprocedure.</p> <p><i>Afdeling 2. – Certificering met betrekking tot derde landen</i> ART. 10: Geldt uitsluitend voor transmissiesystemen waaronder ook interconnectoren. Onder derde-landen wordt verstaan niet EU-lidstaten; ART. 11: uitbreiding toepassingsgebied van artikel 10 op opslag- en LNGinstallaties.</p> <p><i>Afdeling 3. – Aanwijzing van systeembeheerders</i></p> <p>ART. 12: De aanwijzing gebeurt door de Minister na certificatie door de CREG en na advies CBFA. De CREG kan de certificatie intrekken en de minister kan na een gemotiveerd rapport van de CREG de aanwijzing intrekken.</p> <p><i>Afdeling 4. – Gesloten bedrijfssystemen: classificatie en aanwijzing van beheerders</i> ART. 13: De CREG classificeert het systeem als gesloten bedrijfssysteem en de minister wijst de beheerder aan. De CREG kan de classificatie intrekken en de minister kan op basis van een gemotiveerd rapport de aanwijzing intrekken wanneer de beheerder niet langer meer beantwoordt aan zijn verplichtingen.</p> <p><i>Afdeling 5. – Voorwaarden die de systeembeheerders dienen na te leven</i> ART 14 §1 §2: raad van bestuur en herneemt art 8/3, §2 van de gaswet §3: onafhankelijke bestuurders</p> <p>§4: auditcomité §5: vergoedingscomité §6: corporate governance comité</p>	<p>ART 9.1 tot 9.5</p> <p>ART 10.4</p> <p>ART 11</p> <p>ART 10.2</p> <p>ART 28.1 en 26.4</p>
--	---	---

<p>ART. 8/5: op te heffen ART. 8/6: op te heffen</p>	<p>§7: aanstelling directiecomité §8: aanwijzing leden directiecomité §9: bevoegdheden raad van bestuur §10: bevoegdheden directiecomité</p>	
<p>Hoofdstuk IV – Rechten en verplichtingen van de houder van een vervoersvergunning en van de beheerders</p>	<p>Hoofdstuk V – Rechten en verplichtingen van de houder van een vervoersvergunning</p>	
<p><i>Afdeling I.</i> - Vervoersvergunning voor aardgas ART. 9 - 15</p>	<p>ART. 15 – 21</p>	
<p><i>Afdeling II.</i> - Beheerder van het aardgasvervoersnet, beheerder van de opslaginstallatie voor aardgas en beheerder van de LNG-installatie</p>	<p>Hoofdstuk VI – Rechten en plichten van de beheerders</p>	
<p>ART. 15/1 §1</p> <p>§2: op te heffen §3</p> <p>§4: op te heffen gelet op de nieuwe definitie inzake upstream-installatie en interconnector</p> <p>ART. 15/2: op te heffen gelet op nieuw artikel 22, §4</p>	<p><i>Afdeling 1.</i> – Rechten en plichten van systeembeheerders ART. 22: 11°: betreft de opmaak van een verbintenissenprogramma tot vermindering van discriminerend gedrag. 12°: de voorwaarden inzake onder meer aansluiting op en toegang tot de systemen.</p> <p>§2 §3: de mogelijkheid voor de systeembeheerders overeenkomstig hun maatschappelijk doel om andere activiteiten uit te oefenen §4</p> <p><i>Afdeling 2.</i> – Netontwikkelingsplan ART. 23: het netontwikkelingsplan wordt opgesteld door de systeembeheerder voor iedere infrastructuur en wordt voorgelegd aan de CREG waarop zij een toezicht uitoefent. Wanneer investeringen niet uitgevoerd worden kan de CREG tussenbeide komen.</p> <p><i>Afdeling 3.</i> – Rechten en plichten van beheerders van gesloten bedrijfssystemen ART. 24 - 25</p>	<p>ART 41.6</p> <p>ART 22.7</p> <p>ART 22 en 41.1, g)</p>
<p>Hoofdstuk IVbis – Leveringsvergunningen</p>	<p>Hoofdstuk VII – Leveringsvergunningen</p>	
<p>ART. 15/3 ART. 15/4</p>	<p>ART. 26 ART. 27 ART. 28: gedurende vijf jaar houden leveringsbedrijven alle transacties bij ivm aardgasleveringscontracten en aardgasderivaten met grootafnemers, systeembeheerders en gebruikers van</p>	<p>ART 44</p>

	gesloten bedrijfssystemen.	
Hoofdstuk IVter - Toegang tot het aardgasvervoersnet, de opslaginstallaties voor aardgas en de LNG-installatie	Hoofdstuk VIII – Organisatie van de toegang tot, de aansluiting op en het beheer van systemen	
<p>ART. 15/5undecies: wordt vervangen door art 30 ART. 15/7, §1</p> <p>ART. 15/5duodecies: wordt vervangen door art 34</p> <p>ART. 15/6: op te heffen ART. 15/7: op te heffen ART. 15/8: verplaatst naar art 3, §1</p> <p>ART. 15/9</p>	<p><i>Afdeling 1. – Recht van toegang</i> ART. 29: recht van toegang</p> <p><i>Afdeling 2. – De toegang tot, de aansluiting op en het beheer van systemen</i> ART. 30: aardgasreglement [voorstel van aardgasreglement (090716-CDC-882)] ART. 31: in geval van weigering van toegang door een systeembeheerder tot diens systeem, kan de CREG de systeembeheerder verplichten tot investeringen</p> <p><i>Afdeling 3. – De toegang tot, de aansluiting op en het beheer van gesloten bedrijfssystemen</i> ART. 32: toegang tot een gesloten bedrijfssysteem ART. 33: in geval van weigering van toegang door een beheerder van een gesloten bedrijfssysteem tot diens systeem, kan toepassing gemaakt worden van art 29</p> <p><i>Afdeling 4. – Nieuwe grote infrastructuur</i> ART. 34 - 36: Geldt zowel voor interconnectoren, opslag als LNG. Ontheffing kan gevraagd worden inzake de eisen van ontvlechting, de opmaak van een netontwikkelingsplan, het recht van toegang, de corporate governance regels en de tarieven;</p> <p><i>Afdeling 5. – Toegang tot upstream-installaties</i> ART. 37:</p>	<p>ART 3.6</p> <p>ART 45</p> <p>ART 36</p>
	Hoofdstuk IX – Tarieven	
<p>ART. 15/5</p> <p>ART. 15/5bis ART. 15/5ter ART. 15/5quater, §1 §2: op te heffen §3 1° tot 4° mag geschrapt worden daar het vastleggen van de tarifaire methoden een exclusieve bevoegdheid is van de regulator. §4: op te heffen</p>	<p>ART 38, §1 §2: mogelijkheid voor beheerders van gesloten bedrijfssystemen om ontheven te worden van de tarieven ART. 39: betreft het totaal inkomen ART. 40: betreft de richtsnoeren ART. 41</p> <p>§2: ontwikkelingsregels</p>	<p>ART 28.2 en 28.3</p> <p>ART 41.6</p>

<p>§5</p> <p>ART. 15/5quinquies: op te heffen om redenen dat geen onderscheid meer gemaakt wordt tussen binnenlands vervoer en doorvoer</p> <p>ART. 15/5sexies: op te heffen om redenen dat een directe leiding geen systeem is en hierop de tarieven niet van toepassing zijn</p> <p>ART. 15/5septies</p> <p>ART. 15/5octies, §1: op te heffen §2: wordt art 43</p> <p>ART. 15/5nonies</p> <p>ART. 15/5decies: op te heffen daar alle tarifaire bepaling die van toepassing zijn op de systeembeheerder mutatis mutandis ook gelden voor de distributiesysteembeheerders</p>	<p>§3: betreft de mogelijkheid tot indiening van een geactualiseerd tariefvoorstel binnen de regulatoire periode</p> <p>§4: wijziging van de tarifaire voorwaarden</p> <p>ART. 42: bindende richtlijnen</p> <p>ART. 43: modellen</p> <p>ART. 44: uitzonderlijke omstandigheden</p> <p>ART. 45: publicatie tarieven</p>	<p>ART 41.10, eerste zin</p> <p>Overweging 32 en ART 41.6</p>
<p>Hoofdstuk IVquater - Tarifiering, openbare dienstverplichtingen, boekhouding</p>	<p>Hoofdstuk X – Prijzen, Maximumprijzen, openbare dienstverplichtingen, boekhouding</p>	
<p>ART. 15/10</p> <p>ART. 15/11, §1</p> <p>§2: op te heffen gelet op nieuw artikel 30, §1, 2°</p> <p>§3: op te heffen</p> <p>ART. 15/12</p>	<p><i>Afdeling 1. – Prijzen</i></p> <p>ART 46: elke eindafnemer heeft recht op een redelijke prijs</p> <p><i>Afdeling 2. – Maximumprijzen</i></p> <p>ART. 47: de heffing voor de financiering van de maximumprijzen is verschuldigd door elk op het Belgisch grondgebied gevestigde eindafnemer in functie van zijn verbruikte energie-eenheden ongeacht of de levering al dan niet gebeurt via een houder van een leveringsvergunning</p> <p><i>Afdeling 3. – Openbare dienstverplichtingen</i></p> <p>ART 48 §1, 1° en 2°: toepassing wordt uitgebreid door ook rekening te houden met de energie-efficiëntie</p> <p>3°: wordt uitgebreid ingevolge de SOS-verordening</p> <p>§2: de federale bijdrage is verschuldigd door elk op het Belgisch gevestigde eindafnemer in functie van zijn verbruikte energie-eenheden, ongeacht of de levering al dan niet gebeurt via een houder van een leveringsvergunning</p> <p><i>Afdeling 4. – Boekhouding</i></p> <p>ART. 49</p>	<p>ART. 3</p> <p>ART. 3.2</p> <p>SOS-Verordening</p>

Hoofdstuk IV <i>quinquies</i> – Toezicht op de zekerheid van de aardgasbevoorrading	Hoofdstuk XI – Toezicht op de zekerheid van de aardgasbevoorrading	
ART. 15/13 §4: op te heffen §5: opgeheven bij wet van 13/02/2006	ART. 50: prospectieve studie ART. 51: Bij koninklijk besluit worden regels en procedures voorzien om de maatregelen van de SOS-Verordening te kunnen uitvoeren	SOS-Verordening
Hoofdstuk IV <i>sexies</i> - Reguleringsinstantie, geschillenregeling	Hoofdstuk XII - Reguleringsinstantie, geschillenregeling	
ART. 15/14, §1: ART. 15/14, §2 ART. 24: verplaatst naar artikel 54, §2 ART. 15/14bis: op te heffen daar verplaatst naar art 54, §1, 10°, a) ART. 15/14ter: op te heffen daar verplaatst naar art 54, §1, 10°, a) en b) ART. 15/15 ART. 15/16: op te heffen daar verplaatst naar art 55, §1, 3° ART. 15/16bis:	<i>Afdeling 1. – reguleringsinstantie</i> <i>Onderafdeling 1: organisatie</i> ART.52: De CREG is autonoom en bezit rechtspersoonlijkheid. Ze vormt de NRA in de zin van de Richtlijn 2009/73/EG en pleegt hiervoor overleg met de gewestregulators <i>Onderafdeling 2: doelstellingen</i> ART.: 53: Beschrijft de algemene doelstellingen van de regulator; <i>Onderafdeling 3: taken</i> ART. 54, §1: Somt de reguleringstaken van de CREG op, waaronder het goedkeuren, controleren en monitoren van alle aspecten betreffende de technische, tarifaire toestand van de aardgasmarkt, mededingingsrechtelijke toezichtstaken en het waarborgen van maatregelen voor de consumenten; §2: aardgasbedrijven met een sterke positie op de Belgische aardgasmarkt moeten in hun besluitvorming belangenconflicten vermijden. De CREG kan aanbevelingen doen. §3: SOS-verordening <i>Onderafdeling 4: bevoegdheden</i> ART. 55: De CREG kan bindende beslissingen nemen, alle informatie opvragen bij alle marktactoren, samenwerking met Europese, nationale en regionale regulators, de Europese en Belgische mededingautoriteiten en het CBFA; 4°: herneemt artikel 15/14, §4 9°: herneemt artikel 18, §3 ART. 56: het Voorzitterschap en de samenstelling van het directiecomité en verdeling van de taken ART. 57:	ART 39.4, b), ii. ART 40 ART 41.1 SOS-Verordening ART 41.4, a), b), c) en d) ART 43.1 en 43.4 en 42

<p>ART. 15/17: op te heffen daar in de schoot van de CREG geen bemiddelings- en arbitrage dienst kan worden opgericht omwille van haar onafhankelijkheid</p> <p>ART. 15/18 ART. 15/19: op te heffen daar tweede gasrichtlijn met ingang van 3/3/2011 ingetrokken wordt</p>	<p><i>Afdeling 2. –</i> Geschillenbeslechtinginstantie ART 58</p>	<p>ART 41.11</p>
<p>Hoofdstuk IVsepties - Rechtsmiddelen tegen de beslissingen genomen door de Commissie</p>	<p>Hoofdstuk XIII- Rechtsmiddelen tegen de beslissingen genomen door de Commissie</p>	
<p><i>Afdeling 1. -</i> Geschillen die ressorteren onder de bevoegdheid van het hof van beroep te Brussel ART. 15/20</p> <p><i>Afdeling 2. -</i> Geschillen die ressorteren onder de bevoegdheid van de Belgische mededingingsautoriteit ART. 15/20bis: op te heffen omdat art 55, 6° een samenwerking tussen de CREG en de Belgische mededingingsautoriteit voorziet waardoor de Belgische mededingingsautoriteit niet meer als beroepsinstantie tegen de beslissingen van de CREG kan optreden. ART. 15/21 ART. 15/22: op te heffen daar omwille van de opheffing van artikel 15/20bis. Artikel 15/22 regelde de procedure met de Belgische mededingingsautoriteit.</p>	<p><i>Afdeling 1. –</i> Bezwaar met het oog op herziening ART. 59</p> <p><i>Afdeling 2. -</i> Geschillen die ressorteren onder de bevoegdheid van het hof van beroep te Brussel ART. 60</p> <p>ART. 61</p>	<p>ART 41.12</p> <p>ART 41.17</p>
<p>Hoofdstuk IVocties - Bevoegdheid tot schorsing door de Ministerraad</p>		
<p>ART. 15/23: op te heffen daar onverenigbaar met derde gasrichtlijn;</p>		<p>ART 39.4 en 39.5</p>
<p>Hoofdstuk IVnovies - Openbaarheid van de beslissingen van de Commissie</p>	<p>Hoofdstuk XIV - Openbaarheid van de beslissingen van de Commissie</p>	
<p>ART. 15/24</p>	<p>ART. 62</p>	<p>ART 16.3 en 41.16</p>
<p>Hoofdstuk V - Uitvoering van de wet</p>		
<p>ART. 16: op te heffen daar niet meer van toepassing ART. 17: opgeheven bij wet van 29 april 1999</p>		
<p>Hoofdstuk VI – Sancties</p>	<p>Hoofdstuk XV – Sancties</p>	
<p>ART. 18: §2: op te heffen wegens onafhankelijkheidsvereiste van de regulator en wordt vervangen door artikel</p>	<p>ART. 63, §1 §2: herneemt artikel 18, §3 eerste lid</p>	

63, §2. §3: verplaatst naar art 63, §3 ART. 19 ART. 20 ART. 20/1 ART. 20/2	§3: herenigt art 18, §§ 1 en 3 ART. 64 ART. 65 ART. 66: beroepsgeheim leden van het directiecomité en personeelsleden van de CREG ART. 67: administratieve geldboetes	ART 41.4
Hoofdstuk VII - Diverse bepalingen		
ART. 21 tot 22: op te heffen daar niet meer van toepassing ART. 23: wordt vervangen door art 30, §1, tweede lid, 2° ART. 24: wordt verplaatst naar art 54, §2 ART. 25: op te heffen daar een upstream-installatie geen systeem is.		
Hoofdstuk XVI - Overgangsbepalingen		
	ART. 68: ten laatste tegen 3/3/2012 moeten de nv Fluxys en de nv Fluxys LNG gecertificeerd en aangewezen zijn. ART. 69: de samenstelling raad van bestuur van de systeembeheerders moet ten laatste op 30 mei 2011 in overeenstemming zijn van artikel 14, §2, eerste lid. ART. 70: artikel 14, §8, eerste lid treedt in werking naar aanleiding van hernieuwing van de mandaten. ART. 71: netontwikkelingsplan moet voor de eerste maal samen met het tariefvoorstel na inwerkingtreding van de wet aan de CREG worden voorgelegd.	ART 9.1 en 10